

Natoansökan – ödesvecka för svenska regeringen

Blixtinkallat möte med Joe Biden och ny förhandling med Turkiet

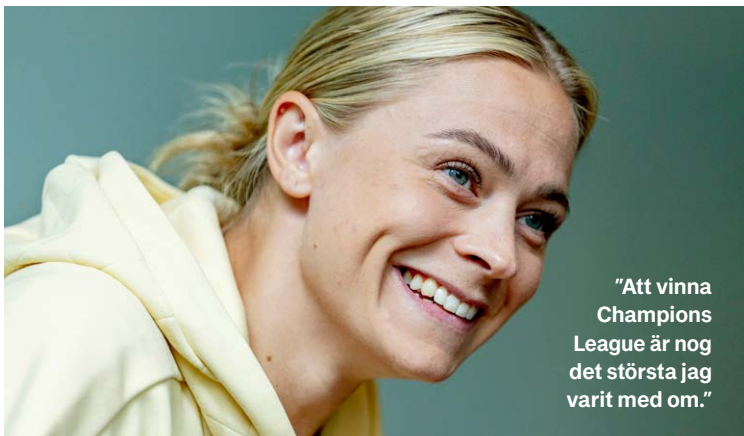
Nyheter. Statsminister Ulf Kristersson (M) åker till Washington för att träffa USA:s president Joe Biden, och en ny förhandlingsrunda med Turkiet står också på schemat inför Natotoppmötet i Vilnius nästa vecka.

Men in i det sista är det osäkert om Sverige släpps in i försvarsalliansen.

– Vi arbetar stenhårt, men ytterst är det upp till Turkiet och Ungern, säger utrikesminister Tobias Billström (M).

”Mötet i Vita huset visar att Biden är beredd att satsa personlig prestige på Sveriges Natomedlemskap, men man ska inte vänta sig ett mirakel”, skriver DN:s korrespondent Karin Eriksson. **Sidorna 6–7**

Foto: TT

”Att vinna Champions League är nog det största jag varit med om.”

Fotboll. Fridolina Rolfö blickar mot VM med en drömsång i ryggen

Sport 25

Nathan Shachar: Segervissa israeliska bulletiner hör till rutinen – men erfarenheten säger att för varje dödad palestinsk krigare anmäler sig lika många nya.

Världen 14

Islamofobisk bild av Sverige sprids

Nyheter. Förra veckans koranbränning har väckt starka reaktioner och fått stor internationell spridning på sociala medier.

Samtidigt kallar FN:s människorättsråd till ett extrainsatt möte för att diskutera offentliga uttryck av religiöst hat i Europa. **Sidan 8**

EU vill dra sig ur energiavtal

Ekonomi. Energistadgefördraget, ECT, som ska skydda investeringar har använts för att kräva miljarder i skadestånd när länder försökt fasa ut fossila bränslen.

Nu vill EU-kommissionen att medlemsländerna gemensamt drar sig ur avtalet. **Sidan 18**

Så ska samhällets beredskap stärkas

Tema – sidorna 28–32

Kadetterna Simon Gladh, Lisa Kristén och Ludwig Bruck går på Militärhögskolan Karlberg, där framtidens officerare utbildas. Foto: Beatrice Lundborg

Religionsfrihet.

Pakistanska protester mot hädelse.
Foto: Fareed Khan/AP

Ledare: Bisarrt att förtryckare upprörs över koranbränning

DN.
OBEROENDE
LIBERAL

Så den muslimska sammanslutningen Islamiska konferensorganisationen riktar kritik mot Sverige efter koranbränningarna? Det låter inte bra.

IKO skriver i sitt uttalande från den 2 juli att det handlar om "ett avskyvärt vanhelgande" och att man ska "fortsätta att skicka påminnelser till det internationella samfundet om vikten av att efterleva internationell rätt, som klart och tydligt förbjuder all uppmuntran till hatbrott med religiös grund".

Det gör ont när religionsfrihet kränks. Organisationen med 57 medlemsstater kallar sig "den muslimska världens kollektiva röst", och man kan förstå att de är upprörda.

57 medlemmar alltså. Vilka är de? Ja, vi kan börja med att konstatera att av de tio länder i världen där förtrycket av kristna är värst är åtta medlemmar av IKO.

Ett av de länder som nu protesterar mot koranbränningar är Jemen. Där slår konstitutionen fast att sharia är källan till all lagstiftning. Att lämna islam och anamma en annan religion bestraffas med döden.

Intressant att notera är att även Afghanistan hör till dem som markerar mot Sverige. Landet styrs som bekant av talibanerna. Sedan de tog över makten har situationen för landets icke-

muslimer blivit än mer av ett helvete. Talibanregimen förtrycker förstås inte bara kristna: shiamuslimar, buddhister och andra minoritetsreligioner förföljs. Att "avfällingar" från islam bestraffas med döden är självklart.

Fem på den kristna människorättsorganisationen Open Doors skamlista över länder där kristna förtrycks är Libyen. "I praktiken ett laglöst land där både inhemska kristna och kristna från andra länder utsätts för extremt våld", som Open Doors uttrycker det. "Kristna migranter i Libyen löper stor risk att utsättas för misshandel, kidnappning och slaveri." Men för all del, kritisera ett par Koraner brinner i Sverige.

Bland IKO:s medlemmar som nu uppmärksammat de svenska koranbränningarna finns också Pakistan, Saudiarabien, Syrien och Iran. Ja, Iran. Landet där säkerhetsstyrkor "utser etniska och religiösa minoriteter till måltavla" – däribland sunnimuslimar – enligt organisationen Human rights watch.

På tisdagen kom också besked om att FN:s människorättsråd ska hålla ett extrainsatt möte om de brända koranerna. Initiativtagare var just Pakistan. Landet där domstolarna "fortsätter att hävda hädelselagar med dödsstraff i straffskalan", för att citera USA:s myndighet för religionsfrihet. Landet där den kristna fembarnsmaman Asia Bibi dömdes till döden sedan hon påståtts ha talat illa om profeten

Kanske borde de flesta påminnelserna sändas med internpost.

Muhammed. Hon friades – efter åtta år i fängelse.

I diskussionen om koranbränningar är det en aspekt som ofta glöms bort: yttrandefrihet är framför allt ett skydd för minoriteter. Den är ett sätt att skydda individen från staten. Om staten blir för mäktig är det lätt att den frestas att förbjuda yttranden som utmanar och hotar den – till exempel provokationer mot majoritetsreligionen.

Brännandet av heliga skrifter är en följd av denna rätt, som alltså ger svenska muslimer möjlighet att opponera mot majoritetens religion, eller för den delen dess ateism, utan risk för förföljelse. Självklart måste det vara lika tillåtet att kritisera alla religioner, även islam.

Det är väl lysande att IKO skickar sina "påminnelser till det internationella samfundet om vikten av att efterleva internationell rätt". Men kanske borde de flesta påminnelserna sändas med internpost.

För inte kan det väl ändå vara värre att enskilda provokatörer bränner Koranen i Sverige, där muslimer har all rätt att utöva sin tro, än att miljontals minoritetstroende i muslimska länder – inklusive muslimer av "fel typ" – utsätts för naket förtryck, helt förbjuds att uttrycka sin religion, slängs i fängelse, torteras och mördas?

Inte kan det vara så att IKO:s medlemmar faktiskt är komplett ointresserade av religionsfrihet?

DN 5/7 2023

Båttragedin.

Ett gräv som blottar EU:s cynism

Emma Høen Bustos
Ledarskribent

emma.hoenbustos@dn.se

När fiskebåten Adriana kantrade förra månaden var det med hundratals migranter ombord. Nu kan New York Times avslöja att skeppet drev runt i 13 timmar innan hon sjönk – utan att någon ingrep (1/7).

Grekiska myndigheter har hela tiden hävdat att det inte var möjligt att ingripa tidigare än man gjorde, vilket visade sig vara lögn.

Tvärtom observerades desperation i realtid: av båtar, flygplan och helikoptrar. Radioanrop och mayday-signaler togs emot av grekiska myndigheter och Frontex.

Ändå gjordes ingenting för att rädda passagerarna. Skeppet ville till Italien, vi lät dem bara fortsätta, lyder grekernas förklaring.

Och visst är det sant att smugglarna insisterade på att nå sitt slutmål. Men maritim lagstiftning är tydlig: Kustbevakningen är skyldig att undsätta personer – även om det odugliga fartygets kapten säger nej.

Det vägrade Grekland först att göra. Och när myndigheterna väl svarade på passagerarnas nödropp gjorde de det inte med en traditionell räddningsinsats – utan med kustbevakningens maskerade och beväpnade specialstyrka.

82 människor har bekräftats döda i båtolyckan, men den faktiska siffran befaras vara flera gånger större. Och den hade alltså inte behövt ske. Det är en skam, inte bara för Grekland, utan hela Europa.

Att vi saknar tillfredställande svar på de urstarka krafter som driver migranter över Medelhavet gör oss mer benägna att vända bort blicken från hur omänskligt de hanteras. Och ovilliga att axla vår del av ansvaret för tragedier som Adriana.

Människosmugglarna som överlevde katastrofen ska självfallet ställas inför rätta. In i det sista piskade de sina passagerare med bälten för att hålla dem i schack.

Men det är inte bara smugglarnas utnyttjande av desperata människor som är cyniskt. Det är också tystnaden som ekar genom Europa.

Punkten efter Dagens Nyheter har funnits med allt sedan det första numret den 23 december 1864. Grundaren Rudolf Wall

lär ha satt dit den med tanken att Dagens Nyheter inte bara är ett namn, utan också en avslutad mening, ett konstaterande av vad som hänt. Därför sätter vi punkt även i vår tid.

Chefredaktör Peter Wolodarski, **Vd Anders Eriksson**, **Redaktionschef och tf ansvarig utgivare** Anna Åberg, **Administrativ redaktionschef** Fredrik Björnsson, **Biträdande redaktionschef** Matilda E Hanson, **Utrikeschef** Pia Skagermark, **Kulturchef** Björn Wiman, **Biträdande kulturchef** Åsa Beckman, **Politisk redaktör** Amanda Sokolnicki, **Chef DN.se** Anna Kallenberg

Prenumerera
dn.se/prenumerera
Personlig service 08-738 26 00
Mån-fre 09-16, lör-sön stängt
dn.se/kundservice Anmäl utebliven tidning, gör tillfällig adressändring och uppehåll
Chatta med digital support
mån-fre 08-18, lör-sön 09-13
Aktivera din digitala prenumeration
på dn.se/aktivera

Annonsera
Företag
annons.dn.se, annonsinfo@dn.se
Privat
Bostad, båtar, meddelanden och familj
020-89 89 89 mån-fre 08-17, dn.se/privatannonser
Dödsannonser och bröllopsannonser med bild 020-89 89 89 mån-fre 08-17, familjeannonser@dn.se
Annonsschef Paul Brandenfeldt

Kontakta DN
08-738 10 00
Dagens Nyheter, 105 15 Stockholm
Mejl fornamn.efternamn@dn.se
Besöksadress: Gjörwellsgratan 30, Stockholm
Nyhets tips 08-738 21 21, nyhetstips@dn.se, dngranskar.dn.se
© 2023 Tryckort Bold Printing Stockholm. Bold, Borås Tidning Tryckeri AB. Daily Print i Umeå AB.

Välkommen hem från utomlands

RUSTA[®]

Mycket för pengarna

Kolumnen.

Putin var garanten för ordning och reda – Prigozjins uppror har sått tvivel om det

Såväl Hitler som Milosevic likviderade regimens väpnade internopposition i tid. En svag Putin väntade för länge.

Demokratien är prövande och långsam – och alltid missförstår diktaturen det som svaghet. Först två dagar efter Hitlers angrepp på Polen den 1 september 1939 förklarade Storbritannien och Frankrike Tyskland krig. Det hade Berlin inte räknat med. Hitler hade ju utan motstånd kunnat samla på sig stora delar av Central-europa – Rhen- och Sudetlandet, snart hela Böhmen-Mähren och Österrike – medan London och Paris försökt medla, varnat och ibland hotat, men till sist varje gång valt att göra ingenting.

Hitler verkade ha rätt: Västs demokratier var dekadenta och kraftlösa, de skulle aldrig våga gå i krig mot honom. Den 3 september tog honom ur den villfarelsen. Den dagen var stämningen i Berlin dyster, nästan deprimerad; i efterhand vet vi att flera av de högsta naziledarna redan då anade att vad som var tänkt som en polsk expedition – som Vladimir Putins "militära specialoperation" i Ukraina – skulle kunna bli upptakten till ett storkrig som Hitler-Tyskland kanske inte kunde vinna.

I en diktatur finns inget utrymme för dialog och diskussion, inget "å ena sidan, å andra sidan". Som informations- och maktsystem saknar den feedback för att kunna korrigeras själv, fungerar i stället lineärt och mekaniskt. Diktaturen är handfast och konkret, misstror all abstraktion och virtualitet. Den bygger på lojalitet, ytterst på våld, och den som uppreser sig mot den blir avpolletterad, riskerar att bli utpekad som förrädare, då genast i livsfara.

Sällan slutar dess ledare sina dagar som pensionärer, matande duvor eller lekande med barnbarnen.

När Nato hotade bomba den serbiske generalen Ratko Mladic, ansvarig för massakern i Srebrenica, var hans svar:

"Gör det!" Alltsammans munväder! Något som ännu inte ägt rum existerade inte i Mladics värld. När det blev verklighet var allt för honom försent. Också Putin varnades för att invadera Ukraina, men oförmögen att kunna föreställa sig hur veliga demokratier skulle kunna gå från ord till handling störtade han sig konsekvent i katastrofen, uppmuntrad av medarbetare mer angelägna att visa sig lojala med ledarens önsketänkande än av att våga "specialoperationens" förutsättningar att lyckas.

Ett sådant politiskt system kan förändras bara genom en palatskupp eller ett totalt sammanbrott. Men medborgarna då? De har inget inflytande. De deltar inte. "Folkets" roll är begränsad till åskådarens med enda önskan – snarare förhoppning – att makten ska lämna det ifred. Det kräver ingenting. Under Jevgenij Prigozjins kupp är dess passivitet slående: inga spontana demonstrationer för Putin och den legala makten äger rum, i stället sympatiserar många med en färgstark gåpåare som Prigozjin, men som vore det frågan om en fotbollsmatch. Fast utan hemmalag: kriget i Ukraina har kanske ryssarnas patriotiska stöd, men den interna uppgörelsen inom maktapparaten är dem fullkomligt likgiltig.

De förblir en anonym massa, utelämnad till maktens manipulationer och politiska strategier som de inte är del av. Ingen förändring kommer att utgå ifrån dem, inte ens som mobb.

Och diktaturens maktapparat? Inom den avgörs allt. Prigozjins Wagnergrupp motsvarades i Hitler-Tyskland av Ernst Röhrs långt större stormtrupper (SA): en paramilitär rörelse skapad av makten, men som gjorde sig alltmer självständig och hotade att ta över. Hitler lät 1934 mörda Röhm och dess högsta ledare; SA faller därefter sönder, inkorporeras eller bli kvar

Och diktaturens maktapparat? Inom den avgörs allt.

som blek skugga av sig självt. I Serbien – ett balkanskt mini-imperium, som Ryssland i långvarigt sönderfall – lät Slobodan Milosevics säkerhetsapparat år 2000 mörda krigsherren Zeljko Raznatovic, Arkan kallad. Från att ha varit ett maktens instrument hade hans soldatesk börjat göra sig besvärande oberoende. Efter mordet, aldrig uppkärlat, kollapsar Arkans så kallade "tigrar" snabbt.

Putins Ryssland har av många kritiker kallats en fascistisk stat och onekligen finns stora likheter vad gäller maktutövning, propaganda, repression, chauvinism, rasism och synen på våld. Men också betydande skillnader: den viktigaste kanske att fascismen var populär, att den hade massornas breda, aktiva stöd i både Tyskland och Italien, åtminstone fram till att Hitlers och Mussolinis krig började gå dåligt. Samma folkliga, entusiastiska stöd har Putin aldrig haft; som bäst har han uppfattats som ett slags ordningsman, som garant för stabilitet och frälsare från det mest ryska av alla trauman – kaos och anarki.

Vad det ryska folket nu tycker och tänker vet vi mycket litet om. Säkert är bara att Prigozjins marsch mot Moskva och den förvirring, förlamning och flykt den för en kort tid störtade Kreml i, inte bidragit till bilden av Putin och hans regim som suverän garant för ordning och reda. Vad ska hända med Prigozjin? Med Wagnergruppen? Det vet vi inte.

Säkert är bara att Putin inte i tid, som ändå Hitler och Milosevic, förmått likvidera en så viktig del av sin inre opposition. En långsamhet (egentligen senfärdighet) – paradoxalt demokratins styrka – som för diktaturen innebär den dödliga svaghet som inom Putins maktapparat säkert fått en och annan att känna sig hotad och börjat tvivla på om Putin verkligen är rätt man på rätt plats.

Richard Swartz
Fristående kolumnist

Richard Swartz är journalist och fristående kolumnist i Dagens Nyheter.
richard.swartz@chello.at

Frankrike.

De som nu svinar loss är inte intresserade av "rättvisa"

Lisa Magnusson
Ledarskribent

lisa.magnusson@dn.se

Ett av mänsklighetens största problem är svårigheten att hålla två tankar i huvudet samtidigt.

Så har folk nu samlat in 12 miljoner kronor till den polis som förra veckan sköt ihjäl 17-årige Nahel i nordvästra Paris (Le Figaro 3/7). Inte för att de tycker synd om honom, som på ett kort överilat ögonblick i tiden dödat en pojke och försatt sig själv i olycka. Nej, för att de är på "hans sida" i det kultur-

krig som nu sipprat ut på gatorna än en gång. De menar att han gjorde rätt som sköt, för det har man ju hört, att den där pojken visserligen var ostraffad men ändå ett bus.

Det är rubbat.

På samma sätt tycks många på motsatt sida oförmögna att inse att det går att vara både offer och förövare på en och samma gång. Att en stor del av Frankrikes arabisk- och afrikanskättade sitter fast i en segregation vars historiska rötter vindlar sig hela vägen ned till kolonialismen. Att det ändå är orimligt att reagera på en döds-skjutning med storskalig blind attack.

De som ser detta som en naturlig reaktion på rasism lyckas heller inte förklara hur det då kommer sig att den stora majoriteten klarar att bete sig

Att våldsmakarna utgörs av en mycket liten minoritetsklick av spännings-sökande unga män vars destruktivitet inte ses som positiv i något enda annat sammanhang?

Under de år jag själv bodde i Paris var det framför allt på nyheterna jag märkte av kravallerna som då och då blossade upp. En gång såg jag ett utbränt bilvrak i studentkvarteren, någon hade sprejat "desolé", förlåt, på den sotiga plåten. Men den mesta förödelsen ägde rum i just de förortsområden som redan är utsägligt otrugga och eftersatta och fattiga. Så tycks det mestadels vara även denna gång.

Butiker kvaddas och plundras, bostäder sticks i brand, liksom rådhus, bibliotek, bussar, bilar och – i Bobigny, i nordöstra Paris – en hälsobuss för

Nahels familj vädjar om ett slut på upploppen, men förgäves.

kvinnor (Libération 2/7). I en video som cirkulerar i sociala medier skriker en kvinna desperat åt ett gäng som håller på att tända eld på en skola.

Häromdagen rammade huliganer i södra Paris även en borgmästares hus, hans familj skadades i flykten.

De som lever i utanförskapsområdena drabbas dubbelt i det här. Först av rasismen, sedan av våldet och förstörelsen. Nahels familj har vädjat om ett slut på upploppen, men förgäves.

Svinandet fortsätter att stå i vägen för de enorma, folkliga protesterna mot de franska myndigheternas våldokumenterade etniska diskriminering, och mot dödsskjutningen av Nahel. Låt oss då åtminstone vara tydliga: Att ödelägga sina grannars liv och slå sönder civilsamhället är inte att kämpa för rättvisa.

Industrin.

”Sverige rusar i full fart mot vår generations stålkris”

Den svenska satsningen på grönt stål är lovvärd ur klimatperspektiv, men riskerar att bli en stor förlustaffär. För att kalkylerna ska gå ihop krävs oerhört låga elpriser och ökad betalningsvilja hos kunderna. Privata investerare ska ta risker, men offentlig sektor får inte spela vilt med samhällsekonomin som insats, skriver tre experter på nationalekonomi.

DN.
DEBATT
230705

Stålindustrin är en betydande klimatbov och bedöms stå för omkring 7 procent av de globala utsläppen av klimatgaser, en

siffra som kan komma att öka till 12 procent. Stål produceras genom att syret elimineras från järnmalmen. Det görs med hjälp av kol, vilket förklarar utsläppen av klimatgaser.

Det finns planer på att på olika sätt minska kolanvändningen. I slutet av 2021 pågick inom EU 18 olika sådana stålprojekt och det finns liknande planer på andra håll i världen, till exempel i Australien, Kanada, Norge och USA. Ett tillvägagångssätt är att i nybyggda stålverk ersätta kolet med vätgas producerad med till exempel vind- och solkraft.

Ett annat tillvägagångssätt har lanserats av en brittisk forskargrupp. De föreslår att befintliga stålverk byggs om med en teknik som reducerar utsläppen med närmare 90 procent. Dessutom bedöms tekniken sänka produktionskostnaderna.

Men hur realistiska gruppens beräkningar är undandrar sig vår bedömning. Vidare är tekniker för att avskilja och lagra koldioxid på väg.

Det kan således bli hård konkurrens mellan olika slag av ståltillverkare. Grönt stål framställt med hjälp av vätgas beräknas kosta 20–30 procent mer än ”fossilstål” framtaget med hjälp av kol. Enligt vd:n för världens näst största stålkoncern, Arcelormittal, blir grönt stål sannolikt utkonkurrerat av fossilstål eftersom marginalerna i ståltillverkning är så små.

Två av författarna till denna artikel har genomfört en (publicerad) samhällsekonomisk analys av en satsning på ”grön” stålproduktion i Boden. Analysen bygger på H2GS planerade

Fakta. Stålverk 80.

- 1973 beslutades om en omfattande utbyggnad av stålverket i Luleå, ägt av statliga Norrbottens järnverk AB. Då rådde högkonjunktur i Sverige.
- Två år senare togs första spadtaget. Då hade redan konjunkturen vänt nedåt efter oljekrisen. Den svenska stålexporten minskade kraftigt och den inhemska efterfrågan minskade.
- Projektet avbröts 1976, och en intensiv debatt fördes då i medier om verket och dess framtid.

Källa: Nationalencyklopedin

Den samlade samhällsekonomiska förlusten kan mycket väl hamna i storleksordningen 200–250 miljarder kronor, skriver artikelförfattarna. Foto: Marcel Kusch/TT

stålverk, som beräknas minska utsläppen av växthusgaser med 95 procent jämfört med konventionellt stål.

Eftersom inga företagsekonomiska data är tillgängliga är vår analys baserad på andra källor och reflekterar inte nödvändigtvis den ”sanna” ekonomiska kalkylen. Dock tyder jämförelser med andra uppskattningar av kostnaden för att producera stål med låg klimatpåverkan på att vår bedömning är konservativ i så måtto att kostnaden snarare under- än överskattas.

Produktionen är ytterst elintensiv. När stålverket uppnår full produktion, 5 miljoner ton stål, är 2030 krävs 20 terawattimmar, TWh (enligt uppgifter H2GS lämnat till Naturvårdsverket). Vår artikel baserades på en tidigare uppskattning: 17 TWh. Varifrån elen ska komma och hur den ska transporteras är oklart.

Vår beräkning i artikeln är att stålverket kan få kostnadstäckning om elpriset inte överstiger 17 öre per kWh. Som jämförelse kan nämnas att Svenska kraftnät spår ett genomsnittligt pris om 71 öre år 2027 i elområde 1, dit Boden hör.

Talespersoner för H2GS och det andra storskaliga stålprojektet, Hybrit som drivs av Vattenfall, LKAB och SSAB, talar om en prispromiss om 20 procent. Kunderna antas vara villiga att betala mer för grönt stål än för fossilstål. Då skulle stålverket klara ett elpris på 45 öre, således långt under det pris Svenska kraftnät räknar med.

Till saken hör att de gröna sats-

Ersätter grönt stål fossilstål producerat inom EU påverkas, något förenklat, inte utsläppen av växthusgaser.

ningarna i norr väntas kräva närmast ofattbara 80–90 TWh el per år, att jämföra med Sveriges totala elproduktion på 160–170 TWh. Det är således fråga om en gigantisk utbyggnad. Till detta får läggas kostnaden för nya kraftledningar för att överföra den efterfrågade elen.

Vår sammantagna bedömning i artikeln är att det studerade stålverket resulterar i en betydande samhällsekonomisk förlust, kanske i stil med 1970-talets haverade satsning på Stålverk 80.

Varför kunder skulle betala en premie för grönt stål är svårt att se. Ersätter grönt stål fossilstål producerat inom EU påverkas, något förenklat, inte utsläppen av växthusgaser. De utsläppsätter som frigörs suggs upp av andra företag. Med andra ord, en utsläppsminskning med 1 miljon ton i stålindustrin vägs upp av en utsläppsoökning på 1 miljon ton på andra håll inom EU ETS, som systemet för EU:s handel med utsläppsätter betecknas.

Därför kan den som betalar extra för grönt stål sägas betala för en illusion,

nämigen för den felaktiga föreställningen att han/hon bidrar till en grönare värld.

Sedan artikeln publicerades har EU sjösatt sitt ”Fit for 55”, ett ytterst ambitiöst försök att reducera utsläppen av växthusgaser; utsläppen ska minska med 55 procent till 2030 och EU ska vara klimatneutralt senast 2050.

I framtiden kommer unionens stålverk att tvingas köpa utsläppsätter; de tilldelas i dagsläget gratis. För att skydda sektorn införs som ”kompensation” tullar på import av stål. Tullarna ska reflektera priset på utsläppsätter och tas inte ut för import av fossilfritt stål. Det innebär att användare av importerat fossilstål tvingas betala för sina utsläpp.

Grovt uttryckt genereras därför inget klimatmässigt mervärde om ett grönt stålverk konkurrerar ut, säg, kinesiskt fossilstål.

En satsning av det slag vi kalkylerat på H2GS framstår som en mycket dålig idé. Den samlade samhällsekonomiska förlusten, uttryckt som ett så kallat nuvärde då räntan är 3 procent, kan mycket väl hamna i storleksordningen 200–250 miljarder kronor.

Då har vi inte ens berört de mycket stora infrastrukturella kostnader som stålverket väntas medföra. Bara för Bodens kommun har det talats om kostnader i storleksordningen 40 000–45 000 kronor per invånare. Misslyckas satsningen kan konsekvenserna bli ytterst kännbara för väldigt många familjer.

Privata investerare kan och måste ta risker. Det man kan ställa sig tveksam till är att den offentliga sektorn spelar med och genom subventioner, till exempel via Energimyndighetens Industrikliv, stöttar högriskprojekt. Tyvärr tycks samma inställning råda inom EU och USA. Marknaden snedvrids och ett da capo på stålkollapsen under 1970-talet kan inte uteslutas.

Mats Johansson, fd revisionsdirektör vid Riksrevisionen

Per-Olov Johansson, professor emeritus i nationalekonomi, Handelshögskolan i Stockholm, gästforskare vid Cere (Centrum för miljö- och naturresursekonomi) i Umeå

Bengt Kriström, professor i naturresursekonomi, SLU Umeå, seniorrådgivare vid Cere

Så skriver du på DN Debatt

- DN Debatts grundidé är att publicera artiklar med nyhetsinnehåll, nya rön eller tankar.
- Vi är intresserade av de flesta ämnen, men måste alltid se ett artikel-förslag för att kunna ge besked.
- Texten ska vara riktad till en bred allmänhet, driva en tes och landa i en slutsats.
- Texter ska vara 4 000–5 500 tecken långa, inklusive blanksteg.
- Mejla artikel-förslag till debatt@dn.se
- Vill du veta mer finns en rad frågor och svar på www.dn.se/omdndebatt

Natoprocesen.

Räkna inte med ett mirakel av mötet i USA

Washington. **Det amerikanska folket tvivlar på Joe Biden. Men svenskarna litar på att USA:s president gör det rätta. Mötet i Vita huset visar att Biden är beredd att satsa personlig prestige på Sveriges Natomedlemskap.**

KOMMENTAR. DN:S USA-KORRESPONDENT

På sätt och vis är det ombytta roller när Joe Biden tar emot Ulf Kristersson i Vita huset i dag, onsdag.

Sverige ligger geografiskt till öster, men har traditionellt placerats politiskt en bra bit till vänster om USA. Men numera är det den amerikanske presidenten som anklagas av motståndarna för att föra sitt land mot socialismen, medan den svenske statsministern leder en högerregering med ett stödparti som av vissa utmålas som ett hot mot demokratin.

Nu ska mötet inte handla om den amerikanska vänsterns ansvar för cancelkulturen eller Sverigedemokraternas band till Trumpismen. Sveriges väg in i Nato dominerar dagordningen och där råder stark samsyn. Kanske kan man säga att Biden och Kristersson har rört sig mot varandra, under sina långa politiska karriärer.

Dagens värd i Vita huset svors in som senator i kongressen i Washington den 5 januari 1973. Då var relationerna mellan USA och Sverige kraftigt ansträngda. Sveriges dåvarande statsminister Olof Palme hade precis jämställt USA:s bombningar av Hanoi med nazisternas folkdöd under andra världskriget. Den amerikanske presidenten Richard Nixon reagerade med ursinne. Normaliseringen av de diplomatiska förbindelserna tog lång tid.

Ulf Kristersson, snart 60, är förstas bara en pojkspoling jämfört med Joe Biden, drygt 80. Men Sveriges nuvarande statsminister skolades i en borgerlighet som längtade bort från Palme-erans aktivistiska tolkning av alliansfriheten.

De hjärtliga relationerna mellan Washington och Stockholm under Bill Clintons presidentperiod på 90-talet följdes av nya påfrestningar när efterträdaren George W Bush tog kommando över kriget mot terrorismen och en koalition

med USA i spetsen invaderade Irak 2003.

Rysslands ödesdigra invasion av Ukraina i februari i fjol ställde allt på sin spets.

Nu har både Joe Biden och Ulf Kristersson ett tydligt intresse av att Sverige tar det slutgiltiga klivet in i Nato.

Båda behöver politiska framgångar. En majoritet av amerikanerna tycker att Biden gör ett dåligt jobb och kurvorna går inte åt rätt håll. Ulf Kristersson ligger långt efter oppositionsledaren Magdalena Andersson i förtroendemätningarna.

Naturligtvis står mest på spel för den svenske statsministern i Nato-frågan. Men för Biden handlar utvidgningen av försvarsalliansen om att infria löften om att återupprätta USA:s ledarskap i världen.

Sverige har inte samma tyngd eller strategiska betydelse som Turkiet. Men över fyra miljoner amerikaner beräknas ha svenskt påbrå och de känslomässiga banden över Atlanten spelar roll för USA:s stöd. Biden, som bott större delen av sitt liv i Wilmington i Delaware, i spåren av 1600-talsbosättningen Nya Sverige, kan den historien. Han vet också att Sverige har ett viktigt geopolitiskt läge och att ett svenskt medlemskap skulle underlätta försvaret av Natomedlemmarna i Polen och Baltikum.

Över fyra miljoner amerikaner beräknas ha svenskt påbrå och de känslomässiga banden över Atlanten spelar roll för USA:s stöd.

Och om presidenten har problem med förtroendet på hemmaplan, så kan han alltid trösta sig med stödet från svenska folket.

I en färsk mätning från Pew Research uppger 76 procent av de tillfrågade svenskarna att de litar på att Joe Biden kommer att göra det rätta i internationell politik. I Europa är det bara polackerna som ger den amerikanske presidenten ett högre betyg för utrikespolitiken.

Det betyder inte att svenskarna hylar den blivande allianspartnern på alla punkter – till exempel uppfattas USA som mer intolerant och mindre politiskt stabilt än andra rika länder. Den allmänna vurmen för det amerikanska samhället har mattats jämfört motsvarande mätning i

fjol. Men nästan två tredjedelar av svenskarna, 64 procent, uppfattar att USA bidrar till fred och stabilitet i världen.

Möjligen kan USA bana väg för ett svenskt Natomedlemskap, genom att ge Turkiets president Recep Tayyip Erdogan vad han verkligen vill ha – amerikanska stridsflyg. Av allt att döma är Joe Biden inte bromsklossen i den affären. Bob Menendez som leder den amerikanska senatens utrikesutskott har gjort klart att han har en lång kravlista på Turkiet och Erdogan, och att ett svenskt Natomedlemskap bara är en del av ekvationen. USA:s utrikesminister Antony Blinken vill undvika en direkt budgivning med Ankara.

Man ska inte förvänta sig mirakel i Washington. Men mötet i Vita huset är en markering. Biden är beredd att satsa personlig prestige på det svenska Natomedlemskapet, i en omvälvande tid för relationen mellan Sverige och USA.

Karin Eriksson
karin.eriksson@dn.se

F-16, stridsflygplan som Turkiet vill köpa från USA.

Foto: Polaris

Regeringen lägger i en extra växel inför ödesveckan

Ett blixtkallat möte med Joe Biden – och en ny mötesrunda med Turkiet står på schemat inför Nato-finalen i Vilnius. Men in i det sista är det osäkert om Sverige släpps in i alliansen. – Vi arbetar stenhårt, men ytterst är det upp till Turkiet och Ungern, säger utrikesminister Tobias Billström (M).

● Regeringen hoppas fortfarande att Sverige ska kunna ta sista steget till Natomedlemskap under toppmötet i Vilnius nästa vecka – men det är knappt om tid.

– Den här veckan är oerhört viktig och regeringen lägger därför in en extra växel, skriver utrikesminister Tobias Billström till DN.

I dag, onsdag, hålls ett snabbt inkallat möte mellan Ulf Kristersson och Joe Biden i Washington. Där ska statsministern bland annat tala med

presidenten om vad Sverige gjort för att leva upp till sina åtaganden gentemot Turkiet.

Bara en dag senare möts Sverige, Turkiet och Finland och Natos generalsekreterare Jens Stoltenberg. Tidigare har mötena mellan de tre länderna, som i Madrid skrev på ett gemensamt memorandum, hållits på tjänstemannanivå.

– Den här gången deltar även jag och mina utrikesministerkollegor – vilket är ett viktigt signalvärde, säger Billström.

Billström för också samtal med alla Nato-länder. Under den sista veckan återstår tunga medlemsländer som Tyskland och Kanada.

– De här samtalen är viktiga då syftet är att Sveriges Nato-ansökan ska ligga högt upp på ländernas dagordning inför och under toppmötet. **Bedömer du att Sverige kommer bli medlem under mötet?**

Partiet Nyans: "Sverige måste lära att böja sig"

Turkiet borde ställa hårdare krav på Sverige i Natoprocessen. Det menar partiet Nyans ledare Mikail Yüksel. I en intervju med turkisk regimmedia uppmanar han Ankara att pressa Sverige att förbjuda koranbränningar.
– Sverige måste lära sig att böja sig, säger han till DN.

• Redan i valrörelsen krävde partiet Nyans, som säger sig verka för minoriteters rättigheter, att Sverige ska förbjuda koranbränningar. Nu hoppas partiledaren Mikail Yüksel att Sveriges haltande Natoprocess ska ge draghjälp åt partiets krav.

I en längre intervju i den turkiska regimtrogna tidningen Sabah uppmanar han Ankara att använda sitt gyllene förhandlingsläge för att sätta press på Sverige att förbjuda koranbränningar.

– Helt klart så behövs lagstiftning. Sådana aktioner kan inte ses som ett uttryck för yttrandefriheten. Den svenska regeringen är fast besluten att komma med i Nato och behöver Turkiets stöd. Genom att trycka på kan Ankara hjälpa till att förhindra hatbrott som att bränna koranen, säger han till tidningen.

Yüksel har själv bakgrund i Turkiet som tillsammans med Ungern är de enda Natoländer som inte har godkänt Sveriges ansökan. Turkiets president Erdogan har tidigare sagt att det inte blir något svenskt Natomedlemskap så länge Sverige tillåter koranbränningar.

När DN når Yüksel på telefon utvecklar han sina tankar om den svenska Natoprocessen, som han hoppas ska tvinga fram en mer muslimvänlig politik. Först när Sverige infört ett förbud mot koranbränningar bör Turkiet släppa sitt veto, säger han.

– När vi går med i Nato är det för sent. Då kommer politikerna att sluta fördöma koranbränningarna. Därför måste vi få igenom förbudet nu, säger han.

Många menar att det skulle innebära att Sverige viker ner sig för en autokratisk regim?

– Jag tycker inte att Erdogan är en antidemokrat, och Sverige måste lära sig att böja sig. Världen kretsar inte kring Sverige och vill man få något så måste man ge något tillbaka.

Sverige anser sig ha uppfyllt alla åtaganden i memorandumet som slöts mellan länderna vid Natotoppmötet i Madrid förra sommaren.

Men Turkiet är av en annan uppfattning och förhandlingarna kärvar.

Yüksel uppmanar också den turkiska regeringen att adressera ytterligare en av partiets Nyans hjärtefrågor. De anser att svensk politik genomsyras av rasism och en antimuslimsk hållning.

– Muslimernas situation i Sverige i allmänhet borde tas upp vid förhandlingarna.

I intervjun med Sabah räknar Mikail Yüksel up flera exempel på vad han ser som ett förtryck mot muslimer i Sverige. Bland annat vänder han sig mot ett förslag om att förbjuda utländsk finansiering av svenska moskéer, och varnar för ett kommande slöjförbud i grundskolan.

Det finns ju ett brett stöd i Sveriges riksdag för att vi ska gå med i Nato. Förstår du att detta kan upplevas som att du saboterar Natoprocessen?

– Man kan inte äta kakan och behålla den. Om ni tillåter hat mot minoritetsgrupper i det här landet, då kan man inte säga att det är jag som saboterar processen. Då får man vidta åtgärder.

Lina Lund

lina.lund@dn.se

Fakta. Så gick det i valet

I riksdagsvalet i höstas fick partiet Nyans 0,4 procent av rösterna och blev största parti utanför riksdagen. Partiet tog plats i kommunfullmäktige i Landskrona och Botkyrka.

Jens Stoltenberg fortsätter som Natochef i ett år till

Natos medlemsländer har kommit överens om att förlänga Jens Stoltenbergs mandatperiod som generalsekreterare i organisationen med ytterligare ett år.

• Jens Stoltenberg tog över som generalsekreterare 2014 och har fått uppdraget förlängt vid tre tillfällen, senast 2022 i samband med den fullskaliga invasionen av Ukraina.

I september går hans nuvarande mandat ut och Stoltenberg har under de senaste månaderna vid flera tillfällen sagt att han inte tänker fortsätta på posten. Men efter att medlemsländerna inte lyckats enas om en efterträdare

meddelar försvarsalliansen nu att Stoltenberg får förnyat förtroende.

"De allierade tackade generalsekreteraren för hans ledarskap och beslutsamhet, som har varit kritiskt för att bevara den transatlantiska enigheten i denna tid av oöverträffade säkerhetsfrågor", skriver Nato i ett uttalande.

I praktiken innebär beslutet att Jens Stoltenberg blir kvar som generalsekreterare till den 1 oktober 2024. Ett formellt beslut kommer fattas på Natotoppmötet i Vilnius den 11 och 12 juli.

Alfons Westerberg

alfons.westerberg@dn.se

I dag tar USA:s president Joe Biden emot Sveriges statsminister Ulf Kristersson i Washington. Under mötet ska de bland annat diskutera hur Sverige levt upp till sina Nato-åtaganden gentemot Turkiet.

Foto: TT, Polaris

– Regeringens målsättning är att Sverige ska bli medlem i samband med Vilnius och vi arbetar stenhårt för att det ska bli så – men ytterst är det upp till Turkiet och Ungern.

Men flera orosmoln hänger över processen: I förra veckan stod det klart att det ungerska parlamentet inte kommer att ratificera det svenska Nato-medlemskapet före sommaruppehållet.

Och koranbränningen i Stockholm förra veckan fick Turkiets president Erdogan att i tv uttala att man "kommer att lära de arroganta västerlänningarna att det inte är yttrandefrihet att förolämpa muslimer".

Han har tidigare sagt att ett svenskt Nato-medlemskap inte kommer på fråga så länge det är tillåtet att bränna koraner i Sverige. Svenska utrikesdepartementet har fördömt koranbränningen – och kallat den ett uttryck för rasism och främlingsfientlighet.

Regeringen är på upploppet – och gör nu "sista minuten-ansträngningar" för att få loss medlemsfrågan, säger tidigare Turkiet-ambassadören Michael Sahlin.

– Läget är naturligtvis nu rejält pressat.

Michael Sahlin tror att diskussionerna mellan Sverige och de andra

I morgon, torsdag, ska utrikesminister Tobias Billström träffa sina kollegor från Finland och Turkiet i Bryssel. Deltar gör även Natochefen Jens Stoltenberg.

Foto: Anders Wiklund/TT

Nato-länderna i nuläget handlar både om medlemskapet, och andra scenarier inför mötet i Vilnius.

– Det kan till exempel handla om att det i toppmötets slutdokument skrivs in att det är Natos beslut att mycket snart tillfoga Sverige som medlem, att man betraktar Sverige som "de facto"-medlem, eller att man tilldelar Sverige en tydlig roll i försvaret av norra Europa.

Men utan ett faktiskt medlemskap i försvarsalliansen gäller inte Nato-stadgarnas artikel fem. Den ses som kärnan i det gemensamma försvaret – och innebär att ett väpnat angrepp mot en part betraktas som ett angrepp mot samtliga parter.

– Utan den är det en fråga om att i slutdokumentet med diplomatiskt språk på maximalt sätt säga att det Sverige får är väldigt likt ett medlemskap. Då väger man upp artikel fem genom utfästelser som görs i Natos namn, snarare än i enskilda medlemsländers.

Michael Sahlin ser det som förstäligt att regeringen inte vill prata om en "plan B" innan det är nödvändigt.

– Man håller fast ett "brave face", men man får utgå ifrån att det pågår mycket diplomati om en sådan.

Evelyn Jones

evelyn.jones@dn.se

NYHETER

Yttrandefrihet.

Efter koranbränningarna – bilden av islamofobiskt Sverige sprids i världen

Förra veckans koranbränning har väckt starka reaktioner och fått stor internationell spridning på sociala medier. Något som riskerar att påverka andra länders bild av Sverige på ett negativt sätt.

– Det gäller framför allt bilden av Sverige som ett jämlikt land, säger Sofia Bard vid Svenska institutet.

● I onsdags förra veckan ägde en koranbränning rum utanför moskén vid Medborgarplatsen i Stockholm i samband med den muslimska högtiden eid al-adha.

Dagen därpå attackerades den svenska ambassaden i Irak, och i Turkiet fördömdes händelsen i ett tv-sant tal av president Erdogan.

Uppmärksamheten som koranbränningen har fått internationellt är enorm.

Enligt Svenska institutets sammanställning har den hittills resulterat i närmare 900 000 nyhetsartiklar samt inlägg på sociala medier, bloggar och nätforum. Det utgör tillsammans med Rasmus Paludans koranbränning utanför den turkiska ambassaden i januari de händelser i Sverige som fått störst internationell spridning på länge.

– Även om man drar linjen ganska långt tillbaka är det här de största händelserna volymmässigt, säger Sofia Bard som är enhetschef för Sverigeanalys vid Svenska institutet.

Enligt Sofia Bard utgör det övergripande budskapet i det som skrivs om koranbränningen uppfattas som en islamofobisk handling. Ett annat budskap handlar om att den svenska staten skulle stå bakom och sanktionera koranbränningarna.

Det är något som även Myndigheten för psykologiskt försvar (MPF) har märkt av.

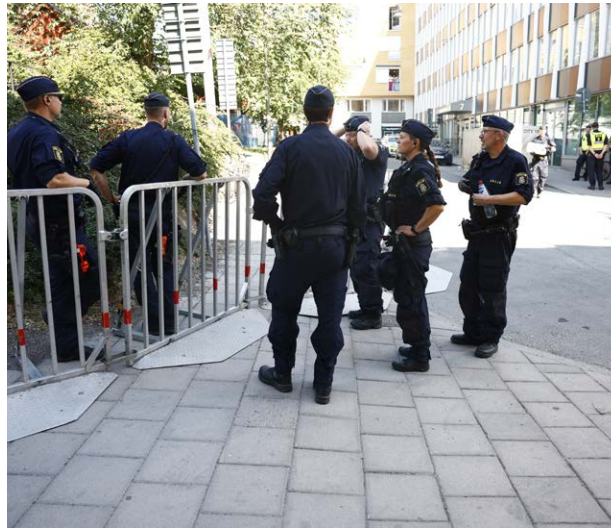
Enligt myndighetens kommunikationschef Mikael Östlund syftar den missvisande informationen till att sprida bilden av en svensk stat som diskriminerar och särskilt missgynnar muslimer.

– Vi är ju sådana som människor att vi reagerar väldigt snabbt när vi blir upprörda. Och det är själva tanken med detta. Att sprida en upprördhet som etablerar bilden av Sverige som fientligt mot muslimer, säger Mikael Östlund.

Samma sak märktes även av i samband med påskupploppen och LVU-kampanjen, där information felaktigt spreds om att svensk socialtjänst kidnappade barn.

– Men i den här koranbränningshändelsen är det också väldigt mycket som inte är desinformation. Det är ju jättemånga som bara är genuint upprörda, säger Sofia Bard. Samtidigt framhåller hon att det finns aktörer som tar tillfället i akt och utnyttjar situationen för egen vinning.

Däribland märks Rysslands pre-

Polisen förbereder med kravallstaket inför koranbränningen vid Medborgarplatsen i Stockholm i slutet av juni.

Foto: Stefan Jerrevång/TT

Rasmus Paludans koranbränningar, tillsammans med den som genomfördes utanför moskén vid Medborgarplatsen, kan påverka andra länders syn på Sverige.

Foto: Magnus Hallgren

sident Vladimir Putin. Samma dag som manifestationen i Stockholm ägde rum besökte han en moské i den ryska regionen Dagestan. Med händerna omslutande en koran uttryckte han sin respekt för islam, samtidigt som han riktade kritik mot länder som enligt honom inte gör detsamma, enligt den statliga ryska nyhetsbyrån Tass.

Uttalandet kom bara dagar efter Wagnergruppens väpnade uppror i landet, och fyller enligt Mikael Östlund två syften.

– Att man utpekar Sverige som islamofobiskt handlar om att man vill förbättra sitt eget rykte. Sedan vill de störa den svenska Natoansökan. Det ligger i deras intresse, säger Mikael Östlund.

Även Svenska institutet har sett i sin analys att det skrivs om koranbränningen på ryska. Men framför allt märks spridningen i arabiska och engelskspråkiga kanaler.

Enligt Sofia Bard finns det risk att den negativa bilden som nu sprids av Sverige kan få konsekvenser, och att Sverige bilden förändras i de länder där reaktionerna mot koranbränningarna varit som starkast.

– Det gäller särskilt bilden av Sverige som ett jämlikt land där man behandlar olika kulturer och religioner med respekt.

Amanda Saveland

amanda.saveland@dn.se

Sofia Bard vid Svenska institutet.

Foto: Magnus Liam Karlsson

Mikael Östlund är kommunikationschef vid MPF.

Foto: Peter Phillips

Koranbränningarna dominerar nyheter om Sverige

Antal publiceringar* globalt per dygn de senaste 18 månaderna.

Källa: Svenska institutet. Grafik: DN.

1. LVU-kampanjens mest intensiva fas
2. Ryssland varnar – vidtar åtgärder om Sverige går med i Nato
3. Koranbränningar och upplopp
4. Turkiet varnar – kommer inte att ratificera Sverige och Finlands Nato-ansökningar
5. En överenskommelse sluts mellan Sverige, Finland och Turkiet
6. En docka föreställande president Erdogan hängs upp i Stockholm
7. Koranbränning utanför Turkiets ambassad i Stockholm
8. Loreens vinst i Eurovision
9. Koranbränning vid moskén på Medborgarplatsen i Stockholm

FN kallar in till extrainsatt möte om aktionerna

Koranbränningarna i Europa får FN:s människorättsråd att kalla till ett extrainsatt möte. Beskedet kommer mindre än en vecka efter den uppmärksammade koranbränningen i Stockholm.

● Ökningen av planerade och oförliga uttryck av religiöst hat är alarmerande, säger FN-talespersonen Pascal Sim på tisdagen, enligt Al Arabiya. Mötet ska hållas inom kort och begärdes av Pakistan. Flera länder i Islamiska samarbetsorganisationen, OIC, står bakom kravet.

FN:s råd för mänskliga rättigheter

har funnits sedan 2006. Rådet har länge kritiserats som ett FN-organ med stora trovärdighetsproblem då en stor andel av medlemmarna anklagats för att själva systematiskt kränka mänskliga rättigheter.

När Kina, Ryssland, Saudiarabien och Kuba – som alla har kritiserats skarpt av människorättsorganisationer – 2013 valdes in i rådet samtidigt var det många som protesterade.

Ryssland uteslöts ur rådet i april förra året. Men Kina och Kuba finns alltså bland de invalda – tillsammans med länder som exempelvis Förenade arabemiraten, Qatar, So-

malia, Eritrea och Uzbekistan. Och nya i rådet är sedan årsskiftet exempelvis Sudan, Kirgizistan, Vietnam och Algeriet.

Västliga länder i rådet är bland andra Belgien, Finland, Frankrike, Tyskland och USA.

Rådets arbete leds under 2023 av Tjeckiens Václav Bálek.

Förra veckan väckte en koranbränning i Stockholm ilska i en rad länder. Bland annat fördömde Turkiets president Recep Tayyip Erdogan händelsen och Sveriges ambassad i Irak stormades i protest. Påve Franciskus uttryckte avsky för händelse

och sade att varje skrift som betraktas som helig ska respekteras.

Senare fördömde både statsminister Ulf Kristersson och utrikesdepartementet koranbränningen. UD menade att handlingen ger uttryck för rasism och främlingsfientlighet.

”Sveriges regering finner det djupt beklagligt att extremister och provokatörer söker så split mellan muslimer och icke-muslimer”, skrev departementet.

Uttalandet kritiserades i sin tur av yttrandefrihetsexperter, som menade att regeringen ska försvara människors rätt att utöva sina

grundlagsskyddande rättigheter, inte tvärtom.

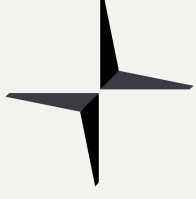
I en skriftlig kommentar om kritiken skriver utrikesminister Tobias Billström till DN att det är viktigt att regeringen alltid står upp för den grundläggande principen om yttrandefrihet i Sverige.

– Men yttrandefrihet går åt två håll och det som är lagligt är inte alltid lämpligt. Därför var det självklart för regeringen att fördöma koranbränningarna, skriver han.

Gustav Olsson

gustav.olsson@dn.se

TT

NYHETER

Fem döms för näringspenningtvätt.

I cementbilen, som var på väg att lämna Sverige via Trelleborgs hamn, hittades påsar fyllda med kontanter. Oscar Lindvall, biträdande kontrollchef Tullverket syd, tror att mörkertalet är stort för kontantutförsel från Sverige.

Foto: Polisen och Anders Hansson

40 miljoner kronor skulle smugglas ut i cementbilar

Miljontals kronor, packade i kompostpåsar och gömda i cementbilar. Nu döms fem män för grov näringspenningtvätt.

● Vägen fram till jättebeslaget i Trelleborgs hamn började i vintras, då polisen får korn på en misstänkt pengadepå i Norge. I slutet av februari följde polisen efter en misstänkt kurir när han körde mot Sverige. När bilen korsat gränsen tog den svenska polisen över spaningen.

Den misstänkte kuriren stannade till vid en åkerifirma och därefter mötte han upp en vit cementbil på en bensinmack i Västsverige. Ett par nätter senare körde två cementbilar och två lastbilar in i Trelleborgs hamn – där polis och tull väntade.

I bilarna hittas nästan 40 miljoner svenska kronor i svensk, norsk och amerikansk valuta. De fyra chaufförerna, alla turkiska medborgare, grips.

Tre månader senare grips ytterligare en man. Han misstänks ha transporterat pengar från Norge till Sverige och blev intressant för polisen utifrån sin telefonkontakt med chaufförerna.

– När vi sedan fick redovisningen från NFC så hittade vi jättemycket fingeravtryck från den här mannen på påsarna med pengarna, säger Charlotta Stege Unger, senior åklagare.

Hemma hos den västsvenska mannen, som är svensk och syrisk medborgare, hittas ytterligare 900 000 kronor.

Nu dömer Ystads tingsrätt samtliga fem män för grov näringspenningtvätt. En döms till tre och ett halvt års fängelse för två fall av grov näringspenningtvätt. De fyra

andra männen döms för ett fall till tre års fängelse. De utvisas även från Sverige.

Alla fem nekar till brott, även om två menar att själva händelseförloppet stämmer – men att pengarna var insamlat stöd till Turkiet efter jordbävningkatastrofen.

– Jag tycker att det är en ganska dålig förklaring, att man samlar in pengar som transporteras i matavfallspåsar i en cementblandare, säger Charlotta Stege Unger.

Hon pekar också på att ingen har gjort anspråk på pengarna.

– Det är suspekta omständigheter kring transporten av pengarna men också säkerligen kring ursprunget. Det är därför man gör på det här sättet, kör ut det i lastbilar, säger hon.

Misstanken är att pengarna var på väg till Turkiet. Men utredningen har inte kunnat slå fast vare sig pengarnas ursprung eller mål.

– Hypotesen är att de kommer från organiserad brottslighet, säger Charlotta Stege Unger.

DN skrev i söndags om de svenska pengakurirer som gripits på flygplatsen Kastrup i Köpenhamn. Men under året har flera försök till kontantsmuggling också upptäckts på svenska flygplatser och hamnar, vilket Dagens industri tidigare rapporterat om.

I Ystads hamn stoppades en lastbil med miljonbelopp i början av sommaren. Även på Landvetters flygplats har man i år gjort beslag av kontanter på väg ut ur landet.

– I de allra flesta fall, med några få undantag, så ska man till Istanbul. Det behöver inte betyda att det är slutdestinationen. Men vi vet att det åtminstone är nästa anhalt, säger Alexander McQueen, tf biträdande

Gatubankirerna och penningkurirerna hanterar miljonbelopp under samhällets radar

DN 2 juli.

Fakta. Utförsel av kontanter

● Det vanligaste sättet att föra över pengar till ett land som omfattas av sanktioner eller av annan anledning saknar fungerande bankväsende är att använda sig av Hawala, ett informellt valutaväxelkontor som bygger på ett nätverk. Transaktionerna finns inte registrerade. Det kan vara legitima pengar, som gåvor till släktingar i hemlandet eller betalning för ett husköp.

● Det finns legala Hawala-aktörer som har tillstånd hos Finansinspektionen. Men systemet öppnar också för ljusskygg verksamhet, penningtvätt och svarta pengar.

● Enligt finanspolisen är vanliga anledningar till att kontanter förs ut ur landet remittering till tredjeland, växling av valuta med brottsligt syfte, omsättning av brottvinster eller penningtvättsupplägg.

sektionschef på bedrägerisektionen i polisregion väst.

Han tror att personerna som grips, precis som svenskarna på Kastrup, har varit kurirer.

– Det vi ser ganska mycket av är att man för ut kontanter i olika valutor och det gör man på olika sätt. Vissa har pengarna fasttejpade på kroppen, andra har det i sina väskor. Det är väldigt olika hur gränspoliserna hittar pengarna. Vi ser det i ganska stor utsträckning, säger han.

Från det senaste halvåret finns sju sådana ärenden.

Oscar Lindvall, biträdande kontrollchef vid Tullverket syd, tror att det pågår en stor utförsel av kontanter från Sverige.

– Jag är hundra procent övertygad om att det sker väldigt mycket utan att vi vet om det. Vi är inte alltid på de här platserna. Vi är inte bemannade i Trelleborg dygnet runt, vi är inte på Lernacken dygnet runt. Därför måste mörkertalet vara mycket stort, säger han.

Att söka efter kontanter är en rent polisiär uppgift i Sverige. Det ser annorlunda ut i Danmark där Toldstyrelsen, motsvarande Tullverket, också har det uppdraget.

– Det är politikerna som bestämmer vilket uppdrag Tullverket har och vilka varor vi ska leta efter. I Danmark har dansk tull uppdraget att leta efter kontanter på väg ut. Om politikerna i Sverige bestämmer att Tullverket ska ha det uppdraget så är det en fråga för dem. Men då får man också ta i beaktande vilka resurser vi ska ha, säger Oscar Lindvall.

Tove Hansson
tove.hansson@dn.se

I korthet.

Tre män frias i tolv år gammalt våldtäktsfall

En dna-träff i ett helt annat ärende ledde till träff i ett över tio år gammalt våldtäktsfall. Tre män åtalades – nu frikänns de av Malmö tingsrätt.

● Den 14-åriga flickan ska ha våldtagits av tre män i samband med en fest vid Ribersborgsstranden i Malmö i april 2011.

En misstänkt identifierades och förhördes, men släpptes och utredningen lades ner efter knappt ett halvår.

Mer än tio år senare skedde ett genombrott när en man greps misstänkt för grov misshandel i Malmö. Det visade sig att hans dna matchade ett av spåren i den tolv år gamla våldtäktsutredningen. Ytterligare två män greps och åtalades. De misstänkta gärningsmännen var i övre tonåren vid tiden för brottet, och är i dag i 30-årsåldern.

I dag föll Malmö tingsrätts dom. Samtliga åtalade frikänns.

Tingsrätten drar slutsatsen att männen har haft sex med flickan, vilket de själva nekar till, och att delar av de objektiva förutsättningarna för brottet våldtäkt mot barn är uppfyllda.

Matias Rankinen

Frysboxfallet: "Hon dog i sängen"

Mannen som är misstänkt för att ha förvarat sin döda sambo i en frysbox i flera år uppger att kvinnan dog naturligt – och att den tänkta begravningen "rann ut i sanden", rapporterar Nya Wermlands-Tidningen.

Kroppen hittades i en bostad i Värmland i mitten av mars och mannen, en norsk medborgare i 55-årsåldern, är häktad.

Utredningen har visat att kvinnan troligen dog redan 2018. Mannens advokat Stefan Lilieback säger till NWT att hans klient tror att sambon dog av cancer.

– Han hittade kroppen död i sängen och så flyttade han den till frysen och la den där för att den inte skulle ruttna. ▮

13600

personer har, efter att undersköterska blev en skyddad yrkestitel, ansökt om att få ut ett bevis från Socialstyrelsen. Målet är, precis som med legitimationsärenden, att det ska ta högst en månad att få ett beslut.

Kastade granat – får fängelse

En 18-årig man döms till fem års fängelse för att ha kastat in en handgranat som briserade i ett trapphus i Bagarmossen i Stockholm den 2 januari i år, rapporterar P4 Stockholm. Flera personer befann sig inne i huset vid explosionen, men ingen skadades fysiskt. ▮

Skyddsombud får skadestånd

Ett städbolag som trots påminnelser via mejl och telefon dröjde sex veckor med att lämna ut en lista över företagets arbetsplatser till ett regionalt skyddsombud hindrade skyddsombudet. Det anser Arbetsdomstolen som dömer bolaget till att betala skadestånd på 25 000 kronor. ▮

Foto: Warner Bros

Krista Smedeland drabbades svårt av MS, men fann kraft och framtidstro hos Neuro. Idag stöttar hon andra med MS.

Kan din Postkodlott stötta personer med neurologiska sjukdomar?

Neuro är en av 60 ideella organisationer som delar på överskottet från Postkodlotteriet. Pengarna använder Neuro bland annat till sin verksamhet med diagnosstödjare.

Visste du att så många som en halv miljon svenskar lever med en neurologisk diagnos? Neurologiska sjukdomar påverkar hjärnan och nervsystemet, de kan exempelvis vara MS, Parkinson och stroke. Inga botemedel finns. Det går inte heller att säga på förhand vem som kommer drabbas, men många får sina första symtom redan innan de fyllt 40 år.

Diagnos som förändrar livet

Ett besked om neurologisk diagnos kan vända upp och ned på hela livet. Så var det för Krista som drabbades av MS när hon var ung och ensamstående med ett litet barn, och just hade

börjat studera. Hon var rädd att hon skulle dö och orolig för vad som skulle hända med hennes dotter.

Viktigt träffa andra med samma diagnos

– Jag blev väldigt dålig. Med stark nervsmärta, brännande känsla i hela nedre delen kroppen och svårt att röra mig blev jag inlagd på sjukhus under en längre tid. Då var jag riktigt rädd. Skulle jag orka ta hand om min dotter? Skulle jag klara av mina studier? Efter skovet kunde jag inte gå som vanligt igen. Oron var så stark. Hos Neuro träffade jag andra människor med samma diagnos som jag. Vissa var mycket sjukare än jag, men hade ändå hoppet kvar. Då fick livet en vändning.

Att få prata med någon som gått igenom samma sak är ovärderligt. Neuros diagnosstödjare lever själva med neurologisk sjukdom och stöttar andra i samma situation. De ger

hoppet tillbaka till hundratals personer varje år. Idag är även Krista diagnosstödjare.

– Det är ett uppdrag jag utför på fritiden för jag vet hur mycket det betyder att få prata med någon som förstår.

Ni gör världen bättre. Vi hjälper gärna till.

Tillsammans med Neuro kan du som har en Postkodlott bidra till en bättre värld. Sedan starten 2005 har Postkodlotteriet delat ut totalt 14,5 miljarder kronor och Neuro har hittills tagit emot 99 miljoner kronor. Stort tack.

Vill du veta mer om Neuro? Använd QR-koden och se filmen.

Vill du också vara med och bidra – köp din lott på postkodlotteriet.se

Åldersgräns 18 år. Besök stödlinjen.se om du eller någon anhörig spelar för mycket.

RÉSERVE MONT-REDON

FAMILLE ABEILLE-FABRE

Mont-Redon Côtes du Rhône Réserve Blanc är ett smakrikt, fräscht och fruktigt vin av druvorna Grenache Blanc och Viognier som ger en smak av päron, gula plommon och citrus. Ett vin till fräscha rätter med allt från vegetariskt och fisk till kyckling och ljust kött gärna med något krämigt tillbehör.

Mont-Redon Côtes du Rhône
Réserve Blanc 2022

Nr: 2813 • 125 kr • 750 ml • 13% alc/vol.

WARD WINES

Viner med kvalitet, ursprung & personlighet

Alkohol i samband med arbete ökar risken för olyckor.

NYHETER

Hälsovård.

Oro bland patienter när kliniker stänger

Många ätstörningskliniker stänger eller arbetar med lägre kapacitet under sommaren. Stödföreningen Frisk & Fri varnar för att neddragningarna kan leda till allvarliga konsekvenser.
– Det är helt bisarrt att man kan lämna svårt sjuka människor helt utan behandling så länge, säger Ella som lider av anorexia.

Foto: Eva Tedesjö

Många ätstörningskliniker stänger avdelningar under sommaren.

● Ella är 27 år och har haft stora problem med mat hela sitt liv. För två år sedan fick hon en anorexi-diagnos.

Läget blev bättre när hon förra året påbörjade en ätstörningsbehandling i Stockholm. Sedan kom sommaren.

– Min dagvårdsbehandling stängdes i fyra veckor på grund av semester. Om vi behövde någon vård fick vi ordna det själva. Jag hade precis börjat behandlingen, och det var jättejobbigt att vara själv, säger Ella till DN.

Ella är en av de tiotusentals ätstörningspatienter som påverkas när många av landets mottagningar drar ned på verksamheten under semesterperioden på sommaren. Flera av dem stänger sina slutenvårdsavdelningar i fyra veckor samtidigt som övriga avdelningar arbetar med lägre kapacitet.

– Det är helt bisarrt att man kan lämna svårt sjuka människor helt utan behandling så länge. Om de måste stänga borde de åtminstone erbjuda öppenvårdssamtal, säger Ella.

– Det kändes som att de chansade och hoppades på att folk inte skulle bli sämre.

Fredrika Sandell är verksamhetschef på Riksföreningen mot ätstörningar Frisk & Fri. Hon anser att ätstörningsvården i Sverige inte är tillräcklig och att situationen blir sämre under sommaren, en period då det är extra mycket fokus på kroppen.

– Nu eskalerar det över sommaren eftersom vårdpersonalen också behöver sin semester. Verksamheter drar ner eller delvis stänger och personalen som arbetar nyttjas på andra ställen för att hålla bredare verksamhet igång. Då försöker vi som ideell förening att ha öppet så mycket som vi bara kan, säger hon.

Frisk & Fri erbjuder bland annat stöd via telefon, mejl och chatt till personer som kämpar med ätstörningar.

Anne-Line Solberg är enhetschef

på Ätstörningscentrum för barn och unga vuxna på Drottning Silvias Barnsjukhus i Västra Götalandsregionen. Hon berättar att deras två specialiserade slutenvårdsavdelningar stänger i fyra veckor och att ätstörningsvården drar ned på sin kapacitet i samband med sommarsemestrarna.

– Det är inte hjälpsamt för våra patienter och deras unika behov att vårdas av oerfarna sommarvikarier, säger Anne-Line Solberg.

Enligt Solberg minskar behovet av ätstörningsvård den här tiden på året.

– Många ätstörningspatienter behöver mindre stöd under sommarveckorna av olika anledningar, vissa har exempelvis mer stöd i sin omgivning, säger hon.

Mikaela Lithman, som är verksamhetschef på Stockholms centrum för ätstörningar, delar den bilden.

– Utifrån erfarenhet så vill patienterna inte komma på dagvård under denna period. Redan nu finns lediga platser i just dagvården, säger hon.

På Mandometerklinikerna i Alingsås håller man däremot öppet.

– Ätstörningar tar inte semester, så för oss är det självklart att vi måste hålla verksamheten igång året om utan att dra ner på öppettider eller resurser, säger verksamhetschefen Katarina Nygard.

För 27-åriga Ellas del blev en öppen psykiatrisk mottagning till stor hjälp.

– Jag hade tur för jag hade en psykiater som arbetade. Så jag gick dit för samtal och vägning och lyckades hålla näsan över vattenytan. Min viktuppgång stannade dock av så jag fick näringstillägg under hösten för att kompensera för sommaren. Läkaren på behandlingen sa till mig att om jag hade fått mer intensiv behandling hade jag kanske kommit längre i tillfrisknandet, säger hon.

Sümevra Tansel

sümevra.tansel@dn.se

Fotnot: Ella heter egentligen någonting annat.

Fakta. Ätstörningar

● Ätstörningar innebär olika psykiatriska diagnoser, som relaterar till mat, vikt och kroppsuppfattning. Patienter upplever en intensiv rädsla för att gå upp i vikt eller bli tjock och har en förvrängd uppfattning av sin

egen kropp. Det är en allvarlig sjukdom som kan vara dödlig.

● Antalet barn och ungdomar mellan 6 och 24 år som fick en ätstörningsdiagnos ökade till rekordhöga 8 000 personer förra året. Över hälften av

dess fall utgjorde flickor i åldern 12–17. Sedan 2016 har ätstörningspatienter i denna åldersgrupp fördubblats, från cirka 2 100 till 4 300 per år.

Källa: Dagens Medicin, Hjärnfonden.se, Karolinska institutet.

NYHETER

Kattregistret.

Här är de populäraste kattnamnen just nu

Kattregistret infördes vid nyår och nu har Jordbruksverket gjort en första sammanställning. Under perioden januari–maj registrerades 336 000 katter, ungefär var fjärde av de 1,4 miljoner katter Jordbruksverket beräknar finns i Sverige.

Statistiken visar också att Sigge är det överlägset populäraste kattnamnet.

● I den första sammanställningen från kattregistret finns uppgifter om antal registrerade katter och ägare, antal katter per ras samt de populäraste kattnamnen. Vid årsskiftet tar Jordbruksverket fram en sammanställd statistik för året.

Siffran över totala antalet registrerade katter under januari–maj 2023 är 336 000. Men enligt Jordbruksverket finns det cirka 1,4 miljoner katter i Sverige i dag.

I Stockholms län är katterna 51 672, flest i Stockholms stad 16 646, följt av Norrtälje 3 492 och Haninge 2 615

De fem vanligaste raserna i registret är huskatt, ragdoll, Maine Coon, sibirisk katt och norsk skogkatt.

– Ett av syftena med registret är att göra det lättare att återföra en bortsprungen katt med sin ägare. Att vi nu har en allmän söktjänst kopplad till registret är därför en viktig milstolpe, säger Anders Elfström, avdelningschef på Jord-

bruksverket, i ett pressmeddelande.

Kattungar ska vara id-märkta och registrerade innan de har blivit 4 månader gamla. Ägaren är inte skyldig att märka och registrera sin katt om den är född före den 1 januari 2008. Det är dock tillåtet att göra det.

Kravet på registrering gäller även om katten redan är registrerad i ett frivilligt register. Den som inte registrerar sin katt kan få betala vite.

Att katter är märkta och registrerade gör det enklare att se vilka katter som saknar ett hem så att de kan få hjälp till eventuell vård och att hitta ett hem. Länsstyrelsen är tillsynsmyndighet och de kan besluta om åtgärder om en katt inte är märkt eller registrerad.

De populäraste kattnamnen i Stockholms län är Sigge, 409, Luna, 396, Doris, 359, Simba, 346 och Maja, 318. Sigge är också det överlägset mest populära namnet på nationell nivå. Jämtlands län sticker ut, jämtarna är de enda som föredrar Sally på förstaplatsen.

Mia Tottmar
mia.tottmar@dn.se

Sigge – så lyder det överlägset populäraste kattnamnet just nu.

Foto: TT

I korthet.

Flera kvar att höra efter Jetline-olyckan

Flera av de drabbade i Jetline-olyckan på Gröna Lund förra veckan har fortfarande inte kunnat höras. En kvinna är fortfarande för svårt skadad för att prata med utredare.

Det satt elva personer i vagnen som havererade i bergochdalbanan Jetline. För tre personer höll inte säkerhetsbygeln och de föll ut. En 35-årig kvinna omkom och en 50-årig kvinna skada-

des svårt när de föll till marken. Samtliga drabbade har tilldelats målsägarbiträde, berättar förundersökningsledaren.

Utredningen är fortfarande i sin början, betonar åklagaren. Förutom att de tekniska undersökningarna väntas ta tid ska även en rad personer som är inblandade i sådant som säkerheten, tekniken, tillverkningen och besiktningen höras framöver. TT

SBAB!

2,500%

3,000%

3,25%

Härligt! Idag höjer vi sparräntan igen. Insättningsgaranti, fria uttag och inga avgifter gäller precis som vanligt.*

*Kontot omfattas av den statliga insättningsgarantin enligt beslut av Riksgälden. Insättningsgarantin innebär att om SBAB försätts i konkurs eller om Finansinspektionen beslutat att garantin ska träda in, garanteras varje kund ersättning för sin sammanlagda behållning i SBAB med ett belopp om högst 1 050 000 kronor. Utöver detta belopp kan kunden få ersättning för insättningar från vissa särskilt angivna händelser t.ex. försäljning av privatbostad, avgångsvederlag, försäkringsersättning med högst 5 miljoner kronor. Ersättningen betalas ut av den myndighet som hanterar garantin inom sju arbetsdagar från den dag SBAB försätts i konkurs eller från Finansinspektionens beslut enligt ovan. Garantimyndigheten har rätt att i vissa fall skjuta upp utbetalningen. För ytterligare information, se www.riksgalden.se/sv/insattningsgarantin/. Sparränta per den 5/7 2023. Annonsen gäller sparkonto för privatpersoner.

XPENG HOS BILIA

Upplev nya, inspirerande elbilar, med all den trygghet Bilias långa erfarenhet i branschen innebär. Du hittar oss på **Smista Allé 15** och på bil.se/XPENG. Välkommen in!

XPENG bilia

Mellanöstern.

Invånarna i flyktinglägret i Jenin flydde sina hem när Israel gick till attack mot Hamas- och Jihad-rörelserna.

Foto: Majdi Mohammed/AP

USA gav helhjärtat stöd åt rädden på Västbanken

KOMMENTAR. NATHAN SHACHAR, DN:S KORRESPONDENT

De senaste dygnens israeliska attacker mot Hamas- och Jihad-rörelserna i staden Jenin har förändrat styrkeförhållandena på marken, säger israeliska militärkällor på tisdagen. Nätverket av övervakningskameror, trampminor och kulsprutenästen i och kring Jenins flyktingläger har förstörts helt, enligt uppgifterna.

Islamistmilisernas högkvarter, rikt utrustat av Iranutbildade experter, har monterats ned, säger militären, som bedömer att endast trehundra väpnade palestinier, av flera tusen, finns kvar i Jenin. Efter detta, heter det, kommer Israel att kunna göra rädder in i Jenin med långt mindre styrkor än hittills. Sådana segervissa bulletiner hör till rutinen efter operationer av det här slaget – vilket inte betyder att de är osanna. Men erfarenheten lär att för varje vapen som påträffats förblir många fler gömda, och för varje dödad eller gripen palestinsk krigare anmäler sig lika många nya.

Palestinska medier i och utanför landet hyllar minnet av de elva fallna, som beskrivs som nationalhjältar. Men mellan raderna läser man en djup frustration över att ha mist så många döda, sårade och fångslade utan att ha åsamkat fienden något manfall alls. En förkrossande avskräckningseffekt har uppnåtts, försäkrar israeliska

ministrar i intervjuer. Dock kom den första vedergällningsattacken redan på tisdagen, då en ung palestinier från Hebron körde in i de väntande på en busshållplats i norra Tel Aviv och sårade sju personer, innan han sköts ihjäl av en förbipasserande.

Men general Tamir Heyman, en av cheferna för Tel Aviv-universitetets institut för strategiska studier, förkastar de spekulationerna:

– Gång på gång under den långa konflikten har vi förkunnat att vi städat upp eller krossat ett terrornäste. Fiendens drivkraft är hans åsikter och motivation, de går inte att komma åt, hur hårt man än drämmer till militärt på en viss plats. Ett militärt nederlag, som detta, blir ofta till en ny injektion av motivation för den besegrade. Om det här är en verklig seger får framtiden utvisa.

Jenins borgmästare Akram Rajoub säger på tisdagen att flera tusen palestinier har lämnat stadens flyktingläger. Många av dem

Iran, Qatar och flera andra länder i regionen fördömer Israels operation, och det gör också Jordanien och Egypten, som bägge har diplomatiska relationer med Israel.

är civila som vill bort ur skottlinjen och slippa el- och vattenavbrotten, andra är väpnade islamister som vill invänta bättre tider på annan ort. De israeliska styrkorna, som säger sig ha gript nära 120 Hamas- och Jihad-medlemmar, befinner sig fortfarande i staden. En Jeninbo som varit med om liknande situationer säger i telefon till DN:

– De gripna förs genast till Shabaks (den allmänna säkerhetstjänsten) och Amans (den militära underrättelsetjänsten) förhörlokaler. Den information man lyckas pressa ur de gripna skickas genast till israelerna på platsen, som skyndar sig att börja söka efter efterlysta eller vapengömmor.

För den israeliska regeringen var det en angenäm omväxling att ha USA:s helhjärtade stöd under operationen – efter många månader av nästan dagliga slitningar. Senast i söndags varnade Washington Israel för att avtalet om visumfritt resande mellan länderna är i fara. USA är israelers käraste resmål och premiärminister Benjamin Netanyahu har gjort stor affär av denna "present" han förhandlat fram åt sina medborgare. Men, signalerade källor på utrikesdepartementet, det hela går i stöpet om inte Israel sätter stopp för bosättares och extremisters överfall mot palestinska byar.

Iran, Qatar och flera andra länder i regionen fördömer Israels operation, och det gör också

Jordanien och Egypten, som bägge har diplomatiska relationer med Israel. UD i Kairo varnar för att striderna kan äventyra de pågående egyptiska medlingarna mellan Israel och Hamasregimen i Gaza. Islamska Jihads ledare Ziyad Nakhale kallar operationen i Jenin för "massaker" och Salah Aruri, som från Qatar planlägger Hamas väpnade aktioner på Västbanken, spår att Israel kommer att få ångra "illdåden i Jenin":

– Israelerna tror att de ska få det lugnare nu. Men de kommer att få det ännu hetare om öronen. Här om veckan jublade de över nio döda i Jenin. Tre dar senare begravde de fyra bosättare.

Samtidigt med striderna i Jenin och medieuppmärksamheten kring dem, tog regeringskoalitionen tillfället i akt för att återuppliva sin antidemokratiska lagstiftning. Det gäller det så kallade "rimlighetskravet" vid utnämningar i den offentliga sektorn, som koalitionen vill ta bort. Förre chefen för åklagarämbetet, Avihai Mendelblit kallade detta "gement":

– Mitt under en militär operation, då enighet borde råda, smusslar koalitionen in detta förfärliga lagförslag, som kommer att göra det möjligt att utnämna ovärdiga, brottsliga och inkompetenta personer till statens högsta ämbeten.

Nathan Shachar
naranjal@gmail.comw

New York: Martin Gelin Paris: Erik de la Reguera Peking: Marianne Björklund Rio de Janeiro: Henrik Brandão Jönsson
Rom: Peter Loewe Washington: Karin Eriksson Utrikeskommentator: Michael Winiarski

Storbritannien.

Rishi Sunak pressas efter rekordvarm junimånad

Klimatförändringarna börjar bli politiskt sprängstoff i Storbritannien. Årets junimånad var den varmaste sedan de brittiska mätningarna inleddes 1884 och premiärminister Rishi Sunak anklagas nu för att inte leva upp till klimatmålen.

I fredags avgick miljöministern Zac Goldsmith i protest mot det han beskriver som regeringens "apati".

● I många länder i världen har rekordhög dygnsmedeltemperaturer uppmätts i juni månad. I Storbritannien, där statistiken sträcker sig 139 år tillbaka i tiden, var det tidigare rekordet 14,9 grader och noterades 1940 och 1976.

Årets junimånad slog det med råge: dygnsmedeltemperaturen var 15,8 grader, enligt den brittiska nationella vädertjänsten Met Office.

– En höjning med 0,9 grader kanske inte låter så mycket, men det är det – för det rör sig om medeltemperaturen under både dag- och nattetid, säger Paul Davies, chefsmeteorolog på Met Office, till BBC.

De tre tidigare rekordnoteringarna sattes med 0,1 grads marginal.

– Naturliga variationer kan spela in, men den uppvärmning av jordens atmosfär som sker till följd av klimatförändringarna orsakade av människan ökar sannolikheten för rekordhög temperaturer, säger Paul Davies.

Ovanligt många döda fiskar har de senaste veckorna flutit upp i brittiska vattendrag, enligt flera miljö- och intresseorganisationer. Normalt sett sker det senare på sommaren, då värmen bidrar till att det blir svårare för fiskar att få syre.

– Om juli och augusti blir som juni månad varit kommer vi att få mer fiskdöd i år än någonsin tidigare. Fisken är det som syns mest, men det här handlar även om vad som sker i hela ekosystemet, säger experter Mark Owen vid organisationen Angling Trust till The Guardian.

Samtidigt anklagas den brittiska regeringen för att inte göra tillräckligt för att nå målet om noll nettoutsläpp av växthusgaser till 2050. I fredags avgick miljöministern Zac Goldsmith i protest mot det han menar är regeringens "apati" och premiärminister Rishi Sunaks ointresse för klimatet och andra miljöfrågor.

Sunak kontrar med att Goldsmith i själva verket avgick för att han ombads be om ursäkt för en tweet som kritiserade den parlamentariska utredningen om Boris Johnsons lögn inför parlamentet.

Men oavsett intrigerna i Tories gör sig klimatet påmint. Regeringens eget rådgivande organ i klimatfrågor, Climate change committee, konstaterar i en ny rapport att tydliga "steg bakåt" tagits som kommer att göra det svårare att nå

Klimataktivister i Just stop oil vid en protestaktion i London förra veckan.

Foto: Henry Nicholls/AFP

Rishi Sunak pressas om klimatmålen.

Foto: AFP

regeringens delmål för 2030. Bland annat sågas ett klartecken för en ny kolgruva och ny oljeutvinning i Nordsjön.

Arbetet med att isolera bostäder går också för långsamt, liksom utbyggnaden av vind- och solkraft, menar kommittén, i vilken flera ledande forskare är medlemmar.

Sunak hävdar att Storbritanniens mål ligger fast, och försöker svara på kritiken genom att gå till attack mot klimataktivisterna i Just stop oil, vars ickevåldsaktioner han menar "underminerar demokratin". I en debattartikel i The Sun skriver premiärministern att målet om noll nettoutsläpp inte kan uppnås genom att förstöra jobb, och måste "ske över tid, inte över en natt."

Erik de la Reguera

erik.delareguera@dn.se

Finland.

Statsministern oroas över debattklimat

Flera ministrar i Finlands nya regering utpekade för att sprida konspirationsteorier om invandring. Samtidigt väcks frågor om finländska journalisters arbets-situation.

● Förra fredagen avgick Finlands nya näringsminister, sannfinländaren Vilhelm Junnila, efter flera uppmärksammade inlägg på sociala medier där Junnila skämtat med nazistiska symboler. Junnila misstänktes också ha kopplingar till högerextrema rörelser.

Under helgen har finländska medier lyft fram även andra ministrars tidigare uttalanden. Den nya inrikesministern Mari Rantanen, också hon från Sannfinländarna, utpekades nu för att sprida konspirationsteorier om invandring, som när hon i sin presentationstext under vårens riksdagsval skrivit att "Vi får inte vara så blåögda, att vi inte längre är blåögda". Rantanens uttalande kopplas till den så kallade folkutbytesteorin, en konspirationsteori som går ut på föreställningen att

en elit i västvärlden vill försvaga den vita befolkningen genom att uppmuntra till invandring. En 13 år gammal bokrecension av den nya utrikesministern Elina Valtonen, som representerar borgerliga Samlingspartiet, har också lyfts fram eftersom boken som recenserades är kritisk mot muslimsk invandring. Valtonen har under veckan twittrat att hon i dag anser att texten var "ett misstag".

Juha Mäenpää, som är riksdagsledamot för Sannfinländarna, avlägsnades från musikfestivalen Provinssirock i lördags eftersom festivalledningen reagerat på en kolumn som Mäenpää skrivit, och som enligt Provinssirock kränkte festivalens värderingar. Mäenpää var inbjuden som vip-gäst till Provinssi.

Sannfinländarnas ordförande Riikka Purra har, på Twitter, anklagat finländska journalister för att ägna sig åt ett drev mot sannfinländska politiker.

"Sannfinländarna talar om de följer som en skadlig invandringspolitik får för Finland och väst. Vi

Finlands nye statsminister Petteri Orpo, Samlingspartiet.

Foto: AP

vill åtgärda problemen och ändra politiken. Vi använder officiell statistik. Vi tror inte på konspirationsteorier och representerar inte dem", skriver Purra.

Det finländska journalistförbundet har gått ut med ett pressmeddelande där man uppmanar regeringspartierna att respektera pressfriheten. Detta efter att en journalist på Iltalehti, som skrivit kritiskt om den nya regeringen, fått ta del av kraftig kritik från flera namnkunniga sannfinländska politiker.

Finlands nye statsminister Petteri Orpo sade under en presskonferens på tisdagen att han oroar sig för att den alltmer polariserade diskussionen för landet i en mer "amerikansk" riktning.

– Vi är på god väg mot en amerikansk modell, där man delar in människor i goda och onda, i vi och dom. Man tolererar inte varandra, man förstår inte varandra, sade Orpo.

Philip Teir

philip.teir@gmail.com

I korthet.

Polis öppnar partygate-utredningar

Storbritannien. Den så kallade partygate-skandalen, där ledande politiker anklagas för att ha festat i strid med pandemilagarna, fortsätter att skaka det brittiska ledarskiktet.

Nu återupptas utredningen kring en händelse den 14 december 2020, enligt polisens pressmeddelande. Nyligen spreds en film från en uppsluppen julfest på det konservativa partiets högkvarter det datumet, något som väckt starka känslor. Polisen skriver också att en annan utredning inletts, kring möjliga brott vid en sammankomst i parlamentet den 8 december 2020. Då hölls ett födelsedagskalas för hustrun till den konservativa parlamentsledamoten Bernard Jenkin. TT

17,01

grader var genomsnittstemperaturen i världen i måndags, visar siffror från det amerikanska centret för miljöprognoser NCEP. Det gör den 3 juli 2023 till den varmaste dagen som någonsin uppmätts. Det tidigare rekordet på 16,92 grader sattes i augusti 2016, skriver The Guardian. TT

Signalfel bakom tågolycka i Indien

Indien. Ett signalfel låg bakom den omfattande tågolyckan den 2 juni i Indien. Det fastslås i en utredning av landets haverikommission, enligt Hindustan Times.

Enligt utredningen låg två misslyckade reparationsarbeten bakom signalfelet, som ledde till olyckan i delstaten Odisha i östra Indien. Nära 300 personer omkom och minst 850 personer skadades i en av de värsta järnvägsolyckorna i landets historia. TT

Under de senaste dagarna har vår nation återigen fått utstå en våg av tragiska och meningslösa skottlossningar.

I sitt nationaldagstal den 4 juli fördömde president **Joe Biden** den "våg" av skjutningar som drabbat USA de senaste dygnet och efterlyste strängare åtgärder för vapenkontroll. Fem personer dödades i staden Philadelphia i måndags kväll och två barn skadades, och efter det inträffade en skottlossning i Texas som krävde tre liv och lämnade åtta skadade. TT

Tio släktingar sveptes bort av våg

Malaysia. Sju personer har hittats döda efter att tio personer i samma släkt sveptes bort av en kraftig våg i en flod Malaysia i fredags.

De döda hittades runt 2,4 mil från platsen där de badade, meddelar polisen. Offren var mellan fyra och fyrtio år gamla. TT-AFP

Macron: Kulmen har passerats

Frankrike. De våldsamheter som den senaste veckan skakat Frankrike ser ut att ha klingat av. Det är budskapet från landets president Emmanuel Macron – som uppmanar till en återgång till ordningen.

Upploppen har halverats i styrka, enligt landets myndigheter. 72 personer greps runt om i landet under natten till tisdagen – vilket kan jämföras med över 150 föregående natt. TT-AFP

VÄRLDEN

USA-Kina.

Janet Yellen tog upp de ekonomiska förbindelserna mellan USA och Kina i ett tal vid Johns Hopkins universitetet i Washington DC i april.

Foto: Brendan Smialowski/AFP

Ministerns besök ska påminna Kina om de gamla goda tiderna

USA och Kina är lika misstänk-samma mot varandra. Båda parter har misstankar om den andra sidans avsikter. Fientliga utfall har samlats på hög under flera år.

När USA:s finansminister Janet Yellen landar i Kina på torsdag är planen att hon ska påminna om de band av handel och investeringar som varit grunden i relationen mellan länderna. Kan det dämpa misstron?

KOMMENTAR

Torbjörn Petersson
Asienkorrespondent

torbjorn.petersson@dn.se

● I potten vid samtalen i Peking ligger ytterst hur framtiden formas för världsekonomin. Som hittills: alla handlar med alla – hur det sker beror på vad som anses mest fördelaktigt ekonomiskt.

Eller i en uppdelad misstänksam värld med två block, med var sin ledare i USA och Kina, vilket skulle saktat ned tillväxten i världen.

Internationella valutafonden har varnat för en sådan splittring i handelsblock, ett tillstånd som andra bedömare kallat ett nytt kallt krig.

Den lilla ljusning som skymtats består av att en dialog åter påbörjats mellan Kina och USA. Efter historien om den kinesiska

ballongen som flög över USA i vint-ras frös samtalen mellan länderna. Ett besök av USA:s utrikesminister Antony Blinken till Kina ställdes då in.

För ett par veckor sedan genomförde han till slut resan. Inga stora genombrott, men i alla fall ett besök, en återupptagen kontakt och ett försök att börja diskutera en gräns, vilken förbindelserna inte får sjunka under.

Nyligen meddelade också amerikanska Pentagon att den kinesiska ballong som passerade amerikanskt luftrum inte samlade in underrättelseuppgifter.

Nu är det den amerikanska finansministern Janet Yellens tur att åka till Peking. Förväntningarna är inte stora. Tvivlet på motpartens uppsåt kvarstår – det finns nog inte mycket som kan ändra på det för närvarande – men det är bättre att företrädare för världens största och näst största ekonomi träffas och försöker komma överens om något litet – än att de hukar i var sin världsdal.

– Risken är stor för den globala ekonomin och säkerheten om relationerna mellan USA och Kina bryter samman. Vi behöver kanaler där vi kan kommunicera, sa Janet Yellen i en intervju nyligen.

Ledarna i Peking vill diskutera många saker. Bland annat handelshindren som Donald Trump införde mot Kina under sin tid som president och som fortfarande gäller. Joe Biden gör inte lika mycket väsen av sig, men har behållit tarifferna. Dessutom har han begrän-

Vice premiärminister He Lifeng är den amerikanska finansministern Janet Yellens motpart i Kina.

Foto: Mark Schiefelbein/AP

sat tillgången på halvledare och annan strategisk teknik för Kina. Det gör det svårare för kinesiska företag att utveckla bland annat AI. Biden har även hotat med att strypa amerikanska investeringar i Kina.

Sammantaget har det lett till att Kina beskyller USA för att medvetet göra allt för att hålla tillbaka Kinas ekonomiska utveckling.

Antony Blinken försvarade USA:s syn vid ett möte i New York härföreliden:

– Hur kan det ligga i vårt intresse att tillåta dem att få tillgång till teknik som de kan vrida för att använda mot oss? sade han, när han talade om Kinas kärnvapenprogram, utvecklingen av hypersoniska robotar och AI.

– Om de var i våra skor skulle de göra exakt samma sak, fortsatte Blinken när han försvarade USA:s policy att stoppa export av strategiska produkter till Kina.

Klart är att Kina söker ett bättre förhållande med USA för att få fart på sin ekonomi. Men också USA behöver Kina. Om det redan spända läget försämrats fruktar USA inte minst att Kina kan komma att begränsa tillgången på sällsynta jordartsmetaller, nyckelkomponenter i elbilsindustrin.

Ledningen i Peking påminde i måndags om vad den är i stånd till. Då kom, lagom inför den amerikanska finansministerns besök, ett meddelande om att exporten från Kina begränsas av mineraler som används i tillverkning av vissa halvledare.

Kriget i Ukraina.

Fem barn skadade vid robotattack

Ryssland anklagar Ukraina för att ha attackerat huvudstaden Moskva med flera drönare. Samtidigt pågår kraftig beskjutning i flera ukrainska regioner, bland annat Charkiv där minst tolv personer, däribland fem barn, skadades i en robotattack.

● Fem drönare sköts ned i huvudstadsregionen Moskva på tisdagen, uppger det ryska försvarsdepartementet, som anklagar Ukraina för att ligga bakom attacken. Samtliga drönare ska ha skjutits ned sydväst om Moskvas stadskärna och ingen person ska ha kommit till skada, enligt myndigheterna.

”Attackerna har avvärjts av våra styrkor i luften, alla upptäckta drönare har eliminerats”, skriver borgmästare Sergej Sobjanin i ett inlägg på Telegram.

En av drönarna oskadliggjordes på elektronisk väg samtidigt som de fyra andra skjutits ned. Myndigheterna har inte uppgett de exakta nedslagsplatserna, men enligt uppgifter till den statliga nyhetsbyrån Ria sköts två av dem ned i Valuevo, knappt tre mil fägelvägen från Kreml.

Maria Zacharova, talesperson för ryska UD, säger till statliga medier att händelsen betraktas som ett terrordåd och även hon hävdar att regeringen i Kiev ligger bakom attacken. Ukraina har varken bekräftat eller dementerat inblandning i attacken.

Samtidigt pågår intensiv beskjutning mot flera ukrainska regioner. Flyglarmen aktiverades i de flesta delar av östra och centrala Ukraina under natten till tisdagen och senare på dagen attackerades samhället Per-vomajsk i Charkiv, nordöstra Ukraina.

Minst tolv personer skadades i attacken. Bland de skadade finns fem barn, säger guvernör Oleh Synjehubov till Ukrainas statliga tv-kanal Suspilne. Två personer, ett barn och en kvinna, vårdas med allvarliga skador.

Längs med fronterna fortsätter båda sidor att hävda framgångar. I Berdjansk, södra Ukraina, har de ryska styrkorna dragit tillbaka sina försvarslinjer två kilometer, uppger det ukrainska försvarets talesperson Valerij Sjersjen.

Samtidigt har striderna om staden Bachmut intensifierats igen. Ukrainas vice försvarsminister Hanna Maljar skriver i en lägesuppdatering att båda sidor försöker få ett övertag om striden.

”Situationen förändras mycket snabbt. Positioner kan förloras och övertas två eller tre gånger om dagen. Fienden reagerar hotfullt på alla våra rörelser”, skriver hon på Telegram.

Alfons Westerberg
alfons.westerberg@dn.se

SKODA
Let's Explore

Allt du älskar
inom räckvidd.

Škoda Enyaq iV från 539 900 kr

Räckvidd för ENYAQ iV upp till 528 km, energiförbrukning 160–184 Wh/km. Räckvidd och elförbrukning baseras på uppskattade värden från körcykeln WLTP. Vald utrustning kan påverka räckvidd och energiförbrukning.

EKONOMI

Energistadgefördraget, ECT.

EU föreslår utträde ur omstritt energiavtal

EU-kommissionen kommer att föreslå att EU-länderna gemensamt drar sig ur Energistadgefördraget, ECT. Avtalet som skyddar energiinvesteringar används för att kräva miljarder i skadestånd när länder fasar ut fossila bränslen. Sedan tidigare har EU-parlamentet ställt sig bakom ett utträde.

● Energistadgefördraget, The Energy Charter Treaty, ECT, är ett avtal som kom till för att skapa trygga villkor för att locka privata investerare till energiinvesteringar i andra länder. Avtalet gäller både förnybara och fossila bränslen. Ett femtiotal länder, däribland EU och alla medlemsländer, har skrivit under.

Men kritiken mot ECT växer på grund av klimatkrisen. Avtalet har använts för att stämna stater på många miljarder när de vill fasa ut fossila bränslen. EU har diskuterat att antingen modernisera avtalet eller besluta om ett gemensamt utträde. I höstas misslyckades EU-kommissionen med att få medlemsländerna på ett moderniserat avtal.

Som DN har skrivit har flera länder redan deklarerat att de på egen hand utträder ur avtalet. Danmark var det senaste i raden, sedan tidigare har Polen, Spanien, Frankrike, Tyskland, Nederländerna, Luxemburg, Slovenien och Italien sagt att de går ut. Det innebär att nio EU-länder ska lämna avtalet. Det är en tredjedel av EU:s 27 medlemsländer.

I november beslutade EU-parlamentet att rekommendera ett gemensamt utträde. Och nu kommer även EU-kommissionen att gå på samma linje.

– Energistadgefördraget är inte i linje med EU:s investeringspolitik och lagar, inte heller med EU:s energi- och klimatmål. Kommissio-

nen noterar att flera medlemsstater delar denna ståndpunkt och har följaktligen meddelat sin egen avsikt att dra sig ur fördraget. Därför kommer vi snart att presentera konkreta lagförslag för ett samordnat utträde av EU från energistadgefördraget, säger Tim McPhie, en av talespersonerna för EU-kommissionen.

Att gå ur avtalet kan ta lång tid. ECT har en "solnedgångsklausul" som innebär att skyddet för investeringen gäller i 20 år efter att ett land har lämnat avtalet. Dessutom tar det ett år att formellt lämna avtalet.

Om alla EU-länder går ur avtalet kan de sinsemellan komma överens om att inte använda ECT för att stämna varandra

– EU-kommissionens beslut att rekommendera ett samordnat utträde av EU och alla dess medlemmar från Energistadgefördraget är ett steg i rätt riktning. Ett samordnat utträde kommer att bidra till en mer sammanhållen klimatpolitik för EU och dess medlemsstater, säger Nathalie Bernasconi-Osterwalder, tillförordnad ordförande och vd för tankesmedjan International Institute for Sustainable Development, IISD.

Under sin tid som EU-ordförande lanserade Sverige ett kompromissförslag som gick ut på att några medlemsländer kunde stanna i fördraget medan andra drog sig ur. Det förslaget röstades ned, bland annat

Tyska företaget RWE, som driver kolkraftverk i flera länder, har använt Energistadgefördraget, ECT, för att stämna Nederländerna på drygt 15 miljarder kronor när de beslutade att fasa ut kol till 2030.

Foto: Pontus Lundahl/TT

Fakta. Energistadgefördraget

- Energistadgefördraget, The Energy Charter Treaty, ECT, trädde i kraft 1998.
- Avtalet är tänkt att öka investeringarna på energiområdet genom att ge skydd för privata investeringar i alla typer av energi, inklusive förnybara och fossila bränslen. Investerare ska skyddas för att bli orättvist behandlade till exempel tvångsinköpta utan tillräcklig kompensation.
- Avtalet har alltmer använts för att kräva skadestånd när länder genom nya lagar fasar ut fossila bränslen eller höjer miljökrav.
- Ett femtiotal länder har skrivit under, förutom EU:s 27 medlemsländer bland andra Japan, Kazakstan, Storbritannien, Kirgizistan.

med motiveringen att det var för komplicerat juridiskt.

– Det okoordinerade utträde som det svenska ordförandeskapet föreslagit skulle ha skapat komplexa juridiska och politiska frågor. Kommissionens nya förslag om ett fullt samordnat utträde skulle minimera riskerna för den så kallade "solnedgångsklausulen" genom att neutralisera den. Det skulle också bereda grunden för en harmoniserad tidslinje för tillbakadragandet, vilket skulle bidra till rättssäkerheten, säger Lukas Schaugg, specialist på internationell rätt hos IISD.

– Detta är en unik möjlighet för EU att tala med en röst och att ta bort ett stort hinder för att förverkliga sina klimatmål.

I sin senaste rapport har IPCC varnat för att mellanstatliga investeringsskydd som ECT kan bromsa omställningen. Avtalen av den typen riskerar att få stater och regioner att avstå från att skärpa lagstiftning för att slippa riskera att bli stämde.

ECT trumfar nationella lagar, därför kan länders handlingsutrymme begränsas. Fördraget har exempelvis använts när de tyska energiföretagen RWE och Uniper stämde Nederländerna på 1,4 miljarder respektive 1 miljard euro, cirka 15,8 respektive 11,3 miljarder kronor, för landets beslut att fasa ut kol till 2030. Uniper har senare tagit tillbaka sin stämning. Italien har stämts för att stoppa kustnära oljeutvinning.

Exakt när EU-kommissionen kommer att lägga fram sitt förslag om utträde är inte klart, men det sker troligen relativt snart.

DN har sökt energi- och näringsminister Ebba Busch för en kommentar men ännu inte fått svar.

Jannike Kihlberg
jannike.kihlberg@dn.se

Försäkringskassan.

Rekordhög kostnad för vab

Allt fler stannar hemma med sjuka barn. Under årets fem första månader har Försäkringskassan betalat ut över 4,4 miljarder i ersättning, vilket är ett nytt rekord.

● På fem år har Försäkringskassans utbetalningar för vård av barn (vab) ökat med över två miljarder kronor, till 8,7 miljarder kronor 2022. Det motsvarar en ökning med över 30 procent och är det högsta belopp som betalats ut någonsin under ett år.

En del av förklaringen är coronapandemin, som skärpt reglerna för när tillfrisknade barn får komma tillbaka till förskolor och skolor. Men trenden håller även i sig. Under årets första kvartal inkom rekordmånga ansökningar om ersättningar för vård av sjukt barn.

– Antalet ansökningar om vab ökade kraftigt under pandemin och har fortsatt vara på höga nivåer. Den vanligaste orsaken är förkylningssjukdomar, som länge varit på höga nivåer. Nu har även sjukdomar som minskade under pandemin, som magsjuka, börjat öka igen, säger Love Sjölund, analytiker på Försäkringskassans analysavdelning.

Under årets fem första månader har Försäkringskassan betalat ut 4,4 miljarder kronor i ersättning, vilket är den högsta summan någonsin under motsvarande period tidigare år. 2022 låg siffran på 4,2 miljarder kronor.

– Våra prognoser visar på fortsatt höga nivåer av vab jämfört med innan pandemin, men vi tror samtidigt att det kommer att gå ner lite under de kommande åren, säger Love Sjölund.

Men samtidigt som som antalet vab-dagar spås minska efter 2023 tror man på förhöjda utgifter. Enligt Försäkringskassans prognos fortsätter utgifterna att öka 2023 för att sedan minska 2024 och därefter öka igen 2025 och 2026.

– Ersättningarna stiger av naturliga skäl, eftersom lönerna och prisbasbeloppet stiger.

Ersättningen för vab är lite mindre än 80 procent av den vanliga inkomsten, upp till ett inkomsttak på 7,5 prisbasbelopp. Räknat på en svensk medellön om 37100 kronor ger det en ersättning om 1175 kronor per dag.

Julia Caesar
julia.caesar@dn.se

Fakta. Vab för miljarder

Så mycket har Försäkringskassan betalat ut för vård av barn årligen.

2022:	8,7 miljarder kronor
2021:	8,3 miljarder kronor
2020:	8,1 miljarder kronor
2019:	6,4 miljarder kronor
2018:	6,5 miljarder kronor

Källa: Försäkringskassan

Svenska kraftnät.

”Nästa vinter blir inte lika tuff för elsystemet”

Svenska kraftnät spår att den kommande vintern inte blir lika tuff som i år.

– Vi kommer dock att behöva importera el, men numera finns det god tillgång på flytande gas i Europa, säger generaldirektör Lotta Merdelius-Bredhe.

● Hon deltog i en pressträff på tisdagen tillsammans med energi- och näringsminister Ebba Busch (KD), som framhöll att även en varm sommar kan innebära problem:

– Södra Sverige har ett ansträngt läge, med högre priser än vanligt samtidigt som det ibland är minuspriser. Att det varierar så ökar sårbarheten och gör det svårt att göra

vettiga investeringsplaner, sade hon. Sommaren har sina egna utmaningar. Då görs underhåll på kraftledningar, kärnkraftverken har sina årliga avställningar samtidigt som höga temperaturer i sig minskar överföringseffektiviteten.

– Vi behöver också ha beredskap för skogsbränder, som kan leda till överslag i ledningarna, sade Lotta Merdelius-Bredhe.

Att den gångna vintern var så tuff för det svenska elsystemet berodde på flera saker. Rysslands anfallskrig i Ukraina ledde till minskade gasleveranser till Europa samtidigt som ett antal europeiska kärnkraftverk var avställda. Det talades om att för

första gången nödstänga eltillförseln i Sverige. Men facit blev ett annat:

– Vi hade en meteorologisk normalvinter, vindkraften gav mer än normalt och konsumenterna gjorde påtagliga energibesparingar. Vintern har gått väl i hela Europa.

Lotta Merdelius-Bredhe menar att Sverige liksom övriga Europa är bättre förberedda i år och att kommande vintern inte bör bli lika tuff.

– Det som var den största utmaningen hade framför allt att göra med gasmarknaden. Nu har man fått en god tillförsel av flytande gas och ökat mottagningskapaciteten. Givet det ser det bättre ut den här vintern. Sedan kan saker hända,

det har vi sett tidigare, sade Lotta Merdelius-Bredhe.

De kommande åren spår hon ungefär samma läge som under ett normalår, med hög svensk elexport och importbehov för att klara effekttopparna under kalla vinterdagar.

– Men på längre sikt kommer kraftbalansen att försämrats påtagligt. Efterfrågan på el ökar, men produktionstillskottet ökar inte i samma takt. De historiskt låga elpriserna under många år har inte drivit investeringar i ny kraft.

Alfons Westerberg
alfons.westerberg@dn.se
Hans Strandberg
hans.strandberg@dn.se

Ny rapport.

Denna visionsbild visar hur det ska se ut när bil- och järnvägstunneln under Fehmarn Bält mellan Puttgarden i Tyskland och Rødby i Danmark står klar år 2029. Illustration: Femern

Lastbilar kan korka igen svenska vägar när jättetunneln öppnar

När Fehmarn Bält-tunneln mellan Danmark och Tyskland öppnar om sex år väntas godset på järnväg visserligen öka – men lastbilarna öka betydligt mer, med "minst 50 procent, och det kan dubbleras", enligt en färsk studie.

Nu varnar både Trafikverket och politiker för en lastbilspropp som Sverige inte klarar att hantera.

● Om sex år, 2029, ska den 18 kilometer långa bil- och järnvägstunneln under Fehmarn Bält invigas. För 55 miljarder danska kronor kapas restiden för gods mellan Hamburg och Köpenhamn med närmare två timmar.

Resan med bil från Rødby till Puttgarden kommer då att ta tio minuter med bil – en smärre revolution för kommunikationerna mellan Skandinavien och kontinenten.

Nu varnas alltså för att Sverige inte kommer att ha kapacitet för att hantera den ökade trafiken – vare sig för gods på järnväg eller lastbil.

DN skrev häromdagen om hur Trafikverket i tre nya rapporter markerar konsekvenser för järnvägstrafiken, inte minst godstransporter, som följer med regeringens beslut före jul att stoppa planerna på nya stambanor för höghastighetståg.

I en av rapporterna, som har fokus på Skåne där Trafikverket rangordnar ett tiotal akuta åtgärder för godstrafiken på järnväg, skriver myndigheten att "år 2030 när Fehmarn Bält-förbindelsen har öppnat bedöms efterfrågan överstiga ut-

Karin Pleijel
(MP) Foto: TT

Anna Jähnke
(M) Foto: TT

budet mellan Alvesta och Lund, och flera andra sträckor, stationer och bangårdar har nått sitt kapacitetstak".

En rapport som särskilt bedömt konsekvenserna av tunneln har publicerats av organisationen String Megaregion tillsammans med Greater Copenhagen, och skrivits av konsultbolaget Sweco. String är ett samarbete mellan städerna och regionerna från Hamburg upp till Oslo.

Den stoppade stambanan genom Sydsverige hade, skriver Sweco, varit viktig för att "försäkra nödvändig kapacitet för godståg från Öresund". Den nämner också att de två nya spår på sträckan Göteborg-Alingsås som länge diskuterats "måste till så snart som möjligt". De omtalade bristerna på spåren Göteborg-Oslo upprepas.

Men framför allt varnar rapporten för situationen för tågnätet i Sydsverige och Tyskland.

Godsvikten från lastbilar över Fehmarn väntas enligt ett scenario öka med 120 procent till år 2040, i ett mer försiktigt scenario med 49 procent. Siffrorna är betydligt lägre för järnvägsgodset, under 20 procent. Slutsatsen som dras: "En sådan ut-

veckling kommer att leda till allvarlig trängsel på vägnätet".

String-nätverket, som alltså beställt analysen, har Karin Pleijel som tillträdande ordförande. Hon är till vardags kommunalråd för Miljöpartiet i Göteborg och säger till DN att hon upplever att många ännu inte fattat konsekvenserna som kommer av öppningen av Fehmarn Bält-förbindelsen.

– Det är ofta svårt med kommunikation om sånt som ännu inte syns, att ta in effekterna av att restiden kapas så mycket. Det kommer ju många tycker är fantastiskt, men det är viktigt att förstå konsekvenserna med godset.

Karin Pleijel beskriver den nya rapporten "som en slags väckarklocka".

– Det blir många tusentals nya transporter som riskerar att korka igen vägarna. Oavsett regering måste man ta det här på största allvar, och vad det innebär att inte göra något.

I Skåne är Anna Jähnke, ledare för Moderaterna i Region Skåne och ordförande i utvecklingsnämnden, ansvarig för frågan.

– Vi i Skåne har stått på tårna i den här frågan i snart tio år. Nu riskerar vi att inte få ut nyttan av att Fehmarn Bält-förbindelsen öppnar, säger hon.

Anna Jähnke säger att hon redan oroas över en tungt belastad E6:a.

– Med tunneln öppnad finns en risk för trafikinfarkt där med köer av tunga lastbilar, som förstas också påverkar personbilarna.

I Trafikverkets rapport, som skickades till regeringen förra veck-

Fakta. Fehmarn Bält-tunneln

- Den 18 kilometer långa motorvägs- och järnvägstunneln under Fehmarn Bält förkortar järnvägsgodsets resväg från Tyskland till Skåne med 16 mil.
- Avsiktsförklaringen mellan danska och tyska regeringen om tunneln tecknades redan 2007. Men oenighet om bland annat finansiering har försenat bygget, som nu har inletts och väntas vara avslutat 2029.
- Nu ägs tunnelbolaget helt av danska staten men allt samordnas med tyskarna, som behöver förbättra väg och järnväg från Hamburg till Puttgarden.
- Tågresan under sundet beräknas ta sju minuter medan personbilar har en tio minuters resa att vänta.
- Notan beräknas till drygt 50 miljarder danska kronor, där EU också bidrar med en mindre del.

Källa: Femern

an, listas ett slags akut åtgärds paket där regeringsbeslut efterlyses redan i år.

– Det paketet är jättebra, men det kommer verkligen när klockan är fem över tolv. Det som föreslås där bara måste på plats men bara för att rädda oss en stund, säger Anna Jähnke.

Med en indirekt hänvisning till regeringens ambition att få till snabba tåg mellan Stockholm och Oslo, säger Skåne-moderaten:

– Vi riskerar att stoppa upp hela export- och importdelen vidare upp i landet. Och vi kan ju bara glömma att koppla Stockholm till Oslo med ny snabb järnväg om inte vi först får sträckan Skåne via Göteborg till Oslo att först fungera. Men jag vill faktiskt ge regeringen beröm som gett Trafikverket uppdraget att ta till sig läget.

I regeringen ansvarar infrastrukturminister Andreas Carlson (KD) för vägar och järnvägar. På frågan från DN om hur han ser på vad Trafikverket och Sweco-rapporten säger skriver han:

"En viktig del i uppdraget till Trafikverket var att föreslå åtgärder med anledning av Fehmarn Bält-förbindelsens öppning. Man kan tycka att en förbättrad kapacitet borde ha varit på plats tidigare, men regeringen beslutade redan månader efter tillträdet att ge Trafikverket detta uppdrag. Trafikverket redovisar förslag och nu ska vi analysera även dem i högt tempo."

Lars Näslund
lars.naslund@dn.se

EKONOMI

Trafikverket.

Ebba Busch skjuter frågan om banvaktsstugorna vidare

Energiminister Ebba Busch menar att frågan om el till SJs gamla banvaktsstugor inte är en sak för regeringen:

"Jag har inte för avsikt att förekomma Trafikverkets dialog med berörda fastighetsägare", svarar hon på en fråga i riksdagen.

● Dagens Nyheter avslöjade tidigare i sommar att Trafikverket i höst ville kapa elen till 25 av SJs gamla banvaktsstugor, som haft ström från järnvägsspåren i mer än 60 år. För många av dem skulle det handla om flera miljoner kronor för att i stället koppla upp sig till det allmänna elnätet.

Några dagar efter publiceringen backade myndigheten, och uppgav i

ett nytt brev till fastighetsägarna att man efter sommaren skulle starta en dialog för att " hitta en alternativ lösning".

Trafikverket har tidigare sagt att man inte har juridiska möjligheter att ekonomiskt stödja uppkoppling till det allmänna nätet. Därför vill de boende ha besked om vad myndighetens strategi är, och har fått stöd av den socialdemokratiska riksdagsledamoten Anna-Belle Strömberg.

Hon har i en skriftlig fråga till energi- och näringsminister Ebba Busch (KD) frågat om regeringen kommer att ge Trafikverket de resurser som krävs för att ge fastighetsägarna ström till en rimlig kostnad även i fortsättningen.

På tisdagen kom ministerns svar, där Ebba Busch skriver att regeringen inte uttalar sig om myndigheters hantering av enskilda ärenden eller civilrättsliga avtal.

"Vidare har jag inte för avsikt att förekomma eventuella slutsatser från Trafikverkets dialog med berörda fastighetsägare".

Myndighetens huvudargument

Ebba Busch (KD). Foto: Niklas Porter

för att kapa ledningarna har tidigare varit att elöverföringen inte är laglig. Det är sant, men så har det varit sedan den nya ellagen tillkom för 25 år sedan. Trafikverket får överföra el för sina egna behov, men har inte tillstånd att göra det till utomstående.

Sedan 1998 finns det dock möjlighet till tidsbegränsad dispens, men en grundtanke har varit att fastighetsägarna skulle anslutas till det allmänna nätet. Trafikverket fick så sent som i december i fjol en ny dispens – den gäller till slutet av 2029. Dessutom finns ett förslag från Elmarknadsinspektionen om att införa ett undantag i ellagen, som skulle göra leveransen legal.

Ebba Busch hänvisar i sitt svar till både dispensen och det nya regel-förslaget, som är på remiss till slutet av augusti. Hon tillägger:

"Jag kan konstatera att Trafikverket har de förutsättningar som krävs för att kunna leverera el till banvaktsstugorna under överskådlig framtid."

Hans Strandberg

hans.strandberg@dn.se

DN 3 juni.

Flygbranschen.

EU granskar miljardstöd till SAS

EU-kommissionen inleder en undersökning om den svenska och danska statens miljardstöd till SAS under pandemin var förenligt med unionens statsstödsregler.

● Åtgärden godkändes först av kommissionen i augusti 2020, som alltså bedömer att stödet ligger i linje med reglerna för utbetalning av coronastöd – med undantag för mekanismen för återbetalning.

Kommissionen skriver att det måste säkerställas att Danmark och Sverige får tillräcklig avkastning för sin investering och att SAS får incitament att köpa tillbaka de aktier som Danmark och Sverige har förvärvat så snabbt som möjligt. Kommissionen räknar med att processen kan vara färdig före årsskiftet.

I maj underkände EU-domstolen det ursprungliga beslutet om godkännande av statsstödet. Detta efter att det irländska flygbolaget Ryanair hävdade att miljardstöden som flygbolag som SAS och Lufthansa mottog under pandemin ledde till snedvriden konkurrens på marknaden. TT

Din MINI har en stark personlighet. Den vill vi matcha.

På Bilia värdesätter vi det personliga mötet. Hos oss kan du tryggt lämna din MINI för service. Eller bli guidad i ditt bilköp. Oavsett om det är en verkstadstjänst eller ett bilköp du är i behov av, lovar vi dig en personlig service.

Möt din personliga servicetekniker hos Bilia

- Personligt bemötande**
Samma tekniker – från mottagande till återlämning, och vid nästa besök.
- Specialistkompetens**
Utbildad och uppdaterad tekniker – för bilens krav och utveckling.
- Tillgänglighet**
En kontaktperson – för alla frågor, hela vägen.

Så gör ett tryggt val. Besök oss eller boka tid på bilias.se/mini

Välkommen!

bilias.se/mini

bilia

EKONOMI

Valutareserven.

Mångmiljardsmäll hotar Riksbanken om kronan stärks

Det finns en stor förlorare om kronan stärks – Sveriges Riksbank.

Skälet är att valutareserven faller i värde vid en kronförstärkning och nu vill banken skydda en del av reserven genom valutasäkringar.

● I samband med att riksbankschef Erik Thedéen berättade om beslutet att höja styrräntan till 3,75 procent i förra veckan, släppte han också en till nyhet. Riksbanken utreder möjligheten att valutasäkra en fjärdedel av valutareserven, eller drygt 100 miljarder kronor.

Valutareserven på 410 miljarder kronor består till största delen av statsobligationer i euro och dollar. Mot dessa valutor har kronan försvagats rejält de senaste 18 månaderna. En dollar kostade i början av 2022 runt 9 kronor, mot 10:80 i dag. En euro kostar runt 11:80 i dag, mot drygt 10:20 i januari 2022.

Det finns många teorier om varför kronan har försvagats så kraftigt under så pass kort tid, men Erik Thedéen konstaterade i förra veckan att ingen kan säga säkert vad som ligger bakom. Däremot gör han och Riksbankens ledning, direktionen, bedömningen att kronan kommer att stärkas framöver.

En kronförstärkning till nivåerna mot dollar och euro som gällde

Erik Thedéen, riksbankschef.

i början av 2022 skulle få väldigt stor påverkan på valutareservens värde, räknat i kronor. Riksbanken uppskattar den potentiella valutaförlusten till närmare 60 miljarder kronor.

Genom att valutasäkra en del av reserven minskas risken och det är också skälet enligt Riksbanken. Den betonar att åtgärden inte har "ett penningpolitiskt syfte" det vill säga i det här fallet att stärka kronan.

Men samtidigt kommer valutasäkringarna att ge stöd åt kronan eftersom den innebär i praktiken att Riksbanken köper kronor för dollar och euro. Det har fått en del analytiker och valutaexperter att spekulera i att Riksbanken genom åtgärden också vill stärka kronan.

Riksbanken har inget mål för kronans kurs gentemot andra valutor. Kronans värde sätts på marknaden och så har det varit sedan hösten 1992 när Riksbanken slutade att försvara en fast kronkurs.

Samtidigt är den svaga kronan en huvudvärk för direktionen. Den

innebär ju att Sverige importerar inflation eftersom importen blir allt dyrare mätt i kronor.

Erik Thedéen har också flera gånger sagt att han gärna ser en starkare krona och att han också är övertygad om att den kommer att stärkas – samtidigt som han bestämt förnekar att Riksbanken agerar för att stärka kronan.

En ekonom menar att genom att slå fast att den vill säkra en så pass stor del av reserven har Riksbanken skickat en signal till marknaden. Den är att de upprepade försöken att "prata upp kronan" förstärks av en aktiv handling, själva valutasäkringarna.

En valutaexpert är övertygad om att valutasäkringarna också kommer att ge en starkare krona.

– Det kommer att ha en marknadspåverkande effekt, oavsett vilket syfte de har. Med största sannolikhet kommer det att betyda en starkare krona, säger experten.

Hur bestående och kraftig effekten blir är en annan fråga. Det finns andra krafter att ta hänsyn till. Hit hör eventuella ränteskillnader mellan kronan, euron och dollarn framöver. Även den tungt skuldsatta fastighetsbranschen i Sverige verkar som en press på kronan.

Dan Lucas
dan.lucas@dn.se

Nu ingår fler tidnings-sajter i din DN-prenumeration.

Mer läsning för dig!

Du som prenumererar på papperstidningen har nu tillgång till nya tjänsten +Allt året ut. Det betyder fri tillgång till över 40 nyhetssajter – från Expressen.se till Sydsvenskan i söder och Östersunds-Posten i norr. Dessutom får du digital tillgång till alla artiklar från Allt om mat, Allt om resor, amelia, Hälsoliv, mama, Leva & Bo, Sköna Hem och Teknikens värld.

● Du använder samma lösenord och inloggning som du redan har på DN.se. Vi önskar dig intressant läsning! Mer info om +Allt finns på plusallt.se.

DAGENS NYHETER.

KUNGÖRELSER

Företagsannonser: Tel 08-409 345 28 eller kungorelse@dn.se

Stadsbyggnadsnämnden informerar

Bygglov

Följande ansökningar har inkommit för åtgärder utanför planlagt område eller som avviker från detaljplan. Berörda sakägare, bostadsrättshavare, hyresgäster och boende kan lämna synpunkter på åtgärderna. Handlingarna finns på stadsbyggnadskontoret Tekniska Nämndhuset, Flemingsgatan 4. Synpunkter lämnas skriftligen inom två veckor från annonsdagen till Stadsbyggnadsnämnden, Registraturen, Box 8314, 104 20 Stockholm. Tfn 08-508 27 300 eller till stadsbyggnadskontoret@stockholm.se. De personuppgifter du lämnar hanteras enligt dataskyddsförordningen (GDPR).

Bromsten: Sundbybergskopplet 8: Byggetablering, tidsbegränsat t.o.m. 2026-08-16 (2023-07233). **Enskede Gård:** Palmfeltsvägen 113: Byggetablering, tidsbegränsat t.o.m. 2026-04-13 (2023-07557). **Enskededalen:** Gamla Tyresövägen 349: Ändrad användning till boende för tillfällig vistelse, förlängning av tidsbegränsat till 2028-06-01 (2023-08019). **Fruängen:** Vantörsvägen

283: Analog skylt, varierande text (2023-05920). **Hägerstensåsen:** Bäckvägen 16: Skylt/vepa/ljusanordning, analog reklamvitruin (2023-05919). **Hässelby Villastad:** Dvärglinsgränd 4: Skolpaviljong, förlängning av tidsbegränsat 2023-08-01 - 2028-08-01 (2023-07626). **Södermalm:** Hornsbruksgatan 28: Utkragande skärmtak över torg (2023-03829). **Tensta:** Norr om Trafikplats Hjulsta: Nybyggnad av teknikiosker (2023-06121). **Vasastaden:** Norr om Hagaesplanaden 98: Bodetablering, tidsbegränsat t.o.m. 2028-05-31 (2023-06372). **Värberg:** Estbrötevägen 11: Stödmur (2022-18412). **Västerort:** Terrängvägen 47: Avfallsbehållare (2023-04250). **Örby Slott:** Tosterövägen 5: Ändrad användning till restaurang samt yttre ändringar (2022-17704). **Östermalm:** Nybrogatan 42: Inglasad uteservering, tidsbegränsat t.o.m. 2025-11-03 (2023-00444). Nybrogatan 38: Inglasad uteservering, tidsbegränsat t.o.m. 2025-11-03 (2023-00436).

DN.

Stockholms stad

DN 2023-07-05

start.stockholm

BÖRS

Informationen levereras av MILLISTREAM. bors@dn.se

STOCKHOLMS-BÖRSEN

Omsättning i går, Mkr 14218,6

OMXSPI 0,54%

I år 8,35% 847,12

OMXS30 0,06%

I år 12,36% 2295,93

Mest omsatta bolagen (Mkr)

- 1. AstraZeneca 730,24
2. Hexagon B 662,81
3. Volvo B 656,13

Börstemp

273 Upp 19 Oförän 110 Ned

Table with columns: Dir. avsk, P/e tal, Börsvärde, Aktiens namn, +/- sista betalkurs, Dagens sista betalkurs, Omsatt antal i tusental, Betalt sedan 31/12, proc. sedan 31/12. Includes sections for STORA BOLAG STOCKHOLM and MEDELSTORA BOLAG STOCKHOLM.

UTLÄNDSKA INDEX

Grid of international indices including New York (Dow Jones, Nasdaq), Moskva (RTS), Frankfurt (Xetra DAX), London (FTSE 100), Paris (CAC 40), Zürich (SMI), Helsingfors (OMXHPI), Oslo (Benchmark), and Hongkong (Hang Seng).

Main table of company listings with columns: P/e tal, Dir. avsk, Börsvärde, Aktiens namn, +/- sista betalkurs, Dagens sista betalkurs, Omsatt antal i tusental, Betalt sedan 31/12, proc. sedan 31/12. Lists companies like Alimak Group, Havsfryn Inves B, Ambea, etc.

Table of company listings with columns: P/e tal, Dir. avsk, Börsvärde, Aktiens namn, +/- sista betalkurs, Dagens sista betalkurs, Omsatt antal i tusental, Betalt sedan 31/12, proc. sedan 31/12. Lists companies like HANZA, Mirro System B, Image Systems, etc.

XTERNA LISTAN

Table of external listings with columns: Namn, Förändr., Sista kurs, Omsatt, tusental. Includes SPAC and ACQ Bure.

DAGENS VINNARE

Table of daily winners with columns: Namn, Förändr., Sista kurs, Omsatt, tusental. Includes Isofol Medical, Senzime, SBB Norden B, etc.

DAGENS FÖRLORARE

Table of daily losers with columns: Namn, Förändr., Sista kurs, Omsatt, tusental. Includes Ascelia Pharma, Orexo, Engcon B, etc.

ÅRETS VINNARE

Table of annual winners with columns: Namn, Förändr., Sista kurs, Omsatt, tusental. Includes Sanioa, Momentum Grc, CoinShares Int, etc.

ÅRETS FÖRLORARE

Table of annual losers with columns: Namn, Förändr., Sista kurs, Omsatt, tusental. Includes Immunovia, IRLAB Therapeu, Mendus, etc.

SVENSKA AKTIER I USA

Table of Swedish stocks in the US with columns: Kl 18, Senast betalt i, +/-, Kurs. Includes AstraZenica, Autoliv, Ericsson B, etc.

RESEVALUTOR

Table of exchange rates with columns: Land, i dag, Köp, Sälj, ger. Includes Australien, Bulgarien, Danmark, etc.

BOSTADSRÄNTOR

Table of mortgage rates with columns: Långlivare, 3 m, 2 år, 5 år, 10 år. Includes Danske Bolån, Handelsbank, ICA Bolån, etc.

ÄDELMETALLER

Table of precious metals with columns: Ändr, Sen, Högst, Lägst. Includes Guld, Silver, Platina, etc.

SPOTVALUTOR

Table of spot exchange rates with columns: Valuta, i dag, Senast, Tid. Includes EURSEK, USDSEK, GBPSEK, etc.

FONDER

FONDER

Fondnamn	NAV-kurs	Förändring i %		
		igår	en vecka	31/12 2022

•Asien SH	296,85	3,1	11,7
•Balansfond	363,83	0,4	1,5
•Europa	322,11	2,6	7,4
Företagsobl.	102,22	0,1	3,4
•Global*	326,14	0,5	2,9
•Nordamerika*	558,96	0,4	2,9
•Rtf kort	112,33	0,1	1,4
•Rtf lång	140,06	-0,2	0,9
•Räntef. Mix	107,57	-0,1	-0,4
•Småbolag	1123,3	1,6	0,7
•Sverige	805,79	0,9	2,3
Tillväxtmark	116,86	0,5	2,8
•Världen	612,6	0,6	2,6

CLIENS

KAPITALFÖRVALTNING

Företagsobli	954,09	1,9
Global Småbo*	904,23	0,1
•Micro Cap A*	1219,32	-1,1
Mixfond B	3315,11	0,4
Räntef. Kort	110,38	0,2
Småbolag A	2963,47	1,1
Sverige B	5843,38	0,5
Sverige Foku	344,56	0,2

Coeli

Abs.Eur.Equi*	118,06	1,3
Balanced*	202,59	0,1
Frontier Mar*	176,52	2,2
•Global Sel*	319,03	0,1
Likviditetss*	11,96	2,2
MIX*	32,1	0,5
•N Företagsob*	109,32	-0,3

DIDNER & GERGE

•Aktie Sv.	3693,32	0,5
•Global	423,56	-0,6
Small & Micr	229,64	0,2
•Småbolag	1072,02	0,9
US Small & M*	245,09	0,1

AsianMidCap*	88,62	1,8
Bioteknologi*	111,09	-0,1
Brighter Fut, U*	2,9	1,8
Disrup Oppor*	129,06	1,5
•Europa Indek*	116,82	0,2
Finans*	105,75	1,1
Future Waves*	73,74	0,6
Glob EmM.Idx*	108,9	2
•Glob. Indeks*	118,58	0,6
Glob. Lavkar*	109,73	0,9
•Grönt Sk.Nor*	132,26	-0,4
•Health Care*	160,5	-1
High Yield*	103,66	-0,1
India*	2913,75	1
Klimat Indek*	131,9	0,4
Norden Indek*	108,55	2,8
•Nordic Equit*	69,5	-0,4
Nordic Small*	156,43	-0,4
Private Eq*	2807,41	0,4
Renewable E*	2906,9	0,9
•SMB Norge*	106,05	1,6
•Teknologi*	129,61	0,6
Telecom*	111,44	0,9
TMT Long/Sho*	1346,58	1,1
USA Indeks*	120,24	0,6

Handelsbanken

www.handelsbanken.se/fonder

Aktiv 100, N	210,97	0,1
Aktiv 30, N	134,07	0,4

Bäst i går

Celina Fondförvaltni Småbolagsfond
1,99%

Aktiv 50, N	152,38	0,7
Aktiv 70, N	173,79	1
Am. Småb. Te*	1393,48	0,3
Amerika Småb, E*	117,88	3,1
•Amerika Tema*	1938,33	0,5
•Asien Tema	856,24	0,2
Auto 100 Cri	165,05	0,2
Auto 25 Crit	110,19	0,1
Auto 50 Crit	127,13	0,1
Auto 75 Crit	145,39	0,1
Brasilien	106,37	-0,4
Brasilien A1, E	9,02	-0,1
•Em. Markets	193,1	0,3
EMEA Tema	438,53	0,1
Euro Ränta	2296,65	-0,2
Europa Småbo	493,86	0,4
•EuropaIndx	186,31	-0,1
EuropaSel	395,87	2,8
Finland Småb	128,7	-0,2
FlexRänta	114,7	0,3
Företagsob.	126,9	2,1
Företagsobl	100,84	1,8
•Glb.Småb.Ind*	166,16	0,5
Global Dynam*	182,98	0,2
•Global Index*	466,84	0,6
Global Selekt*	346,09	0,4
•Global Tema*	892,58	0,7
•Hållbar Ener*	420,22	2,1
•Hälsövård Te*	414,01	-0,5
Japan Tema	118,38	-0,9
•Kinafond	262,64	0,1
•Kortränta	147,33	0,1
•Latinameri	353	0,1
•LångräntaCrA	104,99	-0,1
MultAsset 15	108,58	0,4
MultAsset 25	169,54	0,6
MultAsset 40	123,62	0,8
MultAsset 50	242,72	1
MultAsset 60	137,94	0,1
MultAsset 75	291,77	0,1
MultAsset100	464,69	0,1
MultAsset120	199,99	0,3
Norden Index	177,4	0,5
Norden Selekt	652,56	0,2
•Nordenfond	1683,96	0,4
•NordiskaSmåb	1473,85	1,1
Norge	1431,5	0,7
Pen. Aktiv 5	238,98	0,8
Pen. Aktiv 6	358,47	0,1
Pen. Aktiv 7	396,21	0,2
Pen. Aktiv 8	399,15	0,2
Pen. Aktiv 9	205,86	0,1
Pension 90 A	200,61	0,2
Pension40A1	118,72	0,6
•Pension40A12	153,51	0,6
Pension50A1	136,59	0,8
•Pension50A12	213,43	0,8
Pension60A1	179,07	0,1
•Pension60A12	326,76	0,1
Pension70A1	204,47	0,1
•Pension70A12	375,7	0,1
Pension80A1	205,47	0,1
•Pension80A12	377,59	0,1
Realräntef.	117,48	-0,1
Räntevkastn	1782,8	-0,1
Räntestrateg	104,03	-0,2
RäStrCriA2	104,34	1,5
SHB AstraZen	3517,6	0,5
SHB Euro Obl	4096,25	-0,5
Stiftelse	138,43	-0,1
•Sv 100 Idx C	368,79	0,4
Sv Idx Cri	414,14	0,6
•Sverige Tema	2996,62	0,7
SveSel	752,99	0,1
•SveSmå	2126,09	1,9
Tillväxtm.Ob	123,32	1,2
•Tillväxtm.Te	418,08	0,2
•USA Index*	749,98	0,4

•Sve. Hållbar	2235,19	0,6
•Sverige	58,21	0,3
•Sverige Plus	78,78	0,3
•Teknik*	18,3	0,2
Teknik Småb.	138,96	0,5

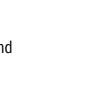
•Glb.För.Obl*	96,88	-0,1
•Global All C*	227,34	0,7
•Global Plus*	270,07	0,5
•Grön Obligat*	99,5	-0,1
HiYiFtgObl*	109,05	0,1
•Japan*	124,91	2
•Korträntefon*	120,72	0,1
Mix 100*	223,95	0,4
Mix 20*	121,17	0,1
Mix 50*	154,22	0,2
Mix 80*	199,53	0,3
•Obligation A*	138,01	-0,1
•Sverige*	447,82	-0,6
•Sverige Plus*	193,74	-0,6
SveSmåbPlus*	99,58	-0,7
Tillväxtm. P*	145,3	2
•USA*	482,46	0,5

•Asien	576,15	0,4
Cancerfonden	231,51	0,5
•Europa Expo	823,81	-0,1
•Global Expon*	382,66	0,6
Idéer För Li	1198,64	0,6
•Japan Expo	290,13	-0,8
•Kortränte	132,76	0,1
•Nordam Expo*	504,14	0,7
Norden	330,83	0,1
•Obligationsf	167,53	-0,2
•Realränte	149,96	-0,1
•Smart Balans	494,36	0,2
•Smart Försik	208,01	0,1
•Småbolag Sve	1157,9	1,4
•Sverige Expo	281,5	0,6
•Sverige Håll	157,35	0,5
Tillväxtmark*	170,62	
•TIME Global*	679,3	0,6
•USA*	1978,53	0,4
•Världen*	813,99	0,3
Världsnatur	234,14	0,5

•SkandiaLink/1dag fördröjn		
•B.R. India, U*	48,2	0,5
•B.R.EmEuro, E*	53,6	
•CarnegieStra	1929,69	0,2
•CarnegieWorl	2029,81	-0,2
FidelityEMEA, U*	10,64	8,4
FidelityIndo, U*	27,32	8,4
•Lannebo Sver	289,73	0,3
•LanneboSmåbo	149,6	1,1
Lynx Dynamic	149,71	-0,2
NordeaEuHiYi	323,86	0,3
•Ska GLEX*	382,66	0,6
SkanCancerf	231,51	0,5
•Skandia Nord*	504,14	0,7
SkandiaAsien	576,15	0,4
•SkanEuroExp	823,81	-0,1
SkanIdéFLiv	1198,64	0,6
•SkanJapExp	290,13	-0,8
•SkanKapital	167,53	-0,2
•SkanKortränt	132,76	0,1
SkanNorden	330,83	0,1
•SkanRealränt	149,96	-0,1
•SkanSmartBal	494,36	0,2
•SkanSmartFör	208,01	0,1
•SkanSmåSve	1157,9	1,4
SkanTillväxt*	170,62	
•SkanUSA*	1978,53	0,4
•SkanVärlden*	813,99	0,3
SkanVärldsna	234,14	0,5
•Öhman FRN Hå*	113,23	0,1

•Glb.För.Obl*	96,88	-0,1
•Global All C*	227,34	0,7
•Global Plus*	270,07	0,5
•Grön Obligat*	99,5	-0,1
HiYiFtgObl*	109,05	0,1
•Japan*	124,91	2
•Korträntefon*	120,72	0,1
Mix 100*	223,95	0,4
Mix 20*	121,17	0,1
Mix 50*	154,22	0,2
Mix 80*	199,53	0,3
•Obligation A*	138,01	-0,1
•Sverige*	447,82	-0,6
•Sverige Plus*	193,74	-0,6
SveSmåbPlus*	99,58	-0,7
Tillväxtm. P*	145,3	2
•USA*	482,46	0,5

•Glb.För.Obl*	96,88	-0,1
•Global All C*	227,34	0,7
•Global Plus*	270,07	0,5
•Grön Obligat*	99,5	-0,1
HiYiFtgObl*	109,05	0,1
•Japan*	124,91	2
•Korträntefon*	120,72	0,1
Mix 100*	223,95	0,4
Mix 20*	121,17	0,1
Mix 50*	154,22	0,2
Mix 80*	199,53	0,3
•Obligation A*	138,01	-0,1
•Sverige*	447,82	-0,6
•Sverige Plus*	193,74	-0,6
SveSmåbPlus*	99,58	-0,7
Tillväxtm. P*	145,3	2
•USA*	482,46	0,5

Sämst i går

Handelsbanken Japan Tema
-0,92%

•Glb.För.Obl*	96,88	-0,1
•Global All C*	227,34	0,7
•Global Plus*	270,07	0,5
•Grön Obligat*	99,5	-0,1
HiYiFtgObl*	109,05	0,1
•Japan*	124,91	2
•Korträntefon*	120,72	0,1
Mix 100*	223,95	0,4
Mix 20*	121,17	0,1
Mix 50*	154,22	0,2
Mix 80*	199,53	0,3
•Obligation A*	138,01	-0,1
•Sverige*	447,82	-0,6
•Sverige Plus*	193,74	-0,6
SveSmåbPlus*	99,58	-0,7
Tillväxtm. P*	145,3	2
•USA*	482,46	0,5

Pareto Asset Management

•Global B*	4110,01	0,2
•Global Corp.*	106,24	0,1
•Nordic Corp.*	1124,77	0,1
Nordic Equit*	1319,49	0,9

skandia:

Asien	576,15	0,4
Cancerfonden	231,51	0,5
•Europa Expo	823,81	-0,1
•Global Expon*	382,66	0,6
Idéer För Li	1198,64	0,6
•Japan Expo	290,13	-0,8
•Kortränte	132,76	0,1
•Nordam Expo*	504,14	0,7
Norden	330,83	0,1
•Obligationsf	167,53	-0,2
•Realränte	149,96	-0,1
•Smart Balans	494,36	0,2
•Smart Försik	208,01	0,1
•Småbolag Sve	1157,9	1,4
•Sverige Expo	281,5	0,6
•Sverige Håll	157,35	0,5
Tillväxtmark*	170,62	
•TIME Global*	679,3	0,6
•USA*	1978,53	0,4
•Världen*	813,99	0,3
Världsnatur	234,14	0,5

•SkandiaLink/1dag fördröjn		
•B.R. India, U*	48,2	0,5
•B.R.EmEuro, E*	53,6	
•CarnegieStra	1929,69	0,2
•CarnegieWorl	2029,81	-0,2
FidelityEMEA, U*	10,64	8,4
FidelityIndo, U*	27,32	8,4
•Lannebo Sver	289,73	0,3
•LanneboSmåbo	149,6	1,1
Lynx Dynamic	149,71	-0,2
NordeaEuHiYi	323,86	0,3
•Ska GLEX*	382,66	0,6
SkanCancerf	231,51	0,5
•Skandia Nord*	504,14	0,7
SkandiaAsien	576,15	0,4
•SkanEuroExp	823,81	-0,1
SkanIdéFLiv	1198,64	0,6
•SkanJapExp	290,13	-0,8
•SkanKapital	167,53	-0,2
•SkanKortränt	132,76	0,1
SkanNorden	330,83	0,1
•SkanRealränt	149,96	-0,1
•SkanSmartBal	494,36	0,2
•SkanSmartFör	208,01	0,1
•SkanSmåSve	1157,9	1,4
SkanTillväxt*	170,62	
•SkanUSA*	1978,53	0,4
•SkanVärlden*	813,99	0,3
SkanVärldsna	234,14	0,5
•Öhman FRN Hå*	113,23	0,1

SPORT

Handboll.

Försvarar alkoholserving under ungdomscupen

"En kväll som ni ledare förtjänar" rubricerar Partille Cup inbjudan till sitt årliga Leaders Party.

Tusentals likasinnade eldsjälar från hela världen får möjlighet att träffas i Scandinavium över en bit mat och kanske en öl.

Men är det rimligt att ledare, med ansvar för barn, dricker alkohol under turneringen?

● I stora delar av Handbollssverige är vecka 27 lika synonymt med Partille Cup som sommaren är med sol. Under måndagen inleddes världens största handbollsturnering i Göteborg, där tiotusentals barn och ungdomar deltar. För många lag innebär det luftmadrasser i skolsalar och långa köer till gemensamma duschutrymmen, och för ännu fler föräldrar handlar det om att lämna ifrån sig ansvaret över sina barn till ideella ledare.

Under torsdagen bjuder Partille Cup två tränare per lag på Leaders Party. Ett evenemang endast för vuxna där det ingår underhållning, buffé samt en valfri dryck.

– Du får välja mellan vatten, läsk, öl eller vin, säger generalsekretären Fredrik Andersson.

Och det säljs även alkohol där inne?

– Alla de alternativen säljs, ja.

Andersson förklarar att de haft träffen under många år som en möjlighet för alla vuxna ledare att umgås.

– Man får en kväll där alla träffas på en och samma plats och vi vill ha en trevlig stund tillsammans.

DN har ringt runt till några svenska handbollsklubbar med flera lag anmälda till turneringen för att höra hur de ser på konsumtion av alkohol under veckan.

– Vi har i vår policy att man inte ska dricka någon alkohol över huvud taget, säger Skuru IK:s ungdom- och utbildningsansvariga Helene Åhlberg och hänvisar till klubbens hemsida.

Era ledare kommer alltså inte dricka någon alkohol under Leaders Party?

– Min erfarenhet är att det under cuper förut inte har serverats alkohol, det här har jag inte hört om.

– Jag vet inte ens om våra ledare brukar gå på sånt om jag ska vara ärlig.

Skåneklubben OV Helsingborg har över 20 lag anmälda till turneringen och sportchefen för ungdomslagen, Bengt Fellbe, inleder tydligt.

Årets Partille Cup blir den näst största upplagan hittills med nästan 1 200 lag anmälda.

Foto: Carl Sandin/Bildbyrå

– Det är nolltolerans på alkohol för våra tränare.

Så under Leaders Party dricker inte era representanter någon alkohol?

– I OV har vi alltid gjort så att i de lag där tränare har gått i väg på Leaders Party så har det varit andra ledare, eller föräldrar, som träder in och tar hand om barnen, svarar Fellbe innan han tillägger:

– Det har säkert förekommit felsteg under Partille Cups historia med ledare och föreningar som i enskilda fall inte har klarat av att hantera alkoholen, men det bör inte påverka alla andra.

I Eskilstuna Guif finns ingen utskrivna policy likt Skuru, ledarna styrs i stället av orden "frihet under ansvar".

– Det låter kanske lite löst, men det är väl lite så vi ser på det, säger Eric Lundquist, sportchef för Guifs ungdomshandboll.

Han, som både lagledare och ungdomsansvarig, har dock själv som princip att inte gå på Leaders Party.

– Jag vet att många ser det som en liten höjdpunkt när man är där och man får en fri kväll att ha kul på, det serveras alkohol och bjuds på underhållning, förklarar Lundquist och fortsätter:

– Men jag själv har aldrig riktigt haft någon "vibb" att gå dit av den anledningen att man ansvarar för unga människor under den veckan.

I klubben är det dock upp till var och en om man vill gå eller inte.

– Men det finns människor som kommer från hemförhållanden där alkohol är ett problem, och det finns många barn som har dåliga associa-

tioner till det, därför väljer jag själv att inte gå.

På Svenska handbollsforbundets hemsida står det att "Svensk handboll tar avstånd från användandet av droger och alkohol samt rökning i samband med träningar, matcher och turneringar".

– Vi städar runt all vår egen verksamhet och skickar sedan samma rekommendationer ut till våra distrikt och föreningar, säger Handbollsforbundets generalsekretär Robert Wedberg.

– Men vi får också ha respekt för att de är kloka och gör sina ställningstaganden, och då tar vi för givet att det inte handlar om att beblanda alkohol med samma miljö där ungdomar finns.

Wedberg förklarar att de inte har någon makt att förbjuda arrangörerna att servera alkohol, men att han själv ser en positiv trend i Handbollsforbundet inom området.

– Det som har tillkommit är att vi är väldigt noga med värderingar och trygghetsarbetet numera. Man är allt mer på de här lite "mjukare" frågorna som inte direkt rör sporten.

Tillbaka till Partille Cups generalsekretär Fredrik Andersson.

Har ni funderat på att arrangera Leaders Party utan alkohol?

– Det har vi faktiskt inte.

– Vi har inte haft någon problematik kring det och så länge det har fungerat bra, varit trevligt och andra alternativ funnits så har vi inte haft någon anledning att ifrågasätta det.

Malin Folkesson

malin.folkesson@dn.se

Ridsport.

Trots olyckan – Fredricson aktuell för Falsterbo

Truppen till Falsterbo är uttagen och förbundskapten Henrik Ankarcrone kom med ett glädjande besked. Får Peder Fredricson tummen upp av läkarna så är han med.

– Känner han sig redo sätter jag självklart inte stopp för det, säger Henrik Ankarcrone.

● Den svenska stjärnan Peder Fredricson var med om en otäck krasch in i ett hinder under Global Champions Tour i Stockholm i mitten av juni. Han landade på nacken och fick föras till sjukhus med ambulans.

Under onsdagen ska Peder Fredricson på återbesök på sjukhuset. Om läkarna ger godkänt så kan han starta i Falsterbo.

– Läkundersökningen är i morgon, och vi är väldigt försiktigt optimistiska. Men är det minsta lilla så hoppas jag att de är kloka. Alla vill såklart se Peder tävla här, men det kommer fler tävlingar. Hälsan och det långsiktiga är långt mycket viktigare.

En som med säkerhet kommer vara med under Falsterbotävlingarna är Peder Fredricsons storebror Jens. För honom var det en lättnad att höra att det inte rörde sig om någon fraktur när Peder Fredricson föll av.

– Att höra att han var vid liv och kunde röra på fötterna och fingrarna och sådant var skönt. Då hade man en känsla av att det skulle kunna gå bra, säger han.

Trots att det var en otäck krasch är det inget som avskräcker bröderna.

– Nej, vi ramlar av så mycket och har gjort det i hela våra liv. Det är bara det att kroppen inte är lika bra på att ramla när man är så gamla som vi är nu. När vi for omkull när vi var 20 år så rullade vi runt och hoppade upp igen och fortsatte. Det är en jätke skillnad när man är 50 eller 55.

My Östh Gustafsson

sporten@dn.se

Peder Fredricson.

Foto: TT

Tennis.

Världsettan vidare i regnigt Wimbledon

Världsettan Carlos Alcaraz är vidare till den andra rundan av Wimbledon. Spanjoren besegrade veteranen Jeremy Chardy i tre raka set, 6–0, 6–2, 7–5.

● Carlos Alcaraz, 20, är en av storfavoriterna att ta hem Wimbledon. I slutet av juni petade han ner serben

Novak Djokovic och blev ny världsetta efter segern i Queen's i London.

Under taket på bana ett hade 20-åringen inga bekymmer med att besegra fransmannen Jeremy Chardy med tre raka set, 6–0, 6–2, 7–5.

– Jag tycker att jag spelade riktigt bra i början av matchen", säger Alcaraz efter matchen.

– Jag hade problem, men jag gillar att spela långa dueller. Jag är verkligen glad över att ta mig igenom den här första omgången.

Vidare till den andra rundan gick även den regerande mästaren på damsidan Elena Rybakina, 24.

Efter att amerikanskan Shelby Rogers överraskade och vann för-

sta set, greppade Rybakina taget om matchen och besegrade Rodgers med 2–1 i set, 4–6, 6–1, 6–2.

Regnet strilade ned under tisdagen och det blev bara spel på de två största banorna. Rebecca Peterson fick återigen sin match uppskjuten.

TT

Fotbolls-VM – 15 dagar kvar.

Fridolina Rolfö har kommit till VM-förberedelserna i Göteborg full av energi efter det lyckosamma ligaspelet med Barcelona.

Foto: Carl Sandin/Bildbyrån

Rolfö om galna firandet i Barcelona: ”Det största jag har varit med om”

Göteborg. **Hon har avgjort Champions League-finalen, fått festa hela natten och firat ligaguldet med en busskortege genom ett fullsmockat Barcelona.**

Fridolina Rolfö har kommit till VM-förberedelserna full av positiv energi.

– Man försöker nypa sig själv i armen för att förstå att det här verkligen händer, säger hon.

● Mindre än tre veckor återstår till Sveriges premiärmatch i fotbolls-VM. De svenska utlandsproffsen har till skillnad från de damallsvenska spelarna hunnit med ett par veckors semester, och har nu samlats i Göteborg för att smygstarta mästerskapsförberedelserna.

– Jag går in i mästerskapet med en bra känsla, efter en bra säsong och ska försöka njuta så mycket som möjligt. Just nu känner jag en sorts lugn bara, säger Fridolina Rolfö.

Den känslan har infunnit sig efter en hektisk tid för Barcelona-stjärnan.

Det började i början av juni, när Barcelona lyckades vända 0–2-underräde till seger i Champions

League-finalen mot Wolfsburg. Det var Rolfö som satte det avgörande 3–2-målet i den 70:e minuten.

– Jag tror aldrig jag haft så många känslor inom min kropp som bara ville ut. Det var häftigt att få uppleva en sådan match, säger hon.

– Det var hela matchbilden. Först ligger vi under med 2–0, sedan har vi ett jättebra halvtidssnack och går ut och får med oss två snabba mål och vänder. Och sedan att få avgöra och göra det där 3–2-målet, det var otroligt.

För Rolfö personligen var det tredje gången gillt. 29-åringen har tidigare förlorat två finaler: med Barcelona i fjol, och med årets finalmotståndare Wolfsburg 2020.

– Det här har varit en dröm under många många år. Så jag skulle nog faktiskt säga att det är det största jag varit med om, säger hon.

Segern följdes upp med privatjet tillbaka till Barcelona direkt på kvällen efter matchen.

– Det blev party på flygplanet i några timmar där och sedan rakt ut på nattklubb, så vi festade hela natten.

Men festligheterna tog inte slut där. Tio dagar senare firade FC Barcelona de dubbla ligagulden, på både dam- och herrsidan, med en busskortege genom staden för båda representationslagen. Gatorna genom de centrala delarna av den katalanska regionhuvudstaden var fulla av människor.

Lagkaptenen Alexia Putellas skickade inför kortegen ut ett meddelande till sina lagkamrater att de skulle förbereda sig på att det skulle bli något speciellt. Att de skulle se till att njuta även om det just då var mycket planerat och stressiga dagar, för att det kommer att bli mäktigt.

– Men jag tror inte vi hade förstått hur mäktigt det skulle bli. Jag tror vi åkte en mil och vi kom inte fram för det var fyllda gator hela milen. Det var svårt att ta in hur mycket människor som var ute på gatorna. Jag tror hel stan var där. Så det var fantastiskt.

– Det är svårt att ta in hur mycket fans Barcelona har. Det är en anrik klubb och det finns så många personer som följer både herrlaget men också damlaget. Man märker att vi

Tusentals fans firade de dubbla ligagulden i Barcelona.

Foto: Shutterstock

Fridolina Rolfö, till höger, under busskortegen i Barcelona.

Foto: Shutterstock

blir mer och mer populära, och att vi får mer fans. Det fantastiskt att se hur mycket folk som stöttar oss, säger Rolfö.

Precis som föregående säsong spelade Barcelonas damer flera av sina Champions League-matcher på herrarnas stora arena Camp Nou. ”Barça” har på flera sätt varit loket i den utveckling som skett i Europa de senaste säsongerna, där publik-siffrorna i framför allt Champions League på damsidan fått ett rejält lyft.

– Det är mäktigt att se den här utvecklingen och hur klubben tar sina steg och enligt mig går i bränschen och visar att det är möjligt att vara ett damlag och få så mycket fans, att jobba hårt med marknadsföringen och skapa förutsättningar. Det är häftigt att få vara en del av det som sker.

Fotbolls-VM i Australien och Nya Zeeland startar 20 juli. Sverige spelar sin första match mot Sydafrika 23 juli i Wellington.

Emma Lukins
emma.lukins@dn.se

SPORT

Basket.

Efter ursäkten – kan Jerebko bli förlåten?

Det har gått mer än ett år sedan Jonas Jerebko skrev på för den ryska klubben CSKA Moskva.

Han har kritiserats, inte uttalat sig i media, men i måndags kom till slut en ursäkt i en intervju.

Kan han bli förlåten?

• När den svenska basketstjärnan Jonas Jerebko skrev på för den ryska – gamla arméklubben – CSKA Moskva i slutet av mars i fjol var det en dryg månad efter att Ryssland inlett invasionskriget i Ukraina.

Mer än ett år senare gav han i måndags en intervju med TT.

– Det jag vill säga till svenska folket är att jag ber om ursäkt. Jag gjorde helt fel val, jag tänkte bara på basketen och det blev fel. Jag har tagit konsekvenserna och det jag vill göra nu är att prata om det, sa han bland annat.

En som var kritisk när Jerebko skrev på är Nick Rajacic, expert på SVT, som då sa till kanalen att han tyckte det "blev pannkaka", men inte bara det, inte en "nygräddad på torsdag med sylt och grädde", utan en "sådan där första pannkaka som

ser ut som typ trasiga kalsonger".

Nu berättar Rajacic hur han reagerade på ursäkten.

– Jag blev förvånad, kanske rent av chockad, i och med att det gått så lång tid. Jag trodde nästan att han hade bestämt sig för att inte försöka be om ursäkt.

Rajacic säger vidare att det i hans ögon handlar om hur Jerebko, som inte spelat basket sedan kontraktet med CSKA Moskva löpte ut i juni 2022, agerar från och med nu.

– Många har nu tävlat i att bedöma hur ärliga hans svar är, och det tycker jag att han ska strunta i helt. Han har tagit det första steget, att det kom sent är en annan sak. Nu har han i alla fall gjort det.

– Det han måste göra nu är att med sina handlingar visa att han menar det, och framför allt vara redo på att svara på tuffa frågor, för det kommer han att få.

Jonas Jerebko säger i intervjun att han "hade tvivel" från början och att han "bara ville spela basket".

Kommer ursäkten för sent?

Det misstänker Joel Pallvik, pr-

strateg på Pack Train, som jobbar med marknadsföring för klubbar och förbund inom svensk idrott.

– Rätt tid hade varit att ta tjuren vid hornen direkt. Det har tyvärr runnit alldeles för mycket vatten under broarna för hans del sedan dess, säger han.

– Rätt tid är alltid så tidigt som möjligt, och såklart måste det också vara så äkta som möjligt.

Huruvida det svenska folket kommer att förlåta Jerebko återstår att se. Joel Pallvik tror inte att det är någon omöjlighet att så blir fallet.

– Ja, jag tror att man kommer kunna göra det. Vissa tyckare och siare säger att han är körd för all framtid. Man är inte det, vi glömmer lätt. Allt beror på vilka aktioner han tar till nu, nu har han tid på sig att göra rätt saker, säger han.

– Men jag tror att det här kommer att befläcka hans personliga varumärke och bli en del av hans arv i den svenska idrottshistorien, och det är inte roligt att ha med sig.

Jonathan Aronsson Fält

jonathan.aronsson@dn.se

Jonas Jerebko har varit klubblös sedan förra sommaren, och ber nu om ursäkt för sitt beslut att skriva på för CSKA Moskva – efter Rysslands invasion av Ukraina.

Foto: Anders Wiklund/TT

EXPRESSEN

LÄS PREMIUM FRITT I SOMMAR - 3 MÅN UTAN KOSTNAD

Köp på [Expressen.se/dn](https://www.expressen.se/dn). Gäller endast nya läsare.

V75. Halmstad, 6 juli

Sprintfest i Halmstad

Spelstopp ca 19.20. Sprintermästaren ska avgöras i Halmstad och banan bjuder på extra V75. De tre första avdelningarna är försök till storloppet för fyraåringar och finalen körs senare på kvällen med 1,2 miljoner kronor till vinnaren.

I det första heatet har **Following** (V75-1) vettig chans men **Periculum** och **Pour Mea Double** är tuffa konkurrenter.

Hustle Rain (V75-2) rankas etta i det andra heatet men det är många om budet.

Staro Mack Crowe (V75-3) var rejäl senast men är sårbar över 1 609 meter.

Uttagningssloppen till StoSprinter kördes i slutet av juni och **Global Dancer** (V75-6) siktar på spets och slut i finalen.

Pär Gustafsson

sporten@dn.se

4 Destiny Effe (V75-5) kommer med tre raka spetssegrar i ryggen och gör årets första start på svensk mark.

Torsdagens...

...TROLIGA

14 Ferrari Sisu (avd 7) galopperade i Norrbottens Stora pris senast men var mycket bra i högsta klassen gången före. Distansen är den rätta och han blir inte lätt att stå emot.

...ROLIGA

1 Global Dancer (avd 6) spurtade rejält i försöket till StoSprinter och gynnas av lite tätare starter. Hon är snabb ut och har bra vinstchans.

...SKRÄLLBUD

1 Our Pearl (avd 5) felade senast men är travsäker i auto-start. Formen är fin och hon är snabb ut. Stoet är garanterat en fin resa på innerspår och med i segerstriden utan strul.

...STORA SYSTEM

Avd 1: 1, 7, 8 (3, 4).
Avd 2: 2, 3, 5, 6, 8 (4, 1).
Avd 3: 2, 4, 5, 6, 7 (1, 3).
Avd 4: 3, 10, 12, 13 (15, 14).
Avd 5: 1, 4, 5, 7, 9 (2, 3).
Avd 6: 1 Global Dancer (3, 2).
Avd 7: 14 Ferrari Sisu (2, 9).
1 500 rader - 750 kronor.

...LILLA SYSTEM

Avd 1: 1, 7, 8 (3, 4).
Avd 2: 2, 3, 5, 6, 8 (4, 1).
Avd 3: 6 Staro Mack Crowe (5, 2).
Avd 4: 3, 10, 12, 13 (15, 14).
Avd 5: 1, 4, 5, 7, 9 (2, 3).
Avd 6: 1 Global Dancer (3, 2).
Avd 7: 14 Ferrari Sisu (2, 9).
300 rader - 150 kronor.

V75-1

1 609 meter, auto	Sprintermästaren, kval		
1 Following - Goop B	503	10,9a	
2 Love Keeper - Untersteiner J	21d	12,4a	
3 Joe Dalton - Djuse M A	2d8	12,0a	
4 Every Day Elegant - Jansson T	354	12,0a	
5 Bellissimo Face - Kolgjini D	400	12,0a	
6 Vanity Flair - Oscarsson K	d36	14,1a	
7 Periculum - Kihlström Ö	313	08,7a	
8 Pour Mea Double - Waldmüller M	641	09,1a	

Rankningen: 1-7-8-3-4-2-5-6
Tipsettan: 1 **Following** var godkänd från spets senast och sprinterdistans är ingen nackdel. Hästen är på väg uppåt i form och blir svårt att lura på ledningen. En vettig segerchans.
Motbud: 7 **Periculum** höll starkt efter offensivt upplägg senast och blir allt bättre. Hästen har hög kapacitet och räknas tidigt.
Skrällbud: 8 **Pour Mea Double** segrade trots tuff resa senast. Formkurvan pekar uppåt.

V75-2

1 609 meter, auto	Sprintermästaren, kval		
1 Sunrise - Kolgjini A	150	10,5a	
2 Game Brodde - Untersteiner J	431	12,3a	
3 Drake Kronos - Ohlsson U	1d6	11,2a	
4 Dea Grif - Bakker R	084	10,4a	
5 Xanthis Hilton - Djuse M E	068	12,0a	
6 Hustle Rain - Djuse M A	346	12,0a	
7 Jetborne - Goop B	554	10,0a	
8 Xanthis Harvey - Kihlström Ö	211	12,9a	

Rankningen: 6-2-8-5-3-4-1-7
Tipsettan: 6 **Hustle Rain** gick starkt efter galopp senast och gången före var hästen duktig i Kungapokalen. Framspår är en fördel och hästen öppnar snabbt bakom bilen.
Motbud: 2 **Game Brodde** var finfin från spets senast och provar för ledningen från perfekt spår. Hästen slutar långt framme.
Skrällbud: 5 **Xanthis Hilton** fastnade med krafter sparade i förra loppet.

V75-3

1 609 meter, auto	Sprintermästaren, kval		
1 My Dreams - Andersson O J	562	11,9a	
2 Pure Muscle - Djuse M E	402	11,3a	
3 Dareios di Poggio* - Goop B	010	12,2a	
4 Global Dubhe - Untersteiner J	023	11,8a	
5 Thereisnolimit - Ohlsson U	042	09,0a	
6 Staro Mack Crowe - Skoglund R N	221	11,7a	
7 Friend of Elves - Djuse M A	263	11,3a	

Rankningen: 6-5-2-7-4-1-3
Tipsettan: 6 **Staro Mack Crowe** avgjorde på rejält sätt efter att ha gått fram utvärdigt utan rygg senast. Hästen möter inte tuffare motstånd men sprinterdistans är ingen fördel.
Motbud: 5 **Thereisnolimit** var tvåa bakom Staro Mack Crowe senast. Hästen är snabb ut och ett tidigt segerbud vid gardering.
Skrällbud: 2 **Pure Muscle** fullföljde bra som tvåa senast och har vettig chans att hitta till spets. Därifrån kan det hålla hela vägen.

V75-4

2 140 meter, volt	Diamantstoet		
1 Havana Sotto* - Sjunnesson J	036	15,2	
2 Digital Damp - Bergdahl J	550	15,6	
3 All for Love - Untersteiner J	105	15,2	
4 Hvenhilda Quick - Ohlsson U	115	15,9	
5 Estella Nova - Karhulahti V	d48	14,5	
6 Vikens Takecool - Goop B	044	15,3	

Rankningen: 13-3-10-12-15-14-7-4-8-11-5-6-9-1-2
Tipsettan: 13 **Ultra Violet** har imponerat vid segrarna. Hästen tål offensivt upplägg och har bra segerchans om hon sköter sig.
Motbud: 3 **All for Love** står bra inne på startvotten och har vettig chans på ledningen.
Skrällbud: 12 **Toscana Southwind** är segervan och visade form i förra loppet.

V75-5

1 640 meter, auto	Diamantstoet		
1 Our Pearl - Goop B	210	13,1a	
2 Chanel Trio - Djuse M A	340	12,3a	
3 Lucia Lane - Ekberg W	721	12,2a	
4 Destiny Effe* - Gocciadoro A	111	11,5a	
5 Golden Rain - Jensen F	123	12,4a	
6 Zola Love - Persson S	125	11,8a	
7 Charlotte Bailey - Kihlström Ö	142	12,0a	
8 Biscuit - Eklundh A	322	12,4a	
9 Izola Silvåkra - Eriksson K	d21	13,2a	
10 In Style* - Lövgren J	500	13,4a	
11 Crowning Kronos - Kolgjini A	322	12,7a	
12 Amaz. Lady N.O.* - Taav. Ruoc. J	d22	13,4a	

Rankningen: 4-7-1-5-9-2-3-8-11-10-6-12
Tipsettan: 4 **Destiny Effe** har vunnit fyra av fem starter i Italien i år och är bra för klassen. Hästen är snabb ut men det är inte givet att stoet kommer till ledningen.
Motbud: 7 **Charlotte Bailey** spurtade fint senast och har dragits med dåliga spår på sistone. Med fin resa kan hästen följa samtliga.
Skrällbud: 1 **Our Pearl** är snabb ut och kort distans är ingen nackdel. Pass upp.

V75-6

1 609 meter, auto	StoSprinter, final		
1 Global Dancer - Goop B	101	10,8a	
2 Mellby Korall - Untersteiner J	411	11,5a	
3 Julia Sisu - Bakker R	211	11,1a	
4 Kayla Westwood - Djuse M A	121	11,5a	
5 Jennifer Sisu - Kihlström Ö	012	11,3a	
6 Jiggi - Djuse M E	602	11,5a	
7 So Much a Lady - Persson F	213	11,7a	
8 Pam Trot - Lubrano G	423	12,3a	
9 Nycora - Wäjersten D	612	11,5a	
10 High Hope Lee - Kolgjini A	152	12,2a	

Rankningen: 1-3-2-4-5-9-6-10-7-8
Tipsettan: 1 **Global Dancer** avslutade starkt i försöket till StoSprinter och nu blir det lite tätare starter. Hon är snabb ut och trivs fint i ledningen. Bra chans till spets och slut.
Motbud: 3 **Julia Sisu** vann kvaltet från spets och lär prova mot ledningen igen men risken är att hon får trava utvärdigt den här gången.
Skrällbud: 4 **Kayla Westwood** spurtade fint senast och har gått starkt varje gång på sistone. Hon gynnas om det blir överpace.

V75-7

3 140 meter, volt	Summer Meeting Stayer		
1 Take it Easy Tour - Kihlström Ö	STRUKEN!		
2 Dubai Kronos - Förss M	731	14,3	
3 Lincoln Abe Boko - Crebas H	200	14,0	
4 Rio Alta Wine - Ekberg W	1d2	14,7	

3 160 m:
5 Let it be V.P.* - Bakker R 4d1 14,0
6 Lucifer Sam - Persson S 523 13,7
7 Starbec's A.to Z. - Swanstedt A 530 12,9
8 Gangnam Style K. - Djuse M E 511 13,5
9 Yuvaraj - Johansson G 132 13,5
3 180 m:
10 Indy Rock - Untersteiner J d36 13,2
11 Digital Summit - Lövgren J 201 13,0
12 Esprit Sisu - Wäjersten D 315 12,5
13 Toto Barosso - Untersteiner P 040 13,6
14 Ferrari Sisu - Lugauer C 21d 12,7
15 Holy Water - Ecce K 224 12,3
Rankningen: 14-2-9-10-5-11-12-13-8-15-7-4-6-3

Tipsettan: 14 **Ferrari Sisu** galopperade i ett tufft lopp senast men gången före vann han lätt i gulddivisionen efter vasst slutvarv. Han gillar distansen och har bra chans att följa alla.
Motbud: 2 **Dubai Kronos** är kraftigt på gång och har inget emot stayerdistans.
Skrällbud: 5 **Let it Be V.P.** vann på bra sätt senast och passas trots tuffare motstånd.

SYSTEMFÖRSLAGEN TILL TORSDAG

● **Dagens Dubbel-förslaget, Halmstad: 1 rad, DD-1:** 1 Global Dancer. **DD-2:** 14 Ferrari Sisu.

● **LD-förslaget, Årjäng, 6 rader:** LD-1: 1, 3, 4, 6, 9, 11. LD-2: 6 Matadore.

● **V4-förslaget, Årjäng, 48 rader/96 kr:** Avd 1: 4 Millimighty (3, 6). Avd 2: 1, 3, 8, 9 (10, 7).

Avd 3: 1, 3, 4, 6, 9, 11 (12, 7). Avd 4: 5, 6 (4, 9).

● **Trio-systemet, Halmstad lopp 12, 20 kombinationer:** Etta: 14 Ferrari Sisu.

Tvåa: 2, 5, 9, 10, 11. Trea: 2, 5, 9, 10, 11.

Resultatbörsen.

Cykel

TOUR DE FRANCE, HERRAR
NOGARO, Frankrike
Ettapp 4 av 21, Dax-Nogaro (181,8 km)
1) Jasper Philipsen, Belgien, Alpeicin, 4.25.28, 2) Caleb Ewan, Australien, Lotto, +0,00, 3) Phil Bauhaus, Tyskland, Bahrain-Victorious, +0,00.
sammanlagt 1) Adam Yates, Storbritannien, UAE, 18.18.01, 2) Tadej Pogacar, Slovenien, UAE, +0,06, 3) Simon Yates,, Storbritannien, Jayco, +0,06.

Fotboll

DIVISION 2 NORRA GÖTALAND					
Grebbestad Nordvärmland	1-0				
Torslanda	13	9	3	1	28-11 30
IFK Skövde	14	8	3	3	34-15 27
Stenungsund	14	8	3	3	21-13 27
Herrstad	13	8	2	3	20-7 26
FBK Karlstad	13	7	3	3	25-16 24
Grebbestad	14	7	3	4	20-22 24
Lidköping	13	5	3	5	20-20 18
Nordvärmland	14	5	1	8	16-24 16
Vänersborgs FK	13	4	3	6	17-24 15
Zenith	14	4	2	8	14-25 14
Forward	13	3	3	7	17-20 12
Säffle	13	4	0	9	11-25 12
Gauthiod	14	3	2	9	21-27 11
Yxhult	12	3	3	8	14-29 9

Speedway

SPEEDWAYLIGAN					
Västervik-Indianerna	56-34				
Västervik	8	6	0	2	411-309 14
Piraterna	8	5	0	3	362-358 11
Dackarna	7	4	0	3	322-308 10
Indianerna	7	4	0	3	325-305 9
Smederna	9	3	0	6	402-408 7
Lejonerna	6	2	0	4	257-283 4
Rospiggarna	7	2	0	5	261-369 4

Tennis

WIMBLEDON

London
Damsingel, första omgången Elena Rybakina, Kazakstan-Shelby Rogers, USA 4-6, 6-1, 6-2, Ons Jabeur, Tunisien-Magdalena Frech, Polen, 6-3, 6-3.
Aryna Sabalenka, neutral flagg-Panna Udvardy, Ungern 6-3, 6-1.
Herrsingel, första omgången: Carlos Alcaraz, Spanien-Jeremy Chardy, Frankrike 6-0, 6-2, 7-5, Andy Murray, Storbritannien-Ryan Peniston, Storbritannien, 6-3, 6-0, 6-1, Cameron Norrie, Storbritannien-Tomas Machac, Tjeckien 6-3, 4-6, 6-1, 6-4.

Lunchdubbel

JÄGERSRO

LD-1: 5 San Sebastian (1,71) Struken nr 7
LD-2: 12 A Good Point (6,75) Struken nr 7
Odds: 8,24. Oms: 1 113 525 kr.

Dagens Dubbel

MANTORP

DD-1: 6 Sundance D.E. (40,43) Strukna nr 11 och 12
DD-2: 5 Master of Zon (5,83)
Odds: 203,63. Oms: 2 485 057 kr.

Fotboll.

Dortmundfans rasar: "Inte längre ett fan"

Dortmunds fans är inte snälla mot klubbens nye mittfältare Felix Nmecha. Detta på grund av homofobiska kommentarer.

● Nmecha presenterades som ny Dortmund-spelare på måndagskvällen, men redan flera dagar innan övergången offentliggjordes kom reaktioner från den tyska storklubbens fans.

Fredagen den 23 juni samlades ett antal supportrar utanför klubbens arena med banderoller där det stod "BVB: Stå för era värderingar".

Reaktionerna kommer som ett resultat av trans- och homofobiska åsikter mittfältaren har delat på Instagram.

I februari publicerade han ett inlägg av den amerikanske högerextremisten Matt Walsh som i en video kritiserade pappan till ett transsexuellt barn, innan han i juni kallade prideparader för

Lotterier

EUROJACKPOT

19-21-23-36-39. Tilläggsnummer: 5-12. 5 rätt + 2: ingen vinnare. 5 rätt + 1: 3 får 4 502 559 kr. 5 rätt: 6 får 1 269 617 kr. 4 rätt + 2: 14 får 143 006 kr. 4 rätt + 1: 450 får 6 829 kr. 3 rätt + 2: 701 får 4 538 kr. 4 rätt: 1 098 får 2 327 kr. 2 rätt + 2: 10 467 får 382 kr. 3 rätt + 1: 18 510 får 241 kr. 3 rätt: 45 377 får 190 kr. 1 rätt + 2: 54 480 får 190 kr. 2 rätt + 1: 257 848 får 123 kr.

Sent från måndagen

Fotboll

ALLSVENSKAN, HERRAR

Elfsborg-Hammarby

1-0 Sveinn Aron Gudjohnsen (13), 2-0 Johan Larsson (86).					
Värningar, Elfsborg: Gustaf Lagerbielke, Niklas Hult, Andre Römer. Hammarby: Simon Strand, Josef Erabi.					
Publik: 11649.					
Mjällby-Kalmar FF	1-1 (1-1)				
1-0 Max Fenger (5), 1-1 Simon Skrabbb (16).					
Värningar, Kalmar FF: Lars Sætra, Rony Janson. Domare: Kristoffer Karlsson.					
Publik: 3708.					
Malmö FF	13	11	1	1	34-10 34
Elfsborg	13	10	2	1	30-10 32
Häcken	14	9	2	3	36-15 29
Djurgården	14	7	3	4	21-17 24
Kalmar FF	13	6	4	3	18-14 22
Halmstad	13	6	2	5	13-17 20
IFK Norrköping	13	5	4	4	20-17 19
Brommapojk.	13	6	1	6</	

Försvarmakten.

Lisa Kirstén, Simon Gladh och Ludwig Bruck har på sig sina formella uniformer medan de går på den stora borggården framför slottet Karlberg. Foto: Beatrice Lundborg

Här utbildas de nästa ledarna inom försvaret

Försvarmakten växer så det knakar. På Militärhögskolan Karlberg utbildas framtidens officerare, och fler sökande än någonsin är kvinnor. Vilka är de som ska leda oss genom en framtida kris?

• På en stor uppställningsplats längs med vattnet dammar det vita gruset. Här bredvid slottet ligger ett av studentboendena för de studerande på campus Karlberg.

När DN kliver in i pentryt, som delas av ett tjugotal unga vuxna, är bänkarna torkade och tallrikarna diskade. Ändå ber kadetterna om

ursäkt för röran. Det märks att den militära disciplinen sitter i. Simon Gladh, Lisa Kristén och Ludwig Bruck går alla första året på försvarshögskolans officersprogram.

Ludwig Bruck är yngst av de tre och blev inkallad som ett resultat av att värnplikten återinförts.

– Jag hade inte så mycket val

att gå på mönstringen, men under värnplikten växte det på mig, och nu är jag ju här, säger han.

På Militärhögskolan Karlberg har det utbildats officerare sedan 1792, vilket gör den till en av världens äldsta akademier. Studenterna kallas kadetter och när de är färdiga med officersstudierna går de direkt till en chefstjänst (med en fänriks grad) med 180 högskolepoäng "intensiv ledarskapsutbildning", som kadetterna själva beskriver den.

För att komma in på officersutbildningen krävs goda vitsord och genomförd värnplikt. Värnplikten

Vi vill öka andelen kvinnor till 30 procent.

Utbildningshandläggaren **Christer Mildemberger**. I dag ligger andelen kvinnor på cirka 20 procent.

har funnits i Sverige sedan 1901, men det var först 1989 som kvinnor fick tillträde till samtliga militära befattningar. År 2018 utökas värnplikten och blev könsneutral. I dag är ungefär 20 procent av de värnpliktiga kvinnor.

Men på officersprogrammet har de högre mål än så, berättar utbildningshandläggaren Christer Mildemberger.

– Vi vill öka andelen kvinnor, till 30 procent, och hoppas att vi kan nå det målet i och med höstens kull. Bland årets kadetter utgör de 22 procent, men då var det ovanligt många

Fakta. Officersprogrammet

En treårig utbildning som leder till en officersexamen. Fyra av sex terminer är förlagda på campus i Stockholm och två terminer verksamhetsförlagd utbildning. Programmet har tre inriktningar. Krigsvetenskaplig inriktning, militärteknisk inriktning och sjökrigsvetenskaplig inriktning.

Att studera till officer kommer med vissa förmåner:

- Gratis boende.
- Frukost lunch och middag, måndag till fredag.
- Dagsersättning å 140 kronor per dag.
- Fria hemresor.

Som officer är ditt huvudupdrag att leda och utbilda militära förband, både i kris-, krigs- och fredstider. Officerare har ofta arbetsledande roller i olika militära enheter inom armén, flygvapnet eller marinen.

Lägstälönen för en nyutexaminerad officer är 27 000 kr.

Antalet sökande till officersutbildningen har ökat i stadig takt de senaste tio åren, med flest sökande under 2022. Det var också året med högst andel kvinnliga sökande, 30 procent.

År	Sökande
2013	313 stycken
2014	601 stycken
2015	497 stycken
2016	463 stycken
2017	510 stycken
2018	513 stycken
2019	708 stycken
2020	795 stycken
2021	1 007 stycken
2022	967 stycken
2023	1 045 stycken

Källa: fhs.se, seco.se

Fakta. Kvinnor i försvaret

- **1865.** Den första kvinnoföreningen som arbetar med försvarsfrågor bildas, Damkommittén. De ingick i Föreningen för frivillig vård, för sårade och sjuka i fält. Den kom senare att bli Röda Korset.
 - **1925.** Behörighetslagen införs och öppnar upp för kvinnor att inta de flesta högre statstjänsterna – med undantag för militära och civilmilitära befattningar.
 - **1962.** Flygvapnet konstruerar titeln "extra flygingenjöraspirant" för att kunna anta Inger-Lena Hultberg till flygingenjörutbildningen.
 - **1975.** En statlig kommitté tillsätts med uppgift att bereda kvinnors tillträde till militära befattningar. Direktivet utesluter könsneutral värnplikt.
 - **1980.** Kvinnor rycker för första gången in, för utbildning för första gången inom försvaret på F16 i Uppsala.
 - **1989.** Sveriges sista yrkesmonopol bryts och kvinnor får tillträde till samtliga militära befattningar.
 - **2013.** Lena Hallin utses till Sveriges första kvinnliga general.
 - **2018.** Värnplikten utökas och blir könsneutral.
 - **2023.** De första kroppsskyddan anpassade till kvinnor förbandssätts.
- Källa: Försvarmakten

kvinnor som tackade nej, två av tre, säger han.

Lisa Kirstén är en av dem som tackade ja till utbildningen direkt efter avslutad värnplikt.

– Värnplikten var en grej för mig som tjej att göra för att se vad man klarar och få en utmaning.

"Vad man klarar av som tjej", var det din grundinställning?

– Inte nödvändigtvis. Det var mer en häftig grej att göra, visa lite anamma och att "vi kan också".

Hon berättar att det var många kvinnor i hennes luftvärnsförband under värnplikten.

– Jag tror att det händer något med gruppdynamiken när det blir fler tjejer, vilket är intressant att se. Det var god stämning i plutonerna och jag kände inte av att det gjordes någon skillnad på tjejer och killar, vilket jag är väldigt tacksam för.

Men Lisa Kirstén är medveten om vilken bransch hon gett sig in i.

– Det är självklart att det blir en viss kultur på mansdominerade arbetsplatser. Men har det dykt upp ett olämpligt beteende så har det tagits på väldigt stort allvar. Det har varit absolut nolltolerans.

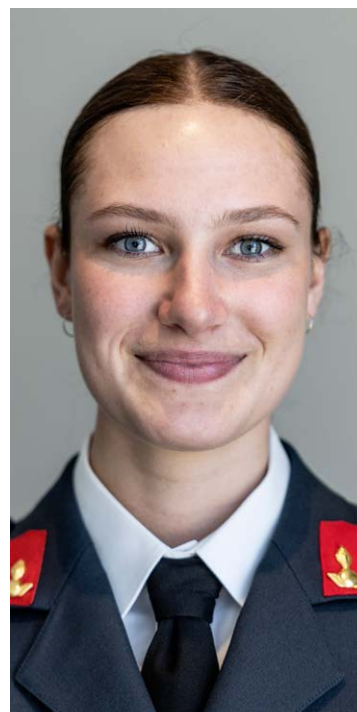
Hon tycker att Nätverket värnpliktiga kvinnor, NVK och Nätverket

På Lisa Kirsténs skrivbord ligger kursböcker och anteckningsblock i vad som kan uppfattas som prydliga rader. Ändå ber hon om ursäkt för roran inne på rummet.

"Jag tycker det är intressant att få se människor växa. Det är så speciellt med värnplikten eftersom att alla börjar från noll." säger Lisa Kirstén, 21 år, som vill arbeta med att utbilda värnpliktiga efter officersutbildningen. Till vänster om henne Ludwig Bruck, 20 år, och till höger Simon Gladh, 25 år.

för kvinnliga officerare, NOAK är en trygghet.

– Jag tror att problem kan finnas på alla civila utbildningar och arbetsplatser där det är väldigt mansdominerat. Det är något som vi som samhälle behöver arbeta aktivt med.

De senaste sex åren har antalet värnpliktiga ökat till 6000 och fortsätter att öka kommande år, vilket ställer krav på fler utbildade officerare, berättar utbildningshandläggaren Christer Mildnerberger.

– I och med att försvaret ska fortsätta att växa så att det knakar, behövs chefer som ska leda verksamheten. Försvarmakten hade gärna velat att vi utbildade betydligt fler än vad vi gör. Men vi har inte resurserna. Vi har inte tillräckligt med lärare, infrastruktur och annat, säger han.

På Militärhögskolan Karlberg är växtverken tydlig. Boendebarracker är staplade på varandra så att det blir som tvåvåningshus och de nybyggda studentlägenheterna var tänkta för 150 kadetter, inte 250.

De tre kadetter som DN träffar berättar att det spända omvärldsläget och en växande försvarsmakt påverkade deras yrkesval i högsta grad.

Simon Gladh arbetade som signalmatros på sjöstridsflottiljen när Ryssland invaderade Ukraina.

– Det var intensiva perioder med mycket sjödygn.

– Min mamma ringde och frågade "ja, men nu är det ju krig, ska du inte sluta då? Det kan bli farligt". När hon sa det så fick jag en ännu större känsla av att, nej, det är precis här jag ska vara och precis detta jag ska göra tillsammans med min besättning, mina vänner, säger Simon Gladh.

Lisa Kirstén genomförde värnplikten när invasionen av Ukraina startade.

– Det blev en rätt så stor omställning för mig med. Min pluton skulle från början jobba på ett radar-system i Halmstad, men när kriget bröt ut blev vi omplacerade och blev det enda luftvärdet på Gotland.

Hon och Ludwig Bruck berättar att omställningen in i det militära var utmanande. För Simon Gladh var det tvärtom.

– För mig var det svårast nu i höstas, att gå från att jobba på båt till att sätta sig i en föreläsningssal igen. Det kändes lite överkligt, säger han. Men till hösten ska kadetterna ut

i landet igen. Termin fyra och fem består av arbetsförlagd utbildning där de ska spetsutbildas inom sitt valda område. Innan dess läser de kurser som militärstrategi och krigsvetenskap. En stor del av utbildningen handlar om att analysera tidigare krig och kriser, berättar Simon Gladh:

– I kursen vi läser just nu så diskuteras vi väldigt mycket om ämnen så som internationella relationer, olika säkerhetsdilemman, upprustning och tidigare krig. Det är väldigt samhällsutbildande.

Kadetterna är överens om att det känns tryggare att ha en uppgift och ett syfte, än att inte ha det om det värsta skulle hända.

– Jag känner ingen rädsla direkt, för jag vet att jag kommer kunna falla tillbaka på tidigare kunskaper, befäl och andra kollegor i försvarmakten, säger Lisa Kirstén.

Hon lyfter fram deras avgörande roll för Sveriges trygghet och säkerhet.

– Om vi inte försvarar landet, vem ska göra det då?

Moa Haltorp
moa.haltorp@dn.se

Krishantering.

Försvarsforskaren: "Vi behöver en ökad beredskap för kriser"

Pandemi, krig, ekonomiska kriser ...

Vilket ledarskap krävs när tryggheten rubbas i samhället? Det har försvarsforskaren Aida Alvinus tittat på.

– Särskilt i lågintensiva kriser behövs en tydlighet kring ansvaret, säger hon.

● Det senaste årens händelser har skakat om känslan av grundtrygghet i samhället.

Pandemin, kriget och den ekonomiska krisen har ställt nya krav även på arbetsplatser och på olika typer av ledarskap.

– I nya situationer är det ofta oklart vem som ska hantera situationen vilket i sin tur kan leda till konflikter, säger Aida Alvinus, universitetslektor på Försvarshögskolan i Karlstad.

Hon forskar på krisledarskap och hur kriser påverkar chefer, ledare, medarbetare och allmänhet och hon poängterar att det är skillnad på lågintensiva och högintensiva kriser.

– Det som är utmärkande för en lågintensiv kris är att det är svårt att avgöra när den startar och när den avtar. Exempel är bland annat pandemin och den pågående ekonomiska krisen, till skillnad från till exempel kriget i Ukraina. Där har vi ett datum, den 24 februari, om man bortser från annekteringen av Krim.

Men en högintensiv kris kan också ge ringar på vattnet och bidra till lågintensiva kriser.

– Såsom kriget i Ukraina lett till exportproblem, el- och gasproblem.

Konsekvenserna kan vara likartade i hög- och lågintensiva kriser, påpekar hon, men ofta är det stor skillnad när det gäller tydligheten kring vem som ska bära ansvar för att hantera krisen.

– I en lågintensiv kris som under pandemin hamnade plötsligt personer som lärare och hälso- och sjukvårdspersonal i frontlinjen utan särskild beredskap för det.

I högintensiva kriser däremot, är det utbildad personal som brandmän, polis eller militär som får i uppdrag att hantera en skogsbrand till exempel, säger Aida Alvinus.

Hon förklarar att både chefer och medarbetare lätt kan hamna i kläm i lågintensiva kriser.

– Utmärkande är att det finns krav på åtgärder utifrån situationen, men det finns inga tydliga rutiner för hur problemen ska lösas. Ett exempel är under pandemin då chefer behövde fatta beslut som gjorde att medarbetare tvingades arbeta övertid och kanske inte kunde ta ut den semester de önskat.

Otydligheten kan skapa sjukdomar i företaget och organisationer, förklarar Aida Alvinus. Hon kallar en av dem för organisatorisk anorexi.

Ett exempel på det är när chefer fattat beslut som skapar stress

Ljusdal var en av de kommuner som drabbades hårt av skogsbränder 2018. Skogsbränder är en högintensiv kris, och de som ska hantera den är ofta utbildade på området. Till skillnad från de som får hantera de lågintensiva kriserna.

Foto: Alexander Mahmoud

I nya situationer är det ofta oklart vem som ska hantera situationen vilket i sin tur kan leda till konflikter.

Aida Alvinus, universitetslektor på Försvarshögskolan i Karlstad

hos medarbetare, när det inte finns transparens i hur beslutet fattats eller varför.

Ett annat vanligt fenomen som kan kopplas till lågintensiva kriser är också allmänhetens tendens att leta efter syndabockar.

– Vid en högintensiv kris, som en naturkatastrof eller en trafikolycka, tenderar vi inte att göra det i samma utsträckning.

Aida Alvinus ger flertalet exempel på hur allmänheten under en lågintensiv kris som pandemin ville utkräva ansvar hos någon eller några specifika personer.

– Vi anklagade de som var i vår direkta närvaro, de som stod för nära i en kö eller de som inte använde ansiktsmask på bussen, men också politiker, makthavare och till och med länder.

Otydligheten kring ansvaret skapar strukturella hål, menar forskaren.

– Vi vet inte vilka som ska hantera situationen eller vilka som ska samverka.

Det kan i sin tur skapa konflikter på arbetsplatser.

– Då är det särskilt viktigt att snabbt försöka skapa en struktur men också en balans mellan de krav som situationen ställer och de krav som ställs på medarbetare.

För att kunna handskas med lågintensiva kriser framöver tror Aida Alvinus på ökad kunskap.

– Jag tror att medvetenhet om vad en lågintensiv kris är för något måste öka.

Vilka lågintensiva kriser ser du för framtiden?

– Bland annat sociala kriser, såsom gängkriminaliteten. Den leder till en social oro som blivit ett eskalerande samhällsproblem.

– Jag tänker också på klimatkris, naturkatastrofer och pandemier som jag tror kan komma i olika format. Jag känner mig lite som en alarmist när jag pratar på detta sätt, men vi ser tyvärr en bister uppgång av kriser.

Moa Haltorp
moa.haltorp@dn.se

Tips. Så hanterar du den lågintensiva krisen

Till chefer

- Förmedla ett lugn, försök att skapa trygghet och bemöt den frustration som uppstår hos medarbetare. Förbjud inte de mest basala mänskliga reaktionerna.
- Var vaksam på ditt eget övermod och tänk inte att du "klarar allt själv".
- Tänk på att kommunikationen ska vara tydlig och kontrollera att mottagaren förstått budskapet. Visa lyhördhet.
- Se till att göra och ha en gemensam lägesbild så medarbetarna förstår vad det är som pågår och att de får en chans att tolka läget.
- Försök att dela så mycket inspiration, motivation och omtanke som du kan.
- Ha förtroende för dina medarbetare, och som är underställda dig själv.
- Fysisk distans inte är detsamma som social distans. Om krisen påverkar så att ni inte kan ses, se till att upprätthålla det sociala i gruppen.

Till medarbetare

- Lågintensiva kriser påverkar ofta ditt förtroende för chefer och ledare. Ta reda på vad du behöver för att återfå förtroendet.
- Hitta stöd i dina kollegor och försök hitta upplyftande glädjeämnen i vardagen.
- Se om du kan be din chef om en överblick av läget, om just din verksamhet är påverkad av en lågintensiv kris.
- Öka din medvetenhet om vad en lågintensiv kris innebär.
- Sortera i det stora utbudet på sociala medier och försök att inte ta till dig av de många negativa kommentarerna. Faktagranska och kom ihåg att välmående kommer utifrån dialog med andra. Det går inte att finna i kommentarerna på Facebook, till exempel.

Källa: Aida Alvinus

I högintensiva kriser har vi lättare att vara kreativa och ställa om, menar forskaren. I en lågintensiv kris är detta svårare då ansvarsfrågan inte är lika klar. På bilden ser vi ett exempel från Norge, där hemvärnet i Fredriksstad kopplades in för att vaccinera medborgare.

Foto: Veronika Ljung-Nielsen

E-post är huvudkällan till säkerhetsincidenter: ”Krävs en stark cyberkultur”

☛ **Upp till 90 procent** av säkerhetsincidenter som sker inom en organisation spåras till e-post. Trots att ledningsgruppen ofta är mest utsatt kan detta drabba alla – och som komplement till ett EDR-verktyg menar Diego López, Business Development Manager Cyber Security på IT-Total, att man bör bygga en stark cyberkultur.

– Talesättet att kultur åter strategi till frukost är högst relevant inom cybersäkerhet, säger han.

Under de senaste åren har Sverige genomgått en exponentiell digitaliseringsresa. Vi arbetar hemifrån, bokar både biljetter och resor i mobilen och loggar in på våra banker digitalt. Men Diego López, Business Development Manager – Cyber Security på IT-Total, menar att förståelsen för säkerhetsaspekterna inte har hängt med i denna snabba förändring – och att varken individer eller företag har ägnat tillräcklig uppmärksamhet åt de växande hotbilderna.

– Cyberattacker blir alltmer avancerade och det är inte lätt för företag att hitta och hantera de små hoten. 80–90 procent av de säkerhetsincidenter och attacker som sker inom en organisation kan spåras till ett felklick i ett riktat e-mail. Phishing riktar sig ofta mot en verksamhets vd och ledningsgrupp, men det är vanligt att inkräktare försöker ta sig in eller få kontouppgifter även från andra i organisationen.

Föräldrade säkerhetslösningar

Många förlitar sig fortfarande på föräldrade

säkerhetslösningar som inte kan skydda dem på ett effektivt sätt, medan andra har rätt verktyg på plats – men inte kompetensen att förvalta dem. Därför, menar han, är det viktigt att ta kontroll över sin verksamhet genom att söka hjälp från specialister inom cybersäkerhet och titta närmare på möjligheten att övervaka och visualisera sina miljöer.

Med ett Endpoint Detection and Response-verktyg, vanligtvis benämnt EDR-verktyg, på plats kan resiliensen i organisationen öka. Detta verktyg erbjuder en effektiv metod för att identifiera mönster som inte kräver en specifik signatur. Det registrerar händelser i systemet som kan analyseras senare, likt en övervakningskamera som spelar in, vilket möjliggör adekvat hantering av eventuella utbrott. Men López understryker även vikten av att bygga en stark cyberkultur i verksamheten.

– Det är viktigt att medarbetarna börjar fråga sig vad de behöver veta och hur de behöver arbeta för att undvika cyberattacker.

Under de senaste åren har vi observerat att allt från matbutiker till banker och teknik som Swish har varit otillgängliga eller utslagna. Vi måste börja förstå vad som ligger bakom hoten och vilka risker vi utsätter både oss, våra företag och familjer för när vi utför digitala aktiviteter, säger han.

Uppdaterad webbläsare sänker risken

För att lyckas engagera medarbetarna att förstå cyberhoten och hur de behöver arbeta för att minska och förebygga attacker och intrång är det viktigt att anpassa säkerhetsåtgärderna efter individens behov, avdelningens krav, verksamhetens natur och den geografiska kontexten.

– Man behöver förstå att säkerhetsaspekterna av en biljettbokning är lika allvarlig som vid hantering av konfidentiell information. Allt för få förstår hur viktigt det är att uppdatera webbläsaren innan man exempelvis loggar in på sin bank, trots att det sänker risken för intrång markant. En cyberkultur av utbildade och medvetna medarbetare kan förändra detta.

FAKTA

IT-Total är ett ledande företag inom it-infrastruktur och cybersäkerhet. Sedan 2011 har de arbetat för att göra Sverige it-tryggare genom att erbjuda managerade tjänster, konsulting och produkter inom IT-infrastruktur, från Secure Hybrid Cloud till fysiska brandväggar. IT-Total är ledande på att skapa operativa, taktiska och strategiska värden hos sina kunder under det speciella året 2023 enligt Radars stora leverantörskvalitetsgranskning.

Diego López, Business Development Manager Cyber Security på IT-Total

Han betonar att säkerhet dock är ett evighetsarbete som kräver kontinuerlig uppmärksamhet och anpassning efter de senaste hoten och riskerna.

– Tillsammans kan vi skydda våra företag och vår privata integritet. Vi strävar efter att göra Sverige it-tryggare, ett företag i taget.

TEMA SAMHÄLLSSÄKERHET

Civilförsvaret.

Sedan 2015 pågår arbetet igen med att rusta upp Sveriges civila försvar.

Foto: Adam Ihse/TT

Fakta. Pågående utredningar

Urval av utredningar som pågår på uppdrag av regeringen:

- Stat och regioners beredskap för försörjning av viktiga produkter. Vilken är statens roll och vilken är regionernas roll för hälso- sjukvården?
- Kartläggning av svensk läkemedelsproduktion.
- Apotekens beredskap. Stärka öppenvårdsapotekens beredskap för att lämna ut läkemedel.
- Ta fram information och rekommendationer om hushållens egenberedskap när det gäller mediciner och läkemedel.
- Uppbyggnad av livsmedelsberedskapen.
- Dricksvattenförsörjning.
- Nationell samordning för försörjningsberedskapen.

Källa: FOI:s rapport Flexibel beredskap

Så rustar Sverige för att ha bättre beredskap vid nästa kris

Vi blir både hungriga och sjuka, även i kristider.

– Pandemin blev en ögonöppnare för hur sårbara vi är, säger Jan-Olof Olsson från MSB.

För att se till att Sverige klarar sig genom en kris, har bland annat Saab och Region Stockholm påbörjat ett samarbete de kallar "Flexibel beredskap".

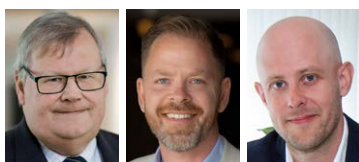
● Upprustningen av Sverige pågår inom både det civila och militära. Försörjningsberedskap är en del av civila försvaret, och handlar om tillgång på kritiska varor, så som mat och läkemedel.

Första och andra världskriget ledde till en stor upprustning av Sveriges civila försvar och då fanns stora lager med bland annat mediciner och skyddsutrustning. Men sedan 90-talet har Sveriges försörjningsberedskap och det civila försvaret nedmonterats.

– Arbetet började igen 2015, och många behov är nu analyserade och välkända. Nu måste vi ta nästa steg för att se hur vi praktiskt kan bygga upp det igen, säger Jan-Olof Olsson, handläggare på Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB).

Han berättar att under den senare hälften av 1900-talet fanns många centrala, statliga lager. I dag lever vi i ett annat Sverige, med mindre statligt ägda företag. Vilket innebär att det privata näringslivet måste axla en större roll.

Ett exempel är de industriföretag som under pandemin ställde om sin produktion och började tillverka

Jan-Olof Olsson

Foto: Melker Dahlstrand

Martin Tegnér

Foto: Danish Saroee

Johan Belfrage

Foto: Saab

munskydd och skyddsmaterial till sjukvården.

– Pandemin blev en ögonöppnare för hur sårbara vi är, så nu måste vi se till att vi kan ha en flexibel beredskap, säger Jan-Olof Olsson.

Staten kunde inte tillverka eller köpa in de bristvaror som behövdes utan företagets hjälp, och företagen kunde inte leverera kritiska varor till sjukhusen utan staten.

Därför startades initiativet "Flexibel beredskap" där en rad olika företag tillsammans med Region Stockholm och Rise gick samman. Det går ut på att ha ett tätt samarbete mellan näringsliv och stat, för att ge oss en bättre beredskap.

– Vi var inte redo, pandemin tog oss alla på sängen. Och vi var inte helt klara med vilka effekter det skulle ge, säger Martin Tegnér, en av de som var med och startade samarbetet då han var anställd på Region Stockholm, numera Ersta Diakoni.

Han arbetade uppemot 18 timmar om dagen som operativ chef på inom hjärta, kärl och neuro på Karolinska universitetssjukhuset när pandemin bröt ut.

– En period hade vi 13 000 procent högre efterfrågan på visir. Så även

om vi hade haft ett lager, hade det inte hjälpt. Vi behövde initiera inhemsk produktion som tillverkade nya, men det var ett hårt arbete att få ihop alla parter. Hade vi haft den kontakten vi har med företagen i dag, hade vi inte haft den enorma bristen som uppstod, tror jag.

Skyddsutrustning från andra länder var svårt att köpa in, leveranser kom inte fram eller blev fast i tillverkningslandet. Då var Scania ett av de företagen som tog kontakt med Karolinska erbjöd sig att hjälpa till med att införskaffa skyddsutrustning. Ett annat företag var Camfil som normalt tillverkar filterprodukter, påbörjade tillverkning av andningsskydd. En produkt som de aldrig tillverkat tidigare.

– Vi upprättade ett så kallat command center, för att underlätta kontakten mellan regionen och industrin, så att företagen visste vad vi behövde, och när det behövdes, säger Martin Tegnér.

Ett av företagen som aktivt deltagit i samarbetet kring den flexibla beredskapen är Saab.

– Vi är ett litet land med en unik bredd och kompetens inom industrin. Så det måste vi lära oss att använda, och förbereda industrierna på att ställa om när det behövs, säger Johan Belfrage, som ansvarar för innovation och strategisk utveckling på Saab.

Varför väljer ni att engagera ni er, i slutändan är det ju staten som är ytterst ansvarig för försörjningsberedskapen?

– Vi vill ju att produktionen ska

Fakta. Så tycker FOI om den flexibla beredskapen

Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI) har skrivit en rapport på uppdrag av Myndigheten för samhällsskydd och beredskap för att syna den flexibla beredskapen i sömmarna.

FOI:s slutsatser är att konceptet är bra i grunden, men att det måste testas i praktiken.

Myndigheten ser även behovet av nationell samverkan, och ännu tydligare ramar för hur näringsliv och stat ska kommunicera.

Även upphandlingsreglerna måste ses över, för att snabbare kunna fatta beslut och att inventeringsförmågan hos berörda myndigheter eller regioner måste förbättras.

Källa: Erika Öhlund, författare till rapporten och forskare på FOI

kunna fortsätta, i landet som är vår marknad, även under kris och krig. Och våra familjer bor ju här, så kan vi bidra är vi bara glada, säger han.

Johan Belfrage berättar att de vill se över hur till exempel 3D-printtekniken kan vara hjälpsamt i beredskapssyfte.

– Det har visat sig att det går att göra fungerande reservdelar till Gripenplan, till exempel, säger han. En av de största fördelarna med flexibel beredskap är kostnadsfrågan, menar Johan Belfrage.

– Om man ska lagerhålla saker, är det dyrt och binder upp kapital. Men om materialen och kunskapen finns i Sverige, är det kostnadseffektivt att tillverka produkterna precis när det behövs. Detta som ett komplement till mer traditionella beredskapsåtgärder, säger han.

Trots goda initiativ från näringslivet ser MSB behovet av nationell samordning, säger Jan-Olof Olsson.

– Det statliga är nu mer beroende av näringslivet för att upprätthålla kritisk produktion, men det är egentligen ingen som har ett ansvar att se över det, säger han.

Detta har även uppmärksammats av regeringen. I slutet av augusti presenteras en utredning kring hur en nationell funktion för försörjningsberedskap ska finansieras och organiseras.

– Gör vi saker tillsammans kan vi faktiskt åstadkomma vad som helst, säger Martin Tegnér.

Moa Haltorp
moa.haltorp@dn.se

SOS Alarm bevakar omvärlden för samhällets beredskap

☛ **De allra flesta förknippar** SOS Alarm med Sveriges nödnummer, 112, som årligen tar emot miljontals samtal från hjälpsökande. Det ger organisationen en unik överblick i realtid över hur Sverige mår. Enskilda händelser som rapporteras från ett håll kan pusslas ihop med annan information till en helhetsbild för att samhället ska kunna bemöta situationen.

– Vi har en unik förmåga att ständigt samla in uppgifter, information och data som bearbetas och sammanställs för att identifiera händelser i omvärlden, både nationellt och internationellt, vilket skapar unika lägesbilder, säger Johan Modigh på SOS Alarm.

Med mångårig erfarenhet från Försvarmakten, kommunal krishantering och civilt försvar är Johan Modigh chef för organisationens Krisberedskapsavdelning som arbetar dygnet runt, årets alla dagar med att bevaka och analysera händelser som sker både i Sverige och i omvärlden. Informationen vidareförmedlas till andra svenska myndigheter, regioner, kommuner och övriga berörda i samhället, bland annat Regerings-

”

Vi har en unik förmåga att ständigt samla in uppgifter, information och data som bearbetas och sammanställs för att identifiera händelser i omvärlden, både nationellt och internationellt, vilket skapar unika lägesbilder

kansliet, länsstyrelser, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap och Säkerhetspolisen. Det är också Krisberedskaps-

avdelningen som tar emot begäran att utfärda VMA, Viktigt meddelande till allmänheten.

Behovet av en samordnande funktion i samhället för att bevaka och initialt se till att situationen hanteras stod klart efter tsunamikatastrofen 2004. Den visade att Sveriges myndighetsvärld inte var tillräckligt förberedd för att agera under pågående kris. Idag har SOS Alarm möjlighet att informera och dela lägesbilder till samtliga berörda myndigheter och andra som sedan kan vidta åtgärder.

– Bevakningen av händelser som påverkar eller riskerar att påverka Sverige, svenska intressen eller samhällets skyddsvärden ger andra aktörer möjligheter att hantera den uppkomna situationen. Det kan vara avgörande för att vidta rätt åtgärder för att förebygga, mildra eller helt förhindra oönskade konsekvenser, förklarar Johan Modigh.

Det finns mycket som kan utsätta samhället för störningar och människor för fara, bland annat bränder, olyckor, allvarliga elavbrott,

farliga utsläpp och förorenat dricksvatten. Nu under sommaren är särskilt skogsbränder och extremvärme aktuella.

– En villabrand är naturligtvis en katastrof för de drabbade men inte nödvändigtvis en samhällspåverkande händelse. Det kan däremot en skogsbrand vara som orsakar skada på naturen och hotar en större bebyggelse, säger Johan Modigh.

SOS Alarm har även ett brett utbud av krisberedskapstjänster som används av kommuner, regioner, myndigheter och företag för att få tillgång till snabb information eller för att kunna starta sin egen krisledning.

– Mina medarbetare utgör, genom den omvärldsbevakning och den förmåga vi besitter, en viktig del i totalförsvaret. Vår verksamhet bidrar till hela Sveriges trygghet – och det är jag stolt över. Genom förmågan att snabbt kunna eskalera och väcka ”kris-Sverige” skapar vi förutsättningar att verka såväl i vardag som vid höjd beredskap, säger Johan Modigh.

Järila kvarn torrlagt
Foto: Michael Lehorst, Sveriges hembygdsförbund

Vattenkraftens samhällsnyttor hotas: "Kräver politisk styrning"

🔗 **Vattenkraftens fördelar för samhället** måste värnas i en tid av klimatförändringar och energikriser. Enligt Gustaf Hellström, Styrelseordförande i Svensk Vattenkraftförening, har det aldrig varit mer angeläget att bedöma och väga in de olika samhällsnyttor som småskalig vattenkraft kan erbjuda.

Utrivning av dammar och sjöar påverkar grundvatten och jordbruk negativt, samtidigt som produktionsförluster kan leda till ökade koldioxidutsläpp. För att bevara och utveckla vattenkraftens viktiga samhällsnyttor krävs en tydligare politisk styrning.

– När EU:s vattendirektiv för att reglera vattenkraften inleddes var förutsättningarna i Sverige annorlunda: elpriserna var låga och vattenflödet stabilt – ingen förutsåg den torka som drabbade oss 2018 eller kriget i Europa som resulterade i sprängda gasledningar och en energikris. I dag står vi inför en ny verklighet och vi måste snabbt anpassa oss för att undvika långsiktiga skador och höga kostnader för samhället, säger Gustaf Hellström, Styrelseordförande i Svensk Vattenkraftförening.

Att kunna utnyttja vattenkraftens potential har alltid varit en avgörande faktor för samhällens framgång och välfärd. Centraleuropas rekordtorka har varit en påminnelse om de utmaningar som klimatförändringarna medför. Tusentals nya dammar byggs nu för att kunna hantera framtida extrema vädersituationer och SMHI betonar att reglering av sjöar och dammar är den viktigaste åtgärden för att hantera dessa utmaningar.

– Trots detta är Sverige det enda land som river ut dämmen genom sin tillämpning av

vattendirektivet, vilket riskerar allvarliga konsekvenser i form av bland annat minskat grundvatten och uttorkade brunnar. Dessutom förutspar vattenmyndigheterna att omprövning kommer att ta upp tusentals hektar jordbruksmark, säger Hellström.

En unik ställning

Vattenkraften är vital för elnätets stabilitet då den är planerbar och står för 98 procent av reglerförmågan. Med ökande mängder vind- och solkraft i nätet blir vattenkraften ännu viktigare.

– I ett elnät måste produktion och konsumtion av energi vara i ständig balans. Vattenkraften kan anpassa sin produktion på sekunder för att bibehålla stabiliteten. Dessutom har ny teknik möjliggjort att även småskalig vattenkraft kan bidra till reglerförmågan i elnätet.

Just nu finns det ett politiskt beslut att tillåta en produktionsförlust på 1,5 TWh vid omprövningen av vattenkraften och Hellström menar dessa sannolikt kommer ersättas med kolkraft nere i Europa.

– Detta skulle resultera i en ökning av utsläpp motsvarande mer än tre gånger vad Sveriges inrikesflyg genererar. Småskalig vattenkraft spelar en avgörande roll för Sveriges vattenkraftssystem, tack vare landets

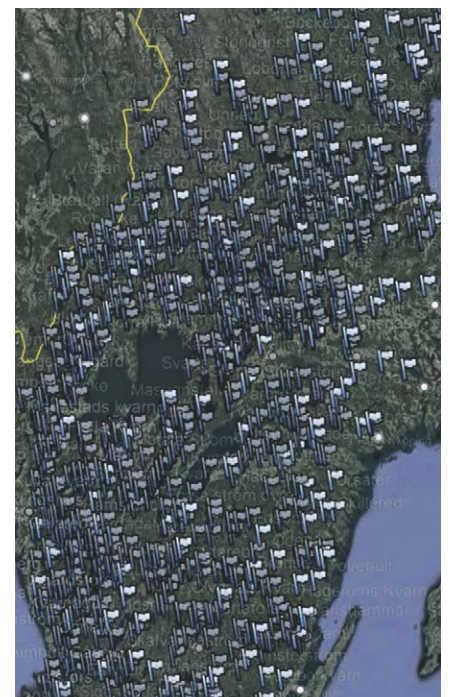

unika egenskaper och geografiska läge. Vi kan uppfylla EU:s vattendirektiv utan att behöva offra produktionskapacitet.

"Sätt vattenkraften i centrum"

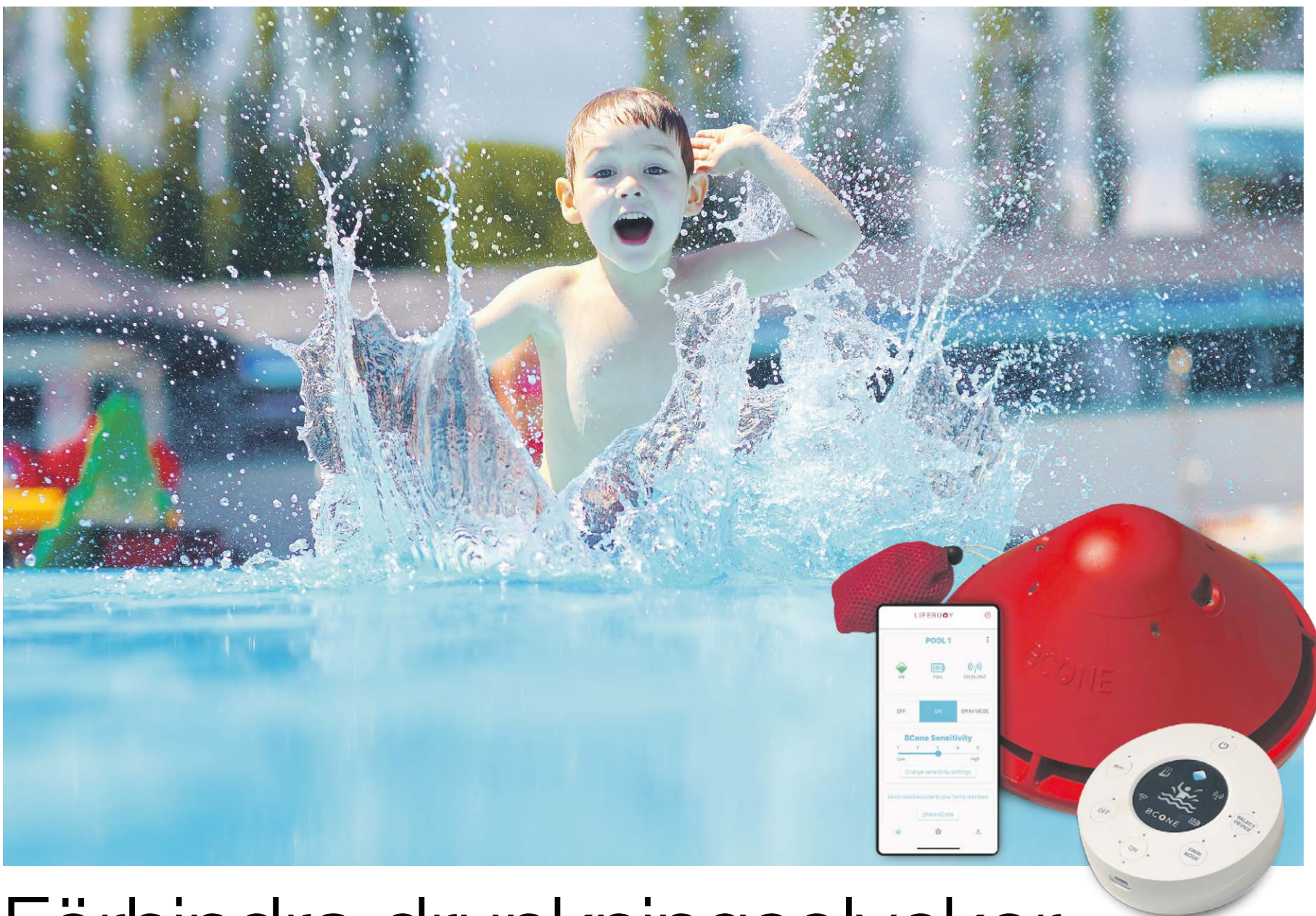
Han säger att det aldrig har varit mer angeläget att bedöma och väga in de olika samhällsnyttor som småskalig vattenkraft kan erbjuda.

– Jag ser att fokus på helheten gått förlorat och vi måste återigen sätta vattenkraftens betydelse i centrum. För att säkerställa bevarande och utveckling av vattenkraftens vitala samhällsnyttor måste vi ha en tydligare politisk styrning. Det är inte EU:s vattendirektiv eller de beslut som fattats av

Med sin geografiska spridning har småskalig vattenkraft en unik förmåga att bidra till elberedskapen vid kris, beredskap och krig.

Sveriges riksdag och regering som är problemet – utmaningen ligger i hur svenska myndigheter tillämpar dessa beslut. Det är hög tid att skapa en tydligare politisk ram för vattenkraftens framtid och bevara dess centrala roll i Sveriges övergång till en fossilfri framtid.

Förhindra drunkningsolyckor – intelligent poolalarm kan rädda liv

➔ **Drunkning är en av de vanligaste dödsorsakerna för barn under sex år och förra året omkom 24 personer i samband med bad i pooler och simbassänger. Felaktiga eller obefintliga skydd kring poolen kan innebära livsfara – men det nya, intelligenta poolalarmet Bcone larmar högt om olyckan är framme.**

Det räcker med några få ögonblick av oförsiktighet för att en olycka ska kunna inträffa. Att vända blicken mot telefonen eller ta en snabb tur till köket kan vara tillräckligt för att ett barn eller djur ska kunna falla ner i poolen och riskera att drunkna.

I Sverige finns det över 100 000 privata pooler och över 3 000 nya pooler byggs varje år. Därför anser Martin Erksammar, vd för TRYGG POOL, att det är högst relevant att tänka på säkerheten kring en pool. Med sin erfarenhet av att planera, bygga och observera många pooler i Sverige berättar han att det står tydligt att säkerheten inte är optimal överallt.

– Avsaknad av skydd i form av staket, pooltak eller andra pooltäckningar intill poolområdet kan vara livsfarligt – och även om man har ett pooltak står det ofta öppet hela dagarna, trots att man själv kanske går in och äter eller pysslar med något annat en stund. Som morfar till två små pojkar är jag själv extra orolig för vad som kan hända vid en obehövad pool. Det ska vara tryggt och säkert att vistas både i och runt poolen och det finns flera säkerhetsåtgärder att ta till.

Pool säkerhet enligt lagen

Efter att ha drivit företaget Optimal Pool i många år bestämde sig Martin för att starta

”
Avsaknad av skydd i form av staket, pooltak eller andra pooltäckningar intill poolområdet kan vara livsfarligt.

bolaget TRYGG POOL. De har en hemsida med viktig och bra information, exempelvis kring vad lagen säger om poolsäkerhet, vad som gäller när du ska bygga en pool samt tips och råd för poolägare. I deras webbshop kan du dessutom köpa pooltak, poolkemi, trygga pooltillbehör och poolalarm.

Förra året introducerade TRYGG POOL det intelligenta poolalarmet Bcone, som enligt Martin borde vara en självklarhet för alla som har en pool. Den består av en snygg och stilren enhet som flyter i poolen, en enhet som installeras i huset och en app som laddas ner i mobilen. Om någon eller något ramlar ner i poolen reagerar alarmet direkt och sänder ut en signal som låter högre än en brandvarnare – både i enheten i poolen, inne i huset och i telefonen.

Styr larmet i din telefon

– Det är enkelt att installera larmet och det är redo att användas på bara några minuter. Du styr och övervakar poolen genom Bcone-appen och om det är någon som ska bada klickar du enkelt i swim mode-knappen, som avaktiverar larmet tills ni badat klart. Efter badet sätter du igång det igen på samma knapp – och om du råkar glömma det aktiveras larmet automatiskt efter några minuter, när vattnet lugnat ner sig.

Martin Erksammar konstaterar att ett poolalarm utgör en enkel och effektiv lösning för att skapa en känsla av trygghet och förebygga att det värsta scenariot inträffar.

– Drunkning är en tyst olycka – ett litet barn som ramlar i poolen hörs inte. Barnet skriker inte, det drunknar. Med Bcone går det att förhindra en tragedi, avslutar han.

FAKTA

Bcone

Bcone poolalarm är en förstklassig och CE-märkt poolsäkerhetslösning med tre års garanti. Det är ett sofistikerat och användarvänligt system som har kapacitet att övervaka pooler upp till 6x12 meter. För större eller flera pooler kan upp till fyra poolenheter anslutas till en centralenhet. Både produkt och förpackning har en påkostad design.

TRYGG POOL

TRYGG POOL främjar säkerheten kring poolområdet genom pålitliga produkter som uppfyller höga kemiska standarder. De betonar vikten av poolskydd och pooltak för att förhindra olyckor och rekommenderar användning av poolalarmsystem. På sin webbplats informerar TRYGG POOL om gällande regler och föreskrifter för poolägare.

DETTA ÄR EN ANNONS FRÅN CDVI

Lösningen stoppade inbrotten: "Upphörde direkt"

➔ En bostadsrättsförening i Sundbyberg drabbades återkommande av inbrott. Efter att de monterade brytskydd med magnetlås upphörde inbrotten helt.

För Tobias och hans kollegor på CDVI, som utvecklar och tillverkar säkerhetsprodukter inom lås, passersystem och dörrautomatik, är de tydligt att säkerhetsfrågan inte prioriteras från början vid nyproduktion av flerbostadshus. Inbrott i allmänna utrymmen hör till vanligheten och de som får ta smällen är de boende.

Några som drabbades återkommande av inbrott i deras nyproducerade bostäder var boende i Bostadsrättsföreningen Fabriksparken i Sundbyberg. Här kunde en av de boende som flyttat in i etapp 1, den före detta polisen Marcus Lundgren, konstatera att "elslutsblecken blev uppbrutna var och varannan helg".

– Jag har varit polis i många år och vet att det bara tar ett par minuter att bryta upp ett elslutsbleck, ändå är det vad som installeras på de flesta flerbostadshus. Jag tror problemet ligger i att många inte vet vad det finns för alternativ.

Brytskydd med infällda magnetlås förebygger inbrott

Det alternativ som Bostadsrättsföreningen Fabriksparken valde att gå på, för att få bukt med problemen, var att installera CDVI's brytskydd med infällda magnetlås i samtliga entré- och förrådsdörrar.

– Eftersom magnetlåsen låser dörrarna både upp- och nedtill blir dörrarna helt stumma när de är låsta och väldigt svåra att bryta upp. Dessutom bidrar magnetlåsen till att hålla dörrarna i bra skick och minimerar slitage, säger Tobias Olsson, produktchef på CDVI.

”
Jag ska försöka hyra cykelplats i etapp 1 även efter flytten, för annars vet jag att min cykel är stulen inom en vecka.

Med brytskydden på plats har de boende sluppet fler inbrott.

– Inbrotten har upphört helt och det känns givetvis mycket tryggare. Samtidigt är det irriterande att detta inte planerats in i bygget från första början, säger Marcus.

Han ska snart flytta till en större bostad i etapp 2, men där saknas brytskydden som bostadsrättsföreningen i etapp 1 såg till att köpa in i efterhand.

– Jag ska försöka hyra cykelplats i etapp 1 även efter flytten, för annars vet jag att min cykel är stulen inom en vecka.

En uppmaning till andra föreningar

Nu vill Marcus uppmana andra föreningar som har problem med inbrott att installera de här brytskydden.

– Kostnaden för installation av brytskydd motsvarar ju ungefär två, tre besök av låsmeden för att laga elslutsbleck, så det är snabbt intjänade pengar. Och då fick vi brytskydden lackerade i önskad färg och specialmåttade för att passa dörrarnas höjd också, säger Marcus.

Läs mer på:
https://marknad.zoholandingpage.eu/brytskydd_bostadsrattsforeningar/

DETTA ÄR EN ANNONS FRÅN VERISCAN

Nytt verktyg visar effekten av säkerhetsarbetet

➔ Förmågan att skydda sin företagsinformation blir allt viktigare. Med rätt säkerhetsåtgärder kan verksamheten effektiviseras, lagefterlevnad säkras och organisationens rykte förstärkas. Arbetet måste dock följa standarder och kunna påvisa tydlig effekt genom synbara resultat.

Samhällets ökande behov av digitala lösningar ställer allt högre krav på organisationers säkerhetsarbete. Nya regleringar har flyttat upp säkerhetsfrågorna till ledningsgruppsnivå och fordrar i allt större utsträckning mätbara resultat.

– Skyddet ska vara likvärdigt oavsett om information eller data finns internt, externt, i molnet eller hos en enskild medarbetare. Det gör området stort och komplext att hantera internt, och bristande säkerhetsrutiner kan ge både stora och smärtsamma konsekvenser, säger Jan Branzell, vd på Veriscan, ett företag som är specialiserat på informations-säkerhet.

Stöd i informationssäkerhetsarbetet
Det är en anledning till att Veriscan sedan

millennieskiftet aktivt har deltagit i den internationella utvecklingen av informations-säkerhetsstandarder inom ISO/IEC 27000-serien. Företaget paketerar enkla och tydliga lösningar som kan skapa medvetenhet om cyber- och informationssäkerhet i verksamheter, med standarder som ett handfast stöd i processen. Nu utökar de sin portfölj med verktyget vSuite.

– Verktyget vSuite klassificerar organisationens informationstillgångar. Det bedömer och hanterar risker och är dessutom ett verktyg för Self Assessment, alltså självskattning. Hela systemet bygger på att ge företag förståelse för hur tillförlitligt deras säkerhetsarbete egentligen är och om de skyddar rätt tillgångar. Det är väldigt viktigt att organisationens säkerhetsansvariga

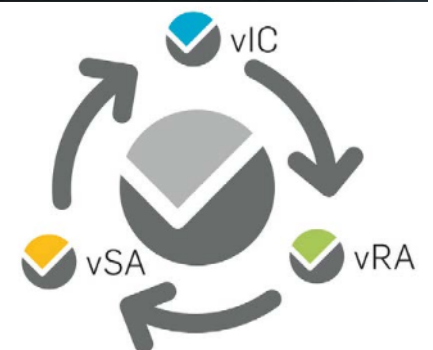

arbetar efter en strategi som ser bra ut på pappret, men så snart de får konkreta siffror som visar exempelvis risknivåer får de bråttom att lägga en ny plan.

Lägg en långsiktig strategi

Genom att belysa och konkretisera risknivåer kan säkerhetsarbetets effekt beräknas och utvärderas. Utifrån de här insikterna kan man sedan planera en långsiktig strategi för hur företagets skyddsvärda tillgångar ska hanteras, snarare än att sikta brett.

– Framför allt kan man nyttja möjligheten till att på ett transparent sätt följa upp trender över tid och då krävs ett flexibelt och

enkelt verktygsstöd. Det blir betydligt mer kostnadseffektivt i längden, både för egna organisationen, kunder och partners.

Läs mer på:
www.veriscan.se

DETTA ÄR EN ANNONS FRÅN HANINGE KOMMUN

Så stärker Haninge kommun civilförsvaret

☛ **Haninge kommun har inlett** ett metodiskt och långsiktigt arbete med att stärka sin civilförsvarsförmåga.

– Vi samlade på oss mycket erfarenhet under pandemin som nu kommer till användning, säger Magnus Gyllestad, kommundirektör i Haninge kommun.

När kriser och krig drabbar ett land, är invånarna beroende av att räddningstjänst, dricksvattenförsörjning, elektricitet, omsorgen om de äldre och funktionsnedsatta, sjukvård, skolor och förskolor fortsätter att fungera.

I spåren av kriget i Ukraina fick Myndigheten för Samhällsskydd och Beredskap, MSB, den 31 mars 2022 ett regeringsuppdrag att ta fram åtgärder för att stärka det civila försvaret. Mycket sker på kommunal nivå.

– Det här är ett uppdrag som är väldigt utmanande. Här i Haninge har vi valt att se detta som ett av våra grunduppdrag. Det innebär att vi börjar rigga med de budgetmedel vi har och har börjat prioritera om våra resurser, säger Magnus Gyllestad.

Samtidigt betonar han att kommuner måste samarbeta i uppgiften.

– Det finns 290 kommuner i landet och var och en ska inte behöva uppfinna hjulet. Det finns mycket att vinna på att arbeta tillsammans, säger han.

För Haninge innebär det i första hand ett samarbete med de åtta andra kommuner som ligger på Södertörn.

”

Det finns 290 kommuner i landet och var och en ska inte behöva uppfinna hjulet. Det finns mycket att vinna på att arbeta tillsammans

Haninge samarbetar med militären

I Haninge kommun har man inledningsvis inventerat vilka resurser man har, och hur dessa kan utnyttjas optimalt.

– Vi har en militär flottbas hos oss och vi har redan inlett en dialog med försvaret. Vi har också utökat samtalen med polisen i de här frågorna, säger han.

Dessutom sker en inventering av material, så som tält, vattentankar, pumpar och nödproviant.

– När vi kommuner ska upphandla material vore det bra om det fanns krav-

Magnus Gyllestad, kommundirektör i Haninge kommun. Foto: Fredrik Hjerling.

specifikationer som tagits fram centralt, av exempelvis SKR:s upphandlingsbolag och MSB, då de har kunskap på området, säger Magnus Gyllestad.

Även invånarna kommer att behöva bidra. Civilplikt är en civil motsvarighet till värnplikt, men har de senaste åren varit vilande. I januari 2023 gav regeringen MSB i uppdrag att åter aktivera civilplikten.

– Vi behöver ha en dialog med de som bor här i Haninge för att vi kommer ha nog utmanande uppgifter med att ta hand om de som behöver omsorg, som äldre och sjuka. Resan med att stärka civilförsvaret behöver vi göra tillsammans med invånarna här, säger han och avslutar:

– Låt oss vara trygga i insikten att vi alla är duktiga på olika saker och att vi alla kan hjälpa till.

Läs mer på:

www.haninge.se/civiltforsvar

DETTA ÄR EN ANNONS FRÅN SVENSKA BRANDSÄKERHETSFÖRETAG- SVEBRA

Alla vinner på bra brandsäkerhet

☛ **Många företag som drabbas** av en stor brand startar aldrig igen. Ett systematiskt brandskyddsarbete bidrar både till samhällsnytta och hållbar utveckling – och kan vara helt avgörande för individen och det enskilda företaget.

Ett väl fungerande brandskyddsarbete handlar om att systematiskt minimera risken för brand. Det handlar också om att vara förberedd och kunna minimera skador om det trots allt skulle börja brinna. För det krävs regelbundna riskinventeringar, åtgärdsplaner, uppföljningar och utbildning. Idag orsaker brister i brandskydd alltför stort lidande och kostar samhället mycket pengar.

– Man brukar säga att hälften av alla verksamheter som drabbas av en storbrand inte startar igen. Det kan bero på otillräckligt försäkringsskydd, att verksamheten flyttat till ett annat land eller att kunderna inte längre finns kvar när man ska komma igång igen. För individer, företag och hela samhällen kan en brand få oerhört stora konsekvenser, säger P.O Swedéus, ordförande i SVEBRA, brandsäkerhetsföretagens branschförening.

Missa inte SBA-dagen den 7 november SVEBRA:s medlemmar hjälper dagligen tusentals kunder att förvalta och förbättra

Systematiskt brandskyddsarbete är viktigt. Idag förekommer alltför ofta att personal inte har den utbildning och kunskap som krävs om det skulle börja brinna i en verksamhet.

brandskyddet i byggnader och verksamheter. Och det behövs. Trots att lagen om skydd mot olyckor funnits i tjugio år finns fortfarande brister i brandskyddet hos många företag. För att ytterligare lyfta vikten av ett systematiskt brandskyddsarbete ordnar SVEBRA därför SBA-dagen den **7 november**.

– Då gör vi en inspirerande kraft-

Hög brandsäkerhet bidrar till hållbar utveckling. Att förebygga bränder är viktigt ur ett socialt trygghetsperspektiv, det är ekonomiskt och bra för miljön att inte slösa på jordens resurser.

FAKTA

SVEBRA är en samhällsnyttig förening för brand- och utrymningsföretag. SVEBRA arbetar för att höja statusen för systematiskt brandskyddsarbete (SBA) och öka kvaliteten på de tjänster som tillhandahålls i branschen.

Den 7 november arrangeras SBA-dagen.

Webbadress:
www.svebra.se

DETTA ÄR EN ANNONS FRÅN DYNAMIST

Växande utmaningar för organisationers IT-säkerhet

🔗 **I takt med en** alltmer orolig omvärld och sofistikerade cyberhot behövs ökat fokus på IT-säkerhet. En angripare måste bara lyckas en gång, för att skydda sig måste man lyckas varje gång man blir attackerad. Därför blir utveckling av säkra IT-system allt viktigare när organisationer effektiviserar sin verksamhet genom digitalisering.

Det är inte längre fråga om vem som ska drabbas av cyberattacker, då attackerna går allt bredare och drabbar allt fler organisationer, både stora och små. Blir man drabbad riskeras inte bara dyrbara verksamhetstopp utan även informationsstöld, höga böter för dålig regelbundenhet och negativ påverkan på varumärket.

– Därför blir det allt viktigare att säkra sina IT-system. Inte minst för organisationer inom samhällskritiska sektorer eller som är tekniktunga, säger Henrik Holmboe, VD på Dynamist.

Med modern metodik och effektiva teknologier prioriterar Dynamist säkra system och erbjuder sina kunder automatisering från grunden.

– Det behövs ett mer systematiskt säkerhetsarbete, där man jobbar riskbaserat. Att man prioriterar de åtgärder där man löper störst risk. Och att se säkerhetsarbete som en

helhet, det är inte bara teknik, menar Henrik Holmboe.

Lång erfarenhet av kunder inom samhällskritisk verksamhet

IT-bolaget Dynamist, som har funnits sedan 2014, hjälper sina kunder med funktionella och säkra IT-lösningar. Företagets satsning på att ligga i framkant inom både teknikutveckling och systematiskt säkerhetsarbete vid utveckling av system har lett till att Dynamist idag har många kunder som verkar inom samhällskritisk verksamhet. Som exempelvis Försvarsmakten där man bland annat har varit involverad med systemstöd för Sveriges deltagande i internationella insatser. Men även tekniktunga bolag som startups och scaleups inom exempelvis finans och vårdindustrin.

Dynamists metodik och arkitektur är designad för att köras på operativsystem och

applikationsmiljöer som fungerar på fysiska hårdvara, i privata eller i offentliga moln.

– Våra moduler hanterar installation, konfiguration och testas kontinuerligt för att säkerställa säkerhet och tillförlitlighet. Vår roll är att skydda våra kunders mest värdefulla information mot inre och yttre hot och vi gör det genom utvecklade IT-lösningar och ett systematiskt säkerhetsarbete, avslutar Håkan Eklund, COO på Dynamist.

FAKTA

Dynamist är ett IT-tjänsteföretag som levererar effektiva lösningar fokuserade på säker systemarkitektur, infrastruktur som kod och automation. Våra kunder återfinns bland annat inom samhällskritiska sektorer, försvarsindustrin och tekniktunga bolag inom finans och vårdindustrin.

Läs mer på:
<https://dynamist.se>

DETTA ÄR EN ANNONS FRÅN UCS MANAGEMENT / UCS CYBER SECURITY

Därför är IT-säkerhet en ledningsfråga

🔗 **Det finns goda affärsmässiga** skäl att lyfta upp IT-säkerhet på ledningsnivå och att jobba proaktivt med Cybermanagement.

– Det gynnar ens affär att kunna garantera sina kunder både integritet och säkerhet, förklarar Susanne Bergman, seniorkonsult på UCS Management.

Hoten mot organisationers IT-infrastruktur blir fler och allt mer avancerade, och att skapa rätt skydd kan vara helt avgörande för hela verksamheten.

Genom att lyfta frågor kring IT-säkerhet från IT-avdelningen till lednings- och styrelsenivå kan en bättre säkerhetsstrategi skapas.

– Förr eller senare drabbas man av en IT-attack. Har man en väl utvecklad säkerhetsstrategi, med en god krisberedskap och en organisation med en tillåtande kultur kring att prata om cybersäkerhet, så har man bättre förutsättningar att skydda sig och att ta sig igenom en attack, förklarar Susanne Bergman.

Bra Cybermanagement är nyckeln

Grunden är det som kallas för Cybermanagement. Cybersäkerhet behöver i princip samma strukturer som till exempel brandsäkerhet med brandsläckare, rutiner, nödutgångar, inspektioner och träning. Cybermanagement lyfter det strategiska ansvaret och ser till så att alla får den kompetens de behöver och att det finns rutiner och ansvarsområden, och att man även får träna på att hantera ett angrepp.

”

Förr eller senare drabbas man av en IT-attack.

– Cybermanagement innebär att alla ska vara förberedda. En IT-attack ska inte komma som en överraskning. Man ska ha planer för hur man ska agera och man ska ha gjort riskanalyser och arbetat preventivt med åtgärder, förklarar hon och tillägger:

– Alla måste veta vad som ska göras. Därför är cybersäkerhet en ledningsfråga.

UCS Management jobbar i nära samarbete med sitt systerbolag UCS Cyber Security, som mer fokuserar på själva IT-säkerheten.

– Vi arbetar nära varandra och gör analyser av våra kunders behov. Vissa företag har en bra grundläggande IT-säkerhet, men brister i säkerhetskulturen. För andra företag är det tvärt om, förklarar Henrik Krohn, vd och seniorkonsult på UCS Cyber Security.

– Vi kan hjälpa företag att skapa ett bättre IT-skydd utifrån deras unika förutsättningar, avslutar han.

UCS MANAGEMENT OCH UCS CYBER SECURITY

UCS Management utvecklar organisationer, grupper och ledare och är experter inom förändringsledning i organisationer. UCS Cyber Security är experter inom IT- och informationssäkerhet och erbjuder kundpassade lösningar och utbildningar.

Läs mer på:
www.ucscyber.se

COBOTS

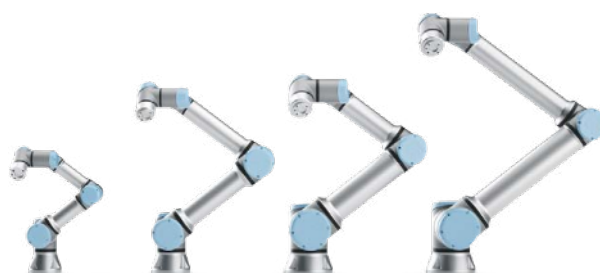
Cobots Sweden AB är ett bolag för försäljning av kollaborativa robotar och tillbehör i Sverige. Vi har lång erfarenhet av robotintegration, robotautomation och kollaborativa robotar och kan lova dig bästa möjliga service och produkter som verkligen ligger i framkant. Vi kan utöver produkter erbjuda rådgivning kring hur er verksamhet kan dra nytta av kollaborativa robotar och visa exempel på hur vi hjälpt andra att bli mer effektiva genom robotar.

 OnRobot

robotize

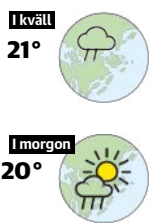
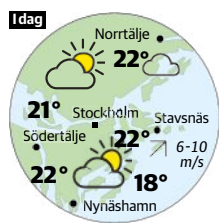
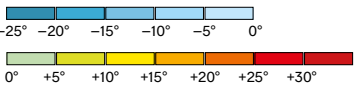

 UNIVERSAL ROBOTS

AGILOX

www.cobots.se

Nederbörd (prognos)

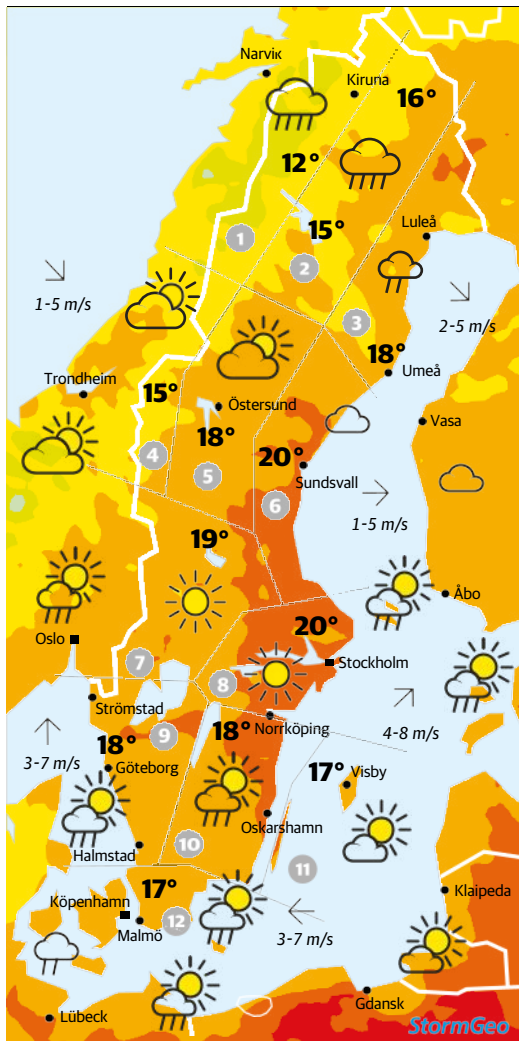
Idag	1 mm
Imorgon	3 mm

Luft (halter)

Partiklar	Låga
Kvävedioxid	Låga
UV-strålning	Måttlig
Lufttryck	1009 hPa

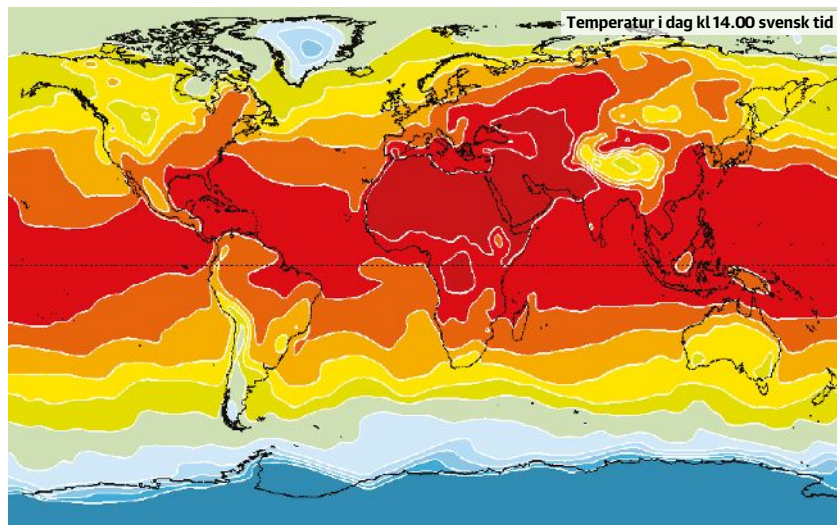
Källa luft: Miljöförvaltningen i Stockholm

Sverige. Regn drar bort i norr men nytt in i syd. Mest uppehåll i Svealand.

IDAG 05/07	Tor	Fre	Lör	Sön
1 N Norrlands fjälltrakter Mulet och regn	9/21	13/19	9/18	9/20
2 N Norrlands inland Mulet och regn	13/22	14/21	13/21	13/21
3 N Norrlands kustland Mulet och regn, uppehåll mot kvällen	18/21	16/22	16/22	18/23
4 S Norrlands fjälltrakter Mulen början men klarnar upp under dagen	11/20	13/19	12/22	16/24
5 S Norrlands inland Mulen början men klarnar upp under dagen	14/22	15/21	14/22	16/24
6 S Norrlands kustland Mulen början men klarnar upp mot kvällen	14/21	15/20	18/23	17/24
7 Västra Svealand Mest soligt och uppehåll	13/20	16/23	19/25	20/26
8 Östra Svealand Mest soligt och uppehåll	15/21	17/21	16/24	18/26
9 Västra Götaland Klar start men regn drar in under dagen	14/18	16/21	17/24	20/26
10 Östra Götaland Klar start men regn drar in under dagen	14/20	17/24	19/26	21/26
11 Öland och Gotland Mest soligt och uppehåll. Tätande moln mot kvällen	15/20	16/22	17/26	16/24
12 Södra Götaland Klar start men regn drar snart in under dagen.	14/19	17/22	18/24	19/26

Världen.

VÄRLDEN I MORGON

kl 14.00 lokal tid

Algarve 25	Dublin 18	Lissabon 27	Reykjavik 13
Alicante 30	Dubrovnik 25	London 21	Rhodos 25
Amsterdam 20	Gambia 31	Los Angeles 19	Riga 24
Ankara 40	Goa 27	Madeira 23	Rom 20
Antalya 27	Hanoi 32	Madrid 35	Santo Domingo 29
Aten 33	Helsingfors 19	Malaga 30	São Paulo 27
Auckland 15	Ho Chi Minh 27	Maldiverna 29	Seoul 30
Bahamas 47	Honolulu 29	Mallorca 31	Seychellerna 27
Bahamas 30	Hurghada 37	Mauritius 25	Shanghai 33
Bali 26	Istanbul 27	Mexiko City 22	Sharm El Sheikh 40
Bangkok 29	Jakarta 28	Miami 29	Singapore 27
Barbados 29	Jerusalem 31	Moskva 28	Split 28
Barcelona 25	Kairo 38	New Delhi 33	Sri Lanka 27
Berlin 23	Kanarieöarna 24	New York 24	Sydney 17
Biarritz 25	Kap Verde 27	Nice 25	Teheran 37
Bryssel 22	Kapstaden 19	Oslo 20	Tokyo 29
Buenos Air 14	Kreta 32	Paris 25	Toronto 25
Chicago 27	Köpenhamn 19	Peking 35	Tunis 40
Cypern 35	Las Vegas 41	Phuket 30	Wien 23
Dakar 28	Lima 20	Prag 26	Zanzibar 28

TEMP/NEDERBÖRD

	I går kl 14	kl 08-08
Kiruna	15,8	0,0 mm
Luleå	12,5	0,2 mm
Umeå	13,6	i.u. mm
Östersund	13,2	0,0 mm
Gävle	16,2	4,3 mm
Karlstad	15,0	7,0 mm
Örebro	16,4	10,7 mm
Uppsala	16,3	12,0 mm
Stockholm	20,2	11,4 mm
Visby	14,5	4,2 mm
Jönköping	15,2	16,9 mm
Göteborg	15,0	1,4 mm
Växjö	12,5	8,0 mm
Kalmar	15,8	1,1 mm
Malmö	15,3	4,8 mm

HÖGST/LÄGST I GÅR

	Varmast	kl 20-14
Norrland	Gubbehögen	18,5
Svealand	Stockholm	20,2
Götaland	Kolmården	20,5
Norrland	Naimakka	-0,6
Svealand	Fredriksberg	9,9
Götaland	Ullared	7,2
Norrland	Bjuröklubb	12,1 mm
Svealand	Älvdalen	13,4 mm
Götaland	Torup	15,5 mm
Norrland	Bjuröklubb	14,1 m/s
Svealand	Landsort	15,3 m/s
Götaland	Väderöarna	21,1 m/s

SOLEN

	Upp	Ned
Kiruna	---	---
Östersund	03:05	23:06
Stockholm	03:07	23:04
Göteborg	03:41	22:04
Malmö	03:43	22:03
Kiruna	04:20	22:13
Malmö	04:21	22:12
Kiruna	04:32	21:52
Malmö	04:33	21:51

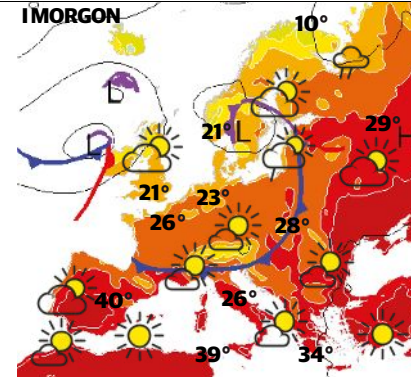
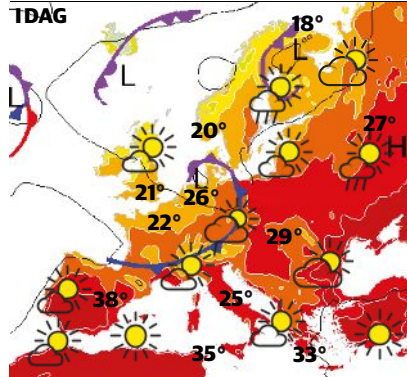
KUSTVINDAR IDAG

Storön	V 4 m/s
Holmön	SV 7 m/s
Nyhamn	SV 7 m/s
Örskär	S 2 m/s
Landsort	S 9 m/s
Harstena	S 9 m/s
Öl södra	SO 7 m/s
Hanö	O 8 m/s
Falsterbo	SO 10 m/s
Måseskär	S 5 m/s

VATTENSTÅND I DAG

Sundsvall	+29 cm (i går +17 cm)
Stockholm	+34 cm (i går +13 cm)
Karlskrona	+32 cm (i går +16 cm)
Göteborg	+15 cm (i går +34 cm)

Europa. Ostadigt och regn i norr och öst, varmt i syd.

Ränteändring

Med anledning av ökade upplåningskostnader till följd av ändrade marknadsräntor höjer Nordea Finans Sverige AB (publ) räntan för lån och krediter med förnärvaranderänta (rörlig ränta) med 0,25 procentenheter. Ändringen träder i kraft den 5 juli 2023 för företag och 12 juli 2023 för privatkunder.

Ändringen innebär även att hyres- och leasingavgifter justeras för företag och privatkunder per ovan nämnda datum.

Ändringen gäller inte fasta eller indexrelaterade räntor.

Privatkunder: 010-157 20 00
Företagskunder: 077-22 88 080

nordeafinance.se

NYA & BEGAGNADE TRANSPORTBILAR

- för omgående leverans!

jbil.se/tb

J BIL
Kärlek | Energi | Dynamik

Nordea
FINANCE

CRUZ - M BOARDSHORTS

Badshorts i halvlång klassisk modell tillverkade i ett snabbtorkande material. Shortsen har innerbyxor i mesh, midja med resår och snörning. Finns i flera design. Herrmodell i flera färger.

CRUZ - MEN SS TEE

Skön, rundhalsad t-shirt i 100% mjuk bomull. T-shirten finns i flera utföranden. En utan tryck(Highmore) och flera varianter med tryck(Beachlife, Edmund, Nicky och Thomson). Herrmodell i flera färger.

KUNGSGATAN 68, STOCKHOLM
MÅN-FRE 10-19, LÖR 10-17, SÖN 12-16
GAMLA TORGET 1, UPPSALA
MÅN-FRE 10-18.30, LÖR 10-17, SÖN 12-16

ALEWALDS
QUALITY OUTLET

WWW.ALEWALDS.SE

ONSDAG 5 JULI 2023 ● SVERIGES STÖRSTA MORGONTIDNING ● GRUNDAD 1864

Därför är det så svårt att skriva om sex

Poeten och essäisten Karin Brygger om svårigheten att ge extasen språklig dräkt. Sidan 6

AI och skapande. DN Kultur frågade tre kreatörer hur de ser på en framtida samverkan med artificiell intelligens. Sidan 4

Klimataktivism. Museivärd om aktionen mot Monettavlan. Sidan 7

Familj. Grattis till artisten Py Bäckman som fyller 75 år. Sidan 11

Inlämning pågår till våra auktioner

Har du smycken, klockor eller modeföremål som du inte använder? Vi utför värdering, rådgivning och försäljning. Värderingen har öppet vardagar kl 10–18. Varmt välkommen!

Kaplans[®]
Biblioteksgatan 5, www.kaplans.se

Sommar i P1, tisdag 4/7.

Friidrottaren Bianca Salming berättar om sorgen efter pappa Börje.

Foto: Mattias Ahlm/SR

Bianca Salming minns sin pappa och hyllar idrotten

Bianca Salming sätter ord på det direkt: "I ett halvårs tid har jag sett min egen pappa tyna bort. Nu finns han inte mer."

Det var i augusti i fjol som Börje Salming berättade att han drabbats av als. Bianca Salming minns hur de går på stan – det här är redan hösten 2021 – och Börje harklar sig. Han har lite svårt att få fram ord ibland, svårt att svälja. Han ska gå till läkaren, säger han.

På en parkering i Bergshamra får Bianca sjukdomsbeskedet. Men då, som hon uttrycker det, visste de inte "hur jävla vidrigt allt skulle bli".

Programmet är också en hyllning till idrotten. En ung Bianca Salming skriver upp höjder på spegeln med tuschpenna och vi får följa med till den allra första tävlingen, i Sättrahallen.

När kvällarna blir sena och kompisarna sover över smyger hon i väg till träningen på morgonen, för

att sedan vara tillbaka lagom till att de andra hunnit vakna.

Det handlar om balans, har hon kommit fram till – samtidigt som hon ser hur många pressas för mycket av andra runt omkring, och hon frågar sig hur lätt det är att klara motgångar "om drivet att fortsätta inte kommer från en själv".

Bianca Salming använder "jag har ett minne" återkommande. Måhända ett ganska banalt sätt att bygga Sommarstruktur på, men

På en parkering i Bergshamra får Bianca sjukdomsbeskedet. Men då visste de inte "hur jävla vidrigt allt skulle bli".

här fungerar det och kanske är minnet från en oktoberdag i fjol det som kommer att dröja sig kvar.

Börje ska få komma hem från sjukhuset för en stund. Han och Bianca ska sitta i solen på balkongen, äta knäckebröd (trots att det tydligen är "superfarligt om man har svårt att svälja") med leverpastej.

De sitter i bilen och spelar spellistan de skapat under många år, musik som båda tycker om så mycket. Börje tar fram sitt block och skriver.

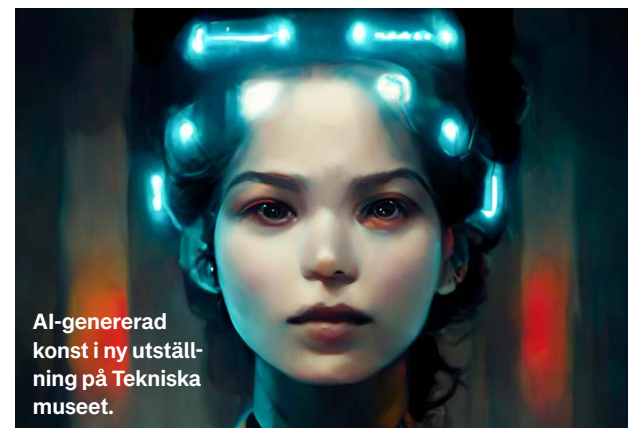
Han kan inte längre prata, står det.

De gråter, och nu hörs bara musiken. Sinéad O'Connors version av Princeskrivna "Nothing compares 2 U" kommer sällan så nära.

Jonathan Aronsson Fält
jonathan.aronsson@dn.se

i dag, onsdag, sommarpratator journalisten PM Nilsson.

Fyra Stockholmstips för dig i dag. ❤️

AI-genererad konst i ny utställning på Tekniska museet.

Foto: Tekniska museet

1 **Konsert**
Bilal

Debaser, Hornstull strand, på scen kl 20.00

Ett av de stora namnen inom neosoul. I Sverige för att fira 20-årsjubileet av sin debutskiva "1st born second". Biljett bokas via Tickster.

2 **Utställning**
Galleri AI

Tekniska museet, Museivägen 7, Djurgården, kl 10–22

Bilder, texter och en omöjlig skulptur – nya Galleri AI är skapat av artificiell intelligens som tolkar både teknikbegrepp och ikoniska konstverk och visar den nya teknikens möjligheter och risker.

3 **Barnteater**
"Djungelns ljud"

Hågelbyparken, Hågelbyvägen 5, Tumba, kl 13.00

Med Diva Cruz, en interaktiv barnföreläsning med musik, slagverk och glädje. Rekommenderad ålder är 2–9 år. Biljett 50 kronor/person.

4 **Show**
"The Fredrik Strage festival tour"

Ekermska malmgården, Ekermska gränd 3–5, kl 19.00

I sin nya enmansshow berättar Strage om rockfestivalernas historia och tar med publiken till sönderslagna hotellrum, banbrytande musik och benbrytande moshpits.

Vill du tipsa kalendarier?

Mejla gärna till: klubb.kalendarier@dn.se, konst.kalendarier@dn.se, barn.kalendarier@dn.se, scen.kalendarier@dn.se, merpastan.kalendarier@dn.se, konsert.kalendarier@dn.se. Vi behöver informationen en vecka i förväg. Fler tips på dn.se/kalendarier.

DN.KULTUR

Redaktionen

Kulturchef: Björn Wiman

Bitr kulturchef: Åsa Beckman

Editionschef: Harald Bergius

Idé & Kritik-redaktörer under sommaren:

Jan Eklund, Kristina Lindquist, Sandra Stiskalo

Nyhetsredaktörer under sommaren:

Kajsa Haidl, Torbjörn Ivarsson, Matilda Källén, Agnes Laurell

Nyhetstips?

08-738 12 33

Mejl: matilda.kallen@dn.se

Kontakta kulturredaktionen

Mejl

kultur@dn.se

kulturdebatt@dn.se

Enskilda medarbetare nås säkrast på sina individuella mejladresser:

fornamn.efternamn@dn.se

Tel: 08-738 10 00

Post: DN Kultur

Dagens Nyheter

105 15 Stockholm

Dagens omslag:

De nakna benen är fotograferade av Mauro Fermariello på Camera Press.

Mer DN Kultur.

Veckans bästa musik

Vilka är de bästa nya låtarna? Håll koll med DN Kulturs Spotifylista som bjuder på ny musik varje vecka. Du hittar den på dn.se/kultur

DN Kultur i sociala medier

Facebook

Diskutera och följ debatten på www.facebook.com/DNKultur

Spotify

Få spel-listor från DN:s recensenter – sök efter Dagens Nyheter.

Twitter

Få senaste nyheterna direkt i ditt flöde – sök efter @DNKultur

Instagram

Följ DN:s prisbelönda fotografer – sök efter @Dagens_Nyheter

**KOSTA
BODA**
ART HOTEL
SWEDEN

Upplev Kosta tillsammans med barnen i vårt

Hälge-paketet

Börja vistelsen med en musikalisk barnteater med älgen Hälgge vid Kosta Safaripark och fortsätt sedan en runda med bilen i Kosta Safaripark där ni på nära håll kan uppleva riktiga älgar, visenter, vildsvin, kron- & dovhjort och mufflonfår. Efter detta njuter ni av en god middag på hotellet samt en skön natts sömn. På morgonen äter ni en härlig frukost och kopplar av i vårt spa. Varför inte avsluta er vistelse med ett besök på Kosta Glasbruk där ni får se glasblåsning.

Paketet innehåller:

- Hälgeteater som spelas vid Kosta Safaripark kl 15.00 på ankomstdagen. Ni hämtar biljetten på hotellet innan teatern börjar.
- Entrébiljetter till Kosta Safaripark på ankomstdagen.
- Trerätters middag i Linnéa Art Restaurant. Barn 4-12 år väljer en rätt från Hälgemenyn & får glass till dessert. För barn 0 - 3 år som bor gratis i vuxens säng ingår ingen kvällsmåltid
- Övernattning & frukostbuffé

- Spaentré på avresedagen kl 07.00 - 13.00 för alla åldrar.
- Lunch i Linnéa Art Restaurant på avresedagen.
- Lån av badrock och tofflor under er vistelse. Till barn har vi tofflor, men ej rockar.
- 10% rabatt i glasshopen på Kosta Boda Art Hotel
- Ett fritt besök i hyttan per person
- En unik välkomstgåva i glas

Ankomstdag: torsdag - måndag, 8 juli - 20 augusti

Prisexempel: 2 vuxna och 1 barn från **5710,-**

Tre kreatörer om AI:s intåg. ”Skulle inte ta i det med tång”

Hur ser tre kreatörer på om AI skulle skapa deras innehåll? Möt konstnären som aldrig skulle ta i det med tång, musikern som tror på mänskligt skapade verk och fotografen som oroar sig för framtiden.

Foto: Lars Lindqvist

● – Bra! Och så tittar ni mot mig. Såja, jättefint.

Jennifer Nilsson sitter hukad i gräset och har en kamera på vardera axeln. Hon växlar mellan att sätta sig ner och röra sig snabbt fram och tillbaka längs grusgången. Hela tiden kommunicerar hon med modellerna medan kameran smattar. Hon har rest från Göteborg för att fotografera seniorer på stan, en beställning från den bildbyrå hon ibland jobbar åt.

Hon älskar mötet med människor och tycker att det absolut viktigaste med fotografyrket är att hennes bilder känns äkta.

Men hur ställer hon sig till att ett AI-system skulle kunna skapa likadana bilder som hon själv precis tagit?

– Känslan av att det går att ersättas är skrämmande. Man vill aldrig inse att ens yrke är på väg ur tiden, säger hon.

Så vad innebär generativ AI? Enkelt förklarar är det när ett djupinlärnings-AI-system skapar kvalitativt innehåll. Det kan vara allt ifrån en bild, en röst eller en text.

Merima Bruncevic forskar om AI och upphovsrätt, särskilt inom konstnärligt och kreativt skapande. Hon tycker att det är spännande att diskutera de filosofiska frågorna kring kreativa verk.

– Nu har utvecklingen gått så snabbt att det är omöjligt att se skillnad på om en människa eller maskin skapat exempelvis en bild. Personligen är jag charmad av teknologin, och tycker att det är intressant hur vi kan använda oss av AI på ett hållbart sätt, säger hon.

Kreatörer behöver ta ställning till om de vill samverka med AI i framtiden. Det finns redan i dag många som använder sig av det. Merima Bruncevic samarbetar med ett flertal konstnärer och berättar att det råder delade meningar kring den snabbt växande teknologin.

Enligt henne finns de som ser enorm potential i generativ AI och att den skulle kunna uppnå kreativa mål de själva aldrig skulle kunna skapa. Andra vill ha den kreativa kontrollen, men ställer sig frågan om det verkligen måste vara bara människan som skapar konstverket.

– Sedan finns det de som tycker att det är fruktansvärt och vill ha mänskliga känslor och tankar. De vill verkligen inte blanda in maskiner i sina verk, säger Merima Bruncevic.

Musiken dånar ur högtalaren och regnet hänger i luften. Konstnären Simon Stålenhag startar bilen och backar ut på den smala landsvägen med sin nyköpta favoritbil, en vinröd Volvo 850. Han susar förbi platser där han vuxit upp och berättar om barndomsminnen.

Simon Stålenhag började måla fåglar i akvarell när han var liten. Men konsten var aldrig självklar. Det var först i senare tonåren som han började med digital konst. Han inspirerades främst av konstnären Lars Jonsson och designern Ralph McQuarrie som arbetat med ”Star wars”-triologin.

Simon Stålenhag började sin karriär med att måla av Mälaröarna och han fick snabbt positiv respons av sina vänner när han publicerade sina verk på sociala medier. I dag

Det är inte intressant att använda generativ AI som skapar innehållet åt mig. Det är det jag vill göra själv.

Musikern **Daniel Kadawatha**.

är han mest känd för sina digitala målningar av retrofuturistiska landskap och har släppt böcker som ”Tales from the loop” och ”The electric state”.

Dagligen går han ut med mobilen i fickan. När som helst kan han stanna till och se något som han vill dokumentera och spara till framtidens kreationer.

– Autenticitet är det viktigaste och att man går ut och fångar verkligheten.

Stålenhag berättar att han blir deprimerad av AI:s framgång i kulturvärlden. Han anser att artificiell intelligens har avslöjat hur osmarta människor är.

– AI skulle jag inte röra med tång. Att jag skulle generera en bild i stället för att själv måla den? Resultatet skulle se för jävligt ut.

Däremot känner han sig smickrad av att hans namn nämns i prompterna. En prompt är någon form av fråga, information eller text som kommunicerar till AI, och därefter kan AI ge olika svar.

– Det finns ju en del AI-konstnärer som verkligen går in för att göra AI-

Känslan av att det går att ersättas är skrämmande. Man vill aldrig inse att ens yrke är på väg ur tiden.

Fotografen
Jennifer Nilsson.

Jag kan inte förstå hur konstnärer kan välja bort chansen att själva utveckla något nytt. Det är världens begränsning.

Konstnären **Simon Stålenhag**.

konst, men jag kan inte förstå hur de kan välja bort chansen att själva utveckla något nytt. Det är världens begränsning.

Daniel Kadawatha har aldrig känt att han varit bra på bollsport. Han hittade i stället musiken tidigt och kommer alltid tillbaka till den så fort han tvivlar på sitt yrkesval. I dag jobbar han som låtskrivare, musikproducent och artist, med eget företag och en studio i centrala Stockholm. Han upplever att många i musikbranschen är nyfikna på AI, medan han själv är något mer avvaktande. Han tycker att det är mycket som händer på den fronten, och att det går väldigt snabbt.

– För mig är det inte intressant att använda generativ AI som skapar innehållet åt mig. Det är det jag vill göra själv och där min passion ligger.

Daniel ser värdet i ett konstnärligt verk just för att det finns en mänsklig berättelse bakom. Om en låtskrivare skriver om till exempel förlusten av en förälder eller ett barn, handlar det om en självupplevd händelse som spelar en roll i musiken.

– Om AI skulle skriva en sådan låt tappar det sitt värde, eftersom man vet att det inte finns en upplevelse bakom det.

Även fotografen Jennifer Nilsson ifrågasätter just äktheten i konstverken.

– Vi lever redan i ett samhälle där vi har så mycket som är fejk. Bilder retuscheras och det läggs på filter. Vill vi då jobba ytterligare mot att inte veta om det är en riktig människa vi fotograferat?

När det gäller lagar och upphovsrätt har de flesta domstolar kategoriskt sagt att verk ska vara mänskligt

skapade. Det finns i nuläget inget som tyder på något annat, menar forskaren Merima Bruncevic.

Under lång tid har en AI-förordning diskuterats inom EU. Men den har fortfarande inte trätt i kraft, eftersom det är komplext att reglera och teknologin ständigt förändras.

– Det kan hända att det finns kryphål i framtiden, men just nu håller domstolarna tätt kring den mänskliga äganderätten och skapandet, säger Merima Bruncevic.

De tre kulturskaparna är överens om att de inte vill att AI ska göra innehållet åt dem, utan de vill alla skapa sina egna kreaturer.

Däremot använder Jennifer Nilsson redan i dag AI som en form av assistent. Den hjälper henne att hitta de bästa bilderna ur en serie och sorterar bort bilder som är oskarpa eller där personer blundar. Den har även lärt sig vilka typer av uttryck som Jennifer gillar och ger henne förslag på de absolut bästa bilderna ur en serie. Ett tidskrävande arbete om man gör det för hand.

– Jag tror att AI kommer kunna vara en ersättning när man gör reklamfotografering där det inte spelar någon roll vem det är på bilden. Till skillnad från ett bröllop eller en fotografering där du ska dokumentera vissa specifika personer i en situation där det handlar mer om ögonblick. Där tror jag att det kommer att bli väldigt svårt att ersätta.

Det finns risker med AI i framtiden, framför allt inom vapenindustri och informationsspridning, menar forskaren Merima Bruncevic.

Samtidigt tonar hon ned dystopin kring AI. Hon tycker inte att man ska vara rädd för teknologins framfart.

– Jag tänker att det är precis som vilken annan typ av digitalisering som helst och att människor kommer att använda sig av det lika mycket som en mobil, kamera eller avancerad teknikpenna.

Simon Stålenhag väljer att inte använda sig av AI i sitt skapande, men han har på senare tid funderat på om han skulle kunna få hjälp med att kategorisera bilder efter platser och säsong.

– Det vore skönt, men jag skulle verkligen inte lita på det. Jag älskar att gå igenom allt manuellt och vill göra det på mitt sätt. Det är meditativt och en del av processen.

Daniel Kadawatha ser försiktigt optimistiskt på framtiden och skulle kunna tänka sig att använda sig av AI som ett hjälpverktyg. Han tycker att det vore användbart med ett program som säger åt honom ifall han blir för enförmig i sitt musikskapande.

– Det vore skönt att ha en AI som lyssnar av hur jag skapar musik och som påminner mig om allt börjar låta för lika, men sedan får den lägga ner. Det är jag som ska spela.

Madeleine Longo

madeleine.longo@dn.se

DN.TV. Möt de tre kulturskaparna i ett reportage om AI på dn.se/kultur

I korthet.

Flyktingteatern i Jenin stormades under attacken

Under gårdagens attack mot det palestinska flyktinglägret i Jenin ska israelisk militär ha stormat teater- och kulturcentret The Freedom Theatre. En av teaterns medarbetare ska ha gripits. Det uppger teaterns verksamhetsledare Mustafa Sheta för DN.

● Den uppmärksammade The Freedom Theatre, Frihetsteatern, har sedan 2006 verkat som teater, teaterskola och kulturhus i flyktinglägret Jenin på den ockuperade Västbanken.

Rök stiger från Jenin. Foto: TT

Under måndagens blodiga attack mot flyktinglägret, då minst tio personer dödades och ett hundratal skadades, stormades teatern av israeliska styrkor, uppger teaterns verksamhetsledare Mustafa Sheta.

”Ockupationsstyrkorna bröt sig in i teaterbyggnaden vid tvåtiden i natt och ett antal palestinier frihetsberövades och förhöordes inne i lokalen. Senare sprängde man även dörren till teaterbyggnaden”, skriver Sheta i ett meddelande till DN.

Teaterns scenetekniker ska enligt uppgift vara en av de som frihetsberövats. Han greps på tisdagsmorgonen och var han i nuläget befinner sig är okänt, uppger Sheta.

Sheta uppger att han själv försökt ta sig till teatern efter attacken, men nekats inträde eftersom militären spärrat av vägarna in till flyktinglägret.

Frihetsteaterns konstnärlige ledare Ahmed Tobasi som är bosatt på samma gata som teatern, och som senast i våras besökte Stockholm och Dramaten, har enligt uppgift evakuerats med sin familj i ambulans ut ur lägret.

”I nuläget är det oklart i vilken utsträckning teatern har skadats och om saker blivit stulna därifrån”, skriver Sheta som fördömer attacken.

Kajsa Haidl

●● Jag måste bestämma mig för hur mycket avancerad teknologi jag vill bli inblandad i, för jag vill inte lämna min själ på jorden.

Sångaren **Dolly Parton** är tveksam till att bevaras som ett hologram likt de svenska abbatarna, rapporterar Independent.

Foto: Wade Payne/AP

Rappare döms för brott på musikfestival

Den Grammisbelönade rapparen Adaam döms för ringa narkotikabrott och våldsamt motstånd. Brotten ägde rum på Lollapaloozafestivalen i Stockholm i juli förra sommaren. Artisten greps strax innan han skulle upp på scen för att uppträda.

Poliserna uppger i utredningen att de ingrep mot Adaams sällskap eftersom de kände en stark doft av cannabis från platsen.

I samband med händelsen greps Adaam och i domen står det att han gjorde ”motvärn genom att kränga med kroppen, spreta med armarna och sparka med benen för att hindra poliserna”.

Adaam döms nu, mot sitt nekande, för ringa narkotikabrott och våldsamt motstånd. Han döms till 40 dagsböter, totalt 10 400 kronor.

DN har sökt Adaams advokat.

Agnes Laurell

40%

... av svenskarna gick på en rock- eller popkonsert under förra året, enligt en rapport från Myndigheten för kulturanalys. Det är den högsta noteringen sedan mätningen började år 1999.

IDÉ & KRITIK

●● Kanske kan Kristersson i alla fall ha något att lära av Reinfeldt? Kanske är det återigen dags att växla in något av det förtroende som finns mellan staten och de muslimska riksorganisationerna.

På Sydsvenskans kultursidor skriver Simon Sorgenfrei, professor i religionsvetenskap, om koranbränningar och kritiken mot Sverige.

Sexskildringar i litteraturen.

Foto: Courtesy Everett Collection

"Hiroshima mon amour" med Emmanuelle Béart och Eiji Okada, 1959.

Därför är det så svårt att skriva om sex och erotik

Det är ingen slump att det finns ett pris för usla sexskildringar. Erotik väcker nyfikenhet. Vi söker efter svar, som redan är oss givna i köttet. Men hur vi än försöker fästa extasen på papper så sviker språket oss, skriver författaren **Karin Brygger**.

Karin Brygger är poet, essäist, adjunkt i estetik, medier och berättande vid Skövde högskola.

I Marguerite Duras "Älskaren" är den mytiska floden Mekong nästintill lika viktig som den unga flickan och hennes älskare. Mekongs strömmar är farliga, men floden är också vacker – den slår som ett dunkelt hjärta boken igenom: "Strömmen är så stark, den skulle dra med sig allt, också stenar, en katedral, en stad. Det blåser en storm inuti flodens vatten", skriver Duras.

Det var först när jag påbörjade den här texten som jag upptäckte att de raderna, att den beskrivning av erotik – ett flödande sexuellt möte som jag alltid tyckt så mycket om – i själva verket handlar om Mekong. Jag hade läst fel. Inte en gång, utan i decennier. Fullödigheten och den övermäktiga styrkan har helt enkelt varit på en gång tillräckligt tydlig och otydlig för att jag skulle blanda ihop begreppen. När jag insett mitt misstag beslutade jag mig för att det inte spelade någon roll. För längre fram beskriver Duras verkligen sex som vatten: "Havet, formlöst, helt enkelt ojämförligt." Det får således gå på ett ut. Mekong är för bra som

sex för att jag ska ge efter för sanningen. Det finns trots allt så många dåliga sexskildringar i litteraturen. Inte konstigt egentligen, för hur kan vi med språket (be)skriva de erfarenheter som är bortom språket?

Språkets oförmåga att spegla kroppslig erfarenhet gäller också för trauma, som kännetecknas av ett fragmentiserande av upplevelser. Traumats språkliga oordning har inte sällan resulterat i att dess sanning inte passar in i givna berättelser om mänsklig erfarenhet. Vittnesmålen har ofta gått förlorade, vilket givetvis är ytterligare ett trauma. Men frågan om språkets (o)förmåga kan också ställas i relation till den gåtfulla erotiken. För vad är erotik om inte oordning, välust och smärta i ett? En kroppslig och existentiell förvirring av jagets och duets gränser, som upplöses i extasens crescendo.

Enligt poeten Sapfo har begärande kroppar stormats av Eros. En annan poet, Anne Carson, begrundar Sappfos förståelse av Eros och konstaterar: "Begär är inte enkelt. På grekiska är kärleksakten ett beblan-

dande (mignymi) och begäret något som smälter lemmar ... Kroppsgränser och tankegränser rörs ihop. Lemsmältarguden rycker fram för att krossa (damnatai) älskaren likt fienden på ett episkt slagfält", skriver hon i boken "Eros den bitterljuva".

Detta våldsamma lemsmältarkaos ger vid handen att vårt torftiga alfabet som syftar till att föra fram mening genom ordning möter motstånd när det ska agera verktyg för att skildra erotisk erfarenhet. Hur vi än försöker skriva om extasen sviker språket oss. Lika lite som vi kan beskriva det ogripbara som vi kallar vårt "jag" kan vi beskriva lustupplevelser utan att bli mekaniska. Och den som väl hemfaller åt det skriver pornografi, en genre som få författare trånar efter att fullända.

Denna förlust är författarens återkommande aber. Det är ingen slump att det sedan 1993 finns ett pris för usla sexskildringar; Bad sex in fiction award som uppmärksammar eländigt, pinsamt återgivet sex i annars bra, samtida romaner. Ett pris man för en gångs skull inte vill er hålla.

En god vän, verksam som kritiker, skrev en gång till mig att sexskildringar i litteraturen "alltid är operpersonliga", liksom de på film blir löjliga: "Hiroshima mon amour" är ett undantag, men det är inte sex om jag minns rätt."

Kanske är det just det som är nyckeln till undantagets glans? *Det är inte sex, om jag minns rätt*. Men det är något som befinner sig i närheten av sex – tillräckligt nära – för att skapa en oförglömlig förnimmelse. En icke-explicit laddning i text eller visuellt uttryck kan alltså väcka vårt eget begär och göra det synligt, göra oss själva synliga.

Förnimmelsen väcker inte bara igenkänning intellektuellt, utan är också vad erotikens lämnar kvar i våra kroppar när vi slitit dem från våra älskade. I det efteråt vi måste befolka med den förnuftiga delen av vår varelse gnistrar förnimmelsen av det gåtfulla och driver oss antingen mot att själva försöka föreviga det vi erfor, eller hitta speglar i litteraturen. Eller varför inte konsten?

För en människa som jag, som upplever såväl dagar som månader och intensivare känslor genom färgernas raster, svarar Mark Rothkos abstrakta färgfält bättre mot erotik än många litterära sex- eller passionsscener jag läst. Till skillnad från text, som strävar efter att komma nära, möter vi i Rothkos dukar motsatsen till förenklad avbildning. Målningarna leder bortom, långt bort från det förklarande och in i färgernas eget universum. Som med all abstrakt konst går det inte att säga vad Rothkos verk "föreställer". Det finns inga instruktioner, inga titlar som anger annat än de förekommande färgerna.

Det slår mig att i de intensivaste kärleksakter är den våldsamma njutningen ibland inget annat än *red over dark blue on dark gray* för att övergå i *red and burgundy over*

Эта преступная война должна быть остановлена

"Detta brottsliga krig måste stoppas", står det i rubriken ovan. En dryg vecka efter Rysslands anfall på Ukraina publicerade DN Kultur ett upprop undertecknat av sjutton ryskspråkiga författare, understödda av tolv internationella. De riktade sig till alla som kan ryska och

budskapet var och är: "Använd alla tänkbara kommunikationsmedel. Telefon. Messenger. Mejl. Kontakta de människor du känner. Kontakta de människor du inte känner. Säg sanningen om kriget."

Läs hela uppropet på dn.se/SkipPutinTalkToRussians.

Tecknare för Dawit

SVERIGES BUDSKAP
TILL DEN ERITREANSKA
REGERINGEN ÄR TYDLIGT:
VI KOMMER FORTSÄTTA
RÄKNA DAGAR ÄNDA
TILLS DAWIT ÄR FRI!

HELERMANNEN

Stöd kampanjen för Dawit Isaaq på bankgiro 5045-0295

"En god vän skrev en gång till mig att sexskildringar i litteraturen 'alltid är opersonliga' liksom de på film blir löjliga: 'Hiroshima mon amour' är ett undantag, men det är inte sex om jag minns rätt."

Debatt.

Aktivister från organisationen Återställ våtmarker framför Claude Monets "Konstnärens trädgård i Giverny" på Nationalmuseum. Målningen är enligt uppgift oskadd. Foto: Handout

Klimataktivism. Som museivärd kan jag inte sympatisera med aktivisterna, skriver Gabriel V Rindborg

● Den 14 juni får jag ett sms från en kollega: "Jobbar du i dag?!" I meddelandet finns en video där två unga kvinnor syns kleta röd färg på Monets målning "Konstnärens trädgård i Giverny" som är en del av Nationalmuseums utställning "Trädgården", för att sedan limma fast sig på skyddsglasat. En timme senare kommer ett meddelande från en annan kollega som undrar hur aktivisternas talesperson har mage att så tätt inpå aktionen påstå att tavlan är oskadd. De har knappast kunskap eller insyn nog för att veta i vilket skick verket eller ramarna är i. Ilskan grasserar i mig och i alla jag pratar med den dagen.

Den ilskan har hållit i sig, åtminstone hos de många museibesökare jag träffat sedan dess.

I Nationalmuseums entré informeras alla besökare om att det råder väsk- och vätskeförbud på utställningarna. Till en början blir de fundersamma, några opponerar sig. Men när jag förklarar att det är på grund av aktivisternas attack mot Monettavlan är reaktionen samfällig. Mer eller mindre subtilt ger de alla uttryck för avsky. Inte mot reglerna eller klimatpolitiken, utan mot aktivisterna.

Kristina Lindquist framhöll i en text i DN den 20 juni det motsägelsefulla i denna och andra klimataktioner som väljer den allmänna konsten som måltavla. "Själva kraften i de här aktionerna bygger ju på en iscensättning av

att det faktiskt är konsten som är måltavlan – skyddsglas eller inte. Varför skulle vi inte diskutera det riktiga i sådan performativ överkan?" skriver Lindquist. Alltså, om aktivister inte utsätter tavlorna för någon risk alls, vad är då poängen?

Den slovenske filosofen och psykoanalytikern Slavoj Zizek brukar tala om vår samtids inställning till politiska revolutioner som kaffe utan koffein eller öl utan alkohol. Man vill ha förändring utan att det kostar på. Klimatkrisen är en kris. Den förändringstakt som nu hålls är otillräcklig. Man kan inte göra en omelett utan att knäcka ägg, lyder talspråket. Frågan är bara vilka ägg.

Att aktivisterna valde just Monettavlan i den tillfälliga utställningen "Trädgården" är ironiskt. Utställningen är i grund och botten en tidslinje över människans relation till naturen konceptuellt, fysiskt och konstnärligt. På så sätt har klimataktivisterna gett sig på en utställning som står dem nära. Ironiskt är också att attacken riktas mot ett statligt – eller kollektivt, om man så vill – ägt museum, samtidigt som

enprocentarnas privatägda tavlor staplas som en investering i skattefria lagerlokaler i Schweiz och Norge. Det hela blir lite som att se någon bränna ett tåg i protest mot ett flygbolag. Det är klart att tågresenärerna hade blivit förbannade.

Som museiarbetare är det därför omöjligt för mig att sympatisera, än mindre liera mig, med klimataktivisterna som utför attacker som den på Nationalmuseum i juni.

Receptet för en framgångsrik aktion finns redan, men det inbegriper inte konstvandalism. Greta Thunbergs skolstrejker har gjort mer för att pressa klimatfrågan de senaste åren än mycket annat. Ser man historiskt har strejken ofta varit effektiv. Det har också okkupationer av relevanta byggnader eller anläggningar med kopplingar till fossilindustrin, det vill säga inte konstmuseum, varit. Sådana tilltag hade med all sannolikhet varit mer effektiva än att begränsa allmänhetens tillgång till kulturskatter. Museer som Nationalmuseum är redan en plats för dialog om människan och naturen. Attacken har bara gjort besökare mer benägna att torrlägga träsk.

Gabriel V Rindborg
Författare och museivärd
kulturdebatt@dn.se

Läs även Kristina Lindquists och Dan Karlholms artiklar på dn.se/kultur.

"För en människa som jag, svarar Mark Rothkos abstrakta färgfält bättre mot erotiken än många litterära sex- eller passions-scener jag läst."

● "Untitled" av Mark Rothko.

blue till maroon över red som uppgår i red on marron. Kanske är det allt som kan sägas om de förtrollade – förlorade – rummen? De är bortom.

Detta bortom förändrar oss. Det blir uppenbart när vi återvänder till den linjära tiden. Flyktiga erfarenheter kan transformera oss för alltid, men de förblir flyktiga till sin natur. Låter det motsägelsefullt? Bara om vi försöker att anpassa oss till språkets principer. Men det behöver vi inte hos Rothko. Där kan vi utan förbehåll falla in i det på en gång möjliga och omöjliga. 1959 intervjuades han i Life och fastslog: "Painting is not about an experience. It IS an experience." Nå, det gäller även erotiken.

Jag brukar säga till mina studenter att det egentligen inte finns särskilt många konstnärliga och litterära teman. Det är kärleken, kriget, förlusten, döden, flykten. Möjligen också landskapet. Dessa återkommer i variationer där de mest begåvade författarna lyckas förmedla en helt unik historia som egentligen handlar om dessa – låt oss kalla dem allmänna – erfarenheter. Men erotiken skiljer ut sig. Sex betraktas – och upplevs ofta – som det mest privata. Ändå är det många som vill skildra erotiken, för att inte

tala om hur många som vill ta del av litterära och semilitterära texter om den. Vissa skildringar är kommersiellt anstrukna, de vill kittla och tala till voyeurernas böjelser. Sådana brukar sluta i effektsökeri. Men hart när alla skildringar av erotik i kulturen väcker nyfikenhet. Vi söker efter svar, som redan är oss givna i köttet.

Men, att skriva om erotiska erfarenheter kan också handla om en vilja eller kanske till och med ett behov av att fästa omvälvande upplevelser på papper, i den fåfänga tron att de därmed inte ska försvinna; att detta älskande ska förbli. Det kan verka nödvändigt – ja, till och med livsavgörande.

En skicklig författare kan naturligtvis beskriva en försvarslös naken utan att misslyckas med förmedlingens konst. Men hur akten verkligen kändes kommer vi aldrig kunna berätta om. Vi måste bara erfara den. När den erfarts till fullo står den som brukade äga språket för en gångs skull tomhant. Vad återstår? Kanske Rothko. Kanske att påstå – inte att man är besatt av färg – men att man är utlämnad till den.

Karin Brygger
kultur@dn.se

KULTUR SCEN

Teater.

Det är som alltid på *Stadra generöst och livsbejakande*, tycker Leif Zern. Foto: Dragan Popovic

Generöst om psalmdiktare. Johan Olof Wallin är en intressant person, men inte nödvändigtvis på teaterscenen

"Jordens oro viker"

Manus: Magnus Beijmar. Regi: Lena Engqvist Forslund

Scenbild: Agneta von Gegerfelt och Calle von Gegerfelt. Kompositör: Anders Ortman. I rollerna: Magnus Wetterholm, Rune Jakobsson, Bodil Carr Granlid, Marie Collander, Malin Alm, Lasse Forss, Eva Haldert, Anton Hellberg, Lena Carlson, Alfred Stenegård, Theodora Källqvist m fl. Scen: Stadra teater, Bergslagen. Längd: 2 tim 35 min.

● Stadra teaters skyddshelgon heter Johan Olof Wallin. Det var med honom allt började för exakt 25 år sedan. Den gången spelade man i skogen och i gårdens gamla sjöbod i väntan på att stallet skulle byggas om till det som i dag fungerar som Stadras intima och hemtrevliga sommarscen. Här har flera av Bergslagens diktare passerat i dramatiseringar av bland andra Ylva Eggehorn och Agneta Pleijel; de senaste åren med tillskott av moderna klassiker som Hjalmar Bergmans "Dollarna" och Lars Forssells "Haren och vråken".

Varför Wallin, prästen och psalmdiktaren? Han var informator på Stadra, förälskade sig i den tolv-

åriga Jeanette Hedblad, byggde sig en diktarkoja och glömde henne aldrig. Nu återvänder Stadra till Wallin i en jubileumsföreställning i betydligt större format och fortfarande med huvudpersonen i två uppenbarelser, som artonåring och som åldrad prelat.

Djävrt med tanke på att Johan Olof Wallin knappast var någon Gösta Berling. Wallins anständiga rykte vilar snarare på några ofta citerade diktrader: "Jordens oro viker för den frid som varar."

Jag minns uruppförandet som en älskvärd bagatell. Årets version är mer utrymmeskrävande. En skådespelarkvartett har blivit en fulltalig ensemble, med Rune Jakobssons äppelkindade Johan omsvärmad av fnissande 1700-talsmamseller. Det är som alltid på Stadra generöst och livsbejakande, ofta med osynliga gränser mellan proffs och amatörer. Även publiken får sjunga med efter förmåga – den här gången i "Var hälsad, sköna morgonstund".

Men var är pjäsen? Den dröjer,

närmare bestämt till efter paus när Magnus Wetterholm i rollen som Johan den äldre kliver fram ur kulisserna och tar plats som åldrad och ordensbehängd prelat, kronprinsens lärare, huvudansvarig för 1819 års psalmbok, snart ärkebiskop, grundare av flera flickskolor ...

Johan Olof Wallin är naturligtvis en intressant person, men inte nödvändigtvis på teaterscenen, där hans längtan till det hinsides skänker en lätt biton av sentimentalitet åt kärlekssorg och tomhetskänslor. Han tröst att Fredrika Bremer (Marie Collander) eldar på honom och att kemisten Berzelius (Anton Hellberg) leder in tankarna på sina nyupptäckta grundämnen, långt från psalmens löfte om den frid som varar.

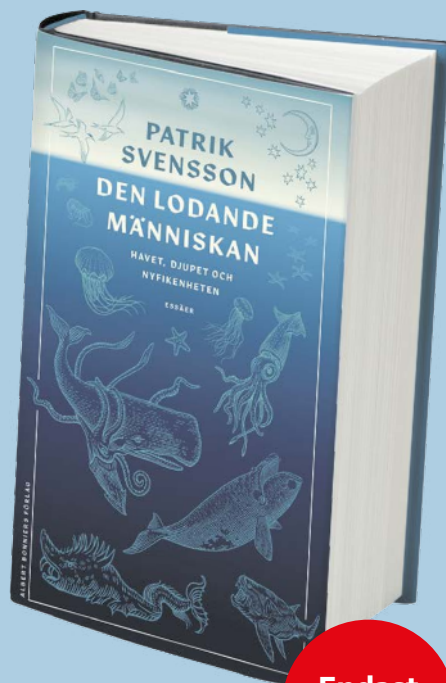
En jubileumsföreställning i moll på Stadra? Kanske dags att ta farväl av Wallin trots allt och inleda ett nytt kvartssekel.

Leif Zern
kultur@dn.se

SOMMAR MED

DN. ERBJUDANDEN

MÅNADENS BOK

Endast
149 kr

Läs Patrik Svenssons bok om havet, djupet och nyfikenheten

Den lodande människan – av författaren till *Ålevangeliet*. Hur lärde sig människan att hitta på havet? Var Magellan verkligen den förste världsomsegglaren? På vilket sätt förändrade den skotske bagaren Robert Dick vår syn på livets historia? Hur vet vi egentligen hur djupt havet är? "Den lodande människan" handlar om havets lockelse, om den där uråldriga drivkraften som i alla tider fått människor att söka sig ut på öppet hav. För juli har vi valt ut denna fascinerande och berörande bok som månadens läsning. Köp den för endast 149 kr!

FAKTA OM ERBJUDANDET

● Köp månadens bok för endast 149 kr på dn.se/bokerbjudanden

Läs mer och se fler sommarerbjudanden på dn.se/erbjudanden

NÖJEN

För annonsering ring 08-409 345 10 eller nojen@dn.se

Sommarkvällskonsert

Musik av:

E. Grieg, W. Peterson-Berger,
W. Stenhammar m.fl.

Karin Kjellgren, sång
Ingela Rousu, piano

Fri entré

Onsdag 5 juli kl 20.00
GUSTAF VASA KYRKA

Svenska kyrkan
GUSTAF VASA FÖRSAMLING

"BETRAKTAREN" AV ANNIKA BÖRGENHAG HOLMQUIST

INRED MED KONST
NOAGALLERY.SE

NOA
BONNIER NEWS

DN.

Memoria

Av David Lagercrantz

Avsnitt 11 av 50

”SÄRSKILT VI PÅ Nordbanken. Räntorna var ju höga och vi hade tjänat så mycket på våra lån att vi tappat vettet, och nu riskerade vi att knäckas av kreditförluster, och vi tryckte på hårt för att säkra så mycket som möjligt. Men det vi gjorde räckte aldrig och den våren hade vi ju blivit statliga och vi trodde lite naivt att vi var rätt tuffa medan tjänstemännen på finansdepartementet var mesiga intellektuella. Fast herregud, vad fel vi hade. Magnus Rekke av alla dök upp på ett av våra möten i företagsledningen.”

Micaela ryckte till.

”Verkligen”, sa hon.

Hon tänkte på när Magnus Rekke stövlade in på Grevgatan och misstagit henne för en städerska och sett på henne som om hon inte var vatten värd.

”Magnus var ganska ung då förstås, och ännu inte knuten till UD och Kleeberger”, fortsatte Rebecka. ”Men han var redan en betydande kraft i Regeringskansliet som plockades fram när statsråden inte ville smutsa ner händerna.”

”Det kan jag tänka mig”, sa hon.

”Magnus hade kontaktats av en kollega i Bonn, tror jag, och fått höra att Axel Larsson lånat minst lika mycket av en ungersk investmentbank som hette ...”

”Cartaphilus”, fyllde Micaela i.

”Precis ja. Cartaphilus. Ett märkligt namn. Men det visade sig vara en stor spelare.”

”Jag har förstått det”, sa hon, och mindes när Rekke frågat om det.

Det var en av få gånger på sista tiden då han verkat alert igen. Han hade sett på henne lite olycksbådande och bett om detaljerna. Men strax därefter drog han sig undan, lika dyster som innan.

”Axel hade lånat lika mycket från Cartaphilus som från oss”, sa Rebecka och drack av sitt vin. ”Och det gick inte ihop. Den respekt vi ändå haft för Axel försvann helt. Han tycktes inte bara riskvillig utan helt gränslös, som om han redan från början ville gräva sin grav. Sedan fick vi revidera också det. Han visade sig ha dolda tillgångar i Nobel Industrier, Saab och Airbus, och vi kom överens om att vi och Cartaphilus skulle arbeta för en rekonstruktion – eller ett övertagande för att uttrycka det mer krasst.”

”Och Claire fick en huvudroll?”

”Det får man väl säga. Magnus Rekke vände sig genast främst till henne.”

”Varför då, tror du?”

”Av alla möjliga skäl, gissar jag, mest förmodligen för att hon satt på kunskaper om Cartaphilus som vi andra saknade, och kanske också för att vi andra ville bli så lite inblandade som möjligt. Därför föll till sist ansvaret på Claire och Nordbankens vd, William Fors, eller Wille, som vi sa. Han och Claire skulle i ett inledande samtal möta Cartaphilus representanter, och det var

egentligen den historien jag ringde om”, fortsatte Rebecka Wahlin, och svepte sitt glas.

REKKE GICK UT från hotell Diplomat, och kisade i kvällssolen. Vad hade han med Axel Larsson att göra? Ingenting, gissade han. Men det var sant, han hade fått ett namn, en kontaktperson, och vem visste? Kanske skulle det få i gång honom?

Han hade mött Gabor Morovia som vuxen också, eller inte särskilt vuxen egentligen. Han var inte mycket äldre än Julia var nu och han var dödligt förälskad i Ida Aminoff. Han satt i en loge i Bern efter att ha spelat Ravels pianokonsert och fick höra att en ung man ville träffa honom.

Han sa nej, jag orkar inte. Men den unge herren kom ändå, och stod plötsligt i dörröppningen med en bukett blommor, och sa att han aldrig hört Ravel spelas så uttrycksfullt och sorgset. Rekke svarade tack, vem har jag äran att tala med?

Han behövde aldrig vänta på svaret. Mannen som var mörk och extravagant klädd i en grå dubbelknäppt kostym och med en röd exklusiv sjal runt om halsen, tog ett par steg framåt. Ett svagt pip hördes i hans utandning, ett G som sänktes till fissa, och då flög Rekke upp som om han skulle parera ett nytt judokast. Men Gabor Morovia verkade inte märka det. Han gav honom bara blommorna och sträckte fram en hand, och Rekke såg ingen annan utväg än att ta den.

”Det var ett oväntat besök”, sa han.

”Jag har tänkt att du och jag borde glömma det gamla och bli vänner.”

”Jaså, verkligen?” sa han.

”Jag har hört att du inte bara spelar fantastiskt”, sa Gabor och gjorde en svepande rörelse mot sina ögon. ”Du ska också kunna observera, inte bara se blint som alla andra.”

”Det vet jag inte”, svarade Rekke medan han snabbt försökte få en översikt över logen.

”Du ska kunna avläsa människor och platser”, fortsatte Gabor.

”Du ska å andra sidan vara en mästare på siffror.”

Gabor tog ännu ett steg framåt och det var ingen tvekan om att hans kropp var lika explosiv nu som förut. Det kändes som om den på en sekund kunde förvandlas till något aggressivt och smidigt.

”Jag intresserar mig för mönster, orostecken, de som föregår dramatiska förändringar”, sa han.

Rekke lade undan blommorna för att få händerna fria.

”Låter som ett värdefullt intresse”, sa han.

”Framför allt lönsamt. Den som förutser plötsliga rörelser, äger framtiden.”

”Jaså, verkligen”, sa Rekke och backade ett par steg och grep om en vattenkaraff intill spegeln utan att helt veta vad han tänkte göra med den. Men så hällde han upp två glas, och räckte det ena till Morovia.

”Tyvärr har jag inte mycket att bjuda på.”

”Jag är glad bara att få komma. Här har du mitt kort. Jag har startat ett företag, och en fågel viskade i mitt öra att du tröttnat på livet som konsertpianist.”

Illustration: Silna Wirsén

DETTA HÄNDE I FÖRRA AVSNITTET

Rebecka Wahlins lägenhet är stor och vacker. Micaela fastnar framför en hel hylla med schacklitteratur. Claire var en otrolig schackspelare, det gick inte att vinna mot henne, säger Rebecka.

Det hon nu vill berätta för Micaela har hon inte sagt till polisen. Kanske för att hon ville skona Samuel, hon vet inte riktigt. De hade varit ett udda par. Claire hade pengarna, utseendet, karriären. Samuel kroppen, musklerna och omhändertagandet. Det var vad Claire behövde med tanke på det hon råkat ut för tidigare.

Varför stack hon då bara? undrar Micaela.

Julia ligger i sängen i sin lägenhet med mannen hon just träffat. Hon vill bara att han ska stanna, men hon vågar inte fråga. Då ringer hans mobil.

Axel Larsson var sinnebild för klipparen som skapat sig en förmögenhet på den skenande fastighets- och konstmarknaden i slutet av 80-talet, berättar Rebecka vidare för Micaela. Hon hade arbetat på Nordbanken tillsammans med Claire. Hösten 1990 föll marknaden samman och Axel hamnade i en rävsax. Men det gjorde även bankerna.

Rekke tog kortet och betraktade Gabors händer och positionen på hans ben och överkropp. Närmast automatiskt, som en överlevnadsinstinkt, målade han upp en hel räckna närkampsscenarioer framför sig.

”Jaså”, sa han.

”Jag hörde att du sagt att musiken saknar *claritas*, och att du vill söka dig vidare. Och det intresserade mig. Kanske skulle vi kunna samarbeta.”

Rekkes blick vandrade vidare längs linjerna i Gabors axelmuskler till vecken i hans panna.

”Problemet är att jag inte glömmet så lätt”, sa han. ”Det är en karaktärsbrist hos mig. Saker stannar, bränner sig fast.”

”Begåvningens förbannelse.”

”Kan vara en tröghet också. En svårighet att gå vidare.”

”Det tvivlar jag på.”

Rekke såg ner på visitkortet i handen och fick syn på företagsnamnet. Han ryckte till av obehag.

”Det här namnet?” mumlade han.

”Precis, det liksom bara kom till mig”, svarade Gabor och i det ögonblicket tappade Rekke det.

Han grep tag i Gabor och tryckte upp honom mot väggen med en kraft och en snabbhet som förvånade honom själv. Gabors ansikte glittrade som om han slungades in i en förhöjd livskänsla.

”Det var bara en katt, vännen. En katt. Jag kan kompensera det konungsligt.”

”Ut”, väste Rekke och tog tag i Gabors kavajslag och ryckte till så att tyget slets sönder.

Sedan slängde han ut honom med två eller tre hastiga rörelser som han omedvetet måste ha förberett sig för. Gabor vacklade i väg, men höll sig precis på fötter, och verkade inte heller då förlora fattningen. Ändå förändrades han. Han liksom växte, och precis som första gången de möttes skiftade hans ögon i färg: från grönt till något nästan svart.

”Försvinn”, fräste Rekke.

”Om du insisterar. Men jag hörde att du fått ihop det med Ida Aminoff, inget dåligt kap, vi är många som drömt om henne.”

Rekke tog ett steg närmare, beredd att ge sig på honom igen om det krävdes.

”Och?” sa han.

”Jag ville bara gratulera”, fortsatte Gabor. ”Och påpeka att du bör vara rädd om henne.”

”Vad vill du säga med det?”

”Ingenting. Inte mer än att det är en ung dam som gillar droger och höjder. Det vore tråkigt om hon råkad illa ut.”

”Om du rör henne ...”

”Vad händer då?” sa Gabor med den där obehagliga utstrålningen som om han hade full kontroll, och njöt av det.

Men när Rekke inget svarade utan bara rasan-de blängde tillbaka, nickade Gabor och försvann i väg med steg vars rytm för alltid präglades in hos Rekke, och som nu, långt senare, när han stod på Strandvägen, kom tillbaka till honom som ett preludium till en hotande katastrof. Vad skulle han göra?

Ingenting, kom han fram till. Jag har en dotter, jag har vänner, jag har något som kan bli ett liv till sist. Jag ska lämna den djävulen i fred. Därefter gick han tillbaka till Grevgatan, och tänkte på Micaela, på ljuset i hennes ögon som fick honom att vilja bli en bättre person.

SJUTTON

REBECKA WAHLIN HÄLLDE upp ett nytt glas rödvin och stirrade ut mot fönstret.

”Claire träffade en representant för företaget”, sa Rebecka. ”Alicia Kovács heter hon. Hon är från Ungern, men bosatt i Stockholm sedan länge. Jag känner henne lite grann och gillar henne. Hon är advokat och ekonom, idel kvalitet, måste jag säga. Därför är det lite förvånande att hon arbetar för det här bolaget som alltmer förknippas med organiserad brottslighet. Men hon är guld värd för dem förstås. Hon är ett fint ansikte utåt, och hon verkade känna Claire sedan tidigare och föreslog att Claire skulle träffa företagets ägare. Det blev på en gång en stor sak.”

”På vilket sätt?”

➔ Fortsättning i morgondagens DN Kultur. Eller läs nästa avsnitt redan i kväll på dn.se/sommarfoljetongen-2023 från kl 20. Du kan även lyssna på ”Memoria” i DN:s app, där avsnittet ligger kvar i sju dagar.

FILMSTADEN PRESENTERAR

STORA KÄNSLOR PÅ BIO I SOMMAR

Köp biljetter på filmstaden.se eller i appen

Filmstaden

WE MAKE MOVIES BETTER

Filmstaden

**Bioprogram
onsdag 5 juli –
torsdag 6 juli**

(med reservation
för ev ändringar)

**Spännande
film**

Adipurush (hindi) (11 år)
Action, Äventyr, Drama
hindi, eng text
KISTA: On 20.00

Adipurush (telugu)
Action, Äventyr, Drama (11 år)
telugu, eng text
KISTA: To 20.00

**De tre musketörerna
- D'Artagnan** (11 år)
Halva priset med Biopasset
Action, Äventyr
SAGA: 19.15

**Dungeons & Dragons:
Honor Among Thieves**
Action, Äventyr (11 år)
SERGEL: 20.10

**Everything Every-
where All at Once** (11 år)
Oscarsvinnare!
Action, Äventyr, Komedi
STURE: To 15.00

Evil Dead Rise (15 år)
Fantasy, Skräck, Thriller
HERON CITY: 21.15

Fast X Action (11 år)
HERON CITY: On 15.30, 21.10
To 21.10
SCANDINAVIA: 15.30, 21.15
SERGEL: 17.20, 20.40
SICKLA: On 14.50
SÖDER: 21.10
TÄBY: On 14.30
VIP SCANDINAVIA: 18.30

**Guardians of
the Galaxy Vol. 3** (11 år)
Action, Äventyr, Komedi
HERON CITY: 18.10

KISTA: 14.30
SCANDINAVIA: 17.45, 21.30
SERGEL: 15.45, 19.15

SICKLA: To 14.45
SÖDER: On 20.00 To 13.10,
20.40
TÄBY: To 14.10
VÄLLINGBY: On 20.30
VIP SCANDINAVIA: 14.30

**Indiana Jones and the
Dial of Destiny** (11 år)
Action, Äventyr
VIP, 18 år
RIGOLETTO: On 16.15

GRAND LIDINGÖ: 18.00
HERON CITY: 15.30, 18.00,
19.00, 21.30
KISTA: 13.30, 16.00, 17.00,
19.30, 20.30
SAGA: 16.00, 20.00
SERGEL: 12.40, 14.00, 17.30,
20.00, 21.00

SICKLA: 14.30, 17.30, 20.50
SÖDER: 12.40, 16.00, 17.30,
19.20, 21.00
TÄBY: On 14.15, 16.55, 20.10
To 14.20, 16.50, 20.10
VÄLLINGBY: 14.30, 16.30,
19.50

IMAX* SCANDINAVIA:
13.45, 17.15, 21.00
iSense
SCANDINAVIA: 12.10, 15.45,
16.45, 19.30, 20.30
VIP
HERON CITY: 14.25, 17.55,
21.15
SCANDINAVIA: 12.30, 14.30,
16.15, 18.00, 19.45, 21.30
VIP, 18 år
RIGOLETTO: On 15.00, 19.00
To 16.15
VIP, 18 år, AW-bio 99 kr
RIGOLETTO: To 18.15

John Wick: Chapter 4
Action (15 år)
VIP, 18 år RIGOLETTO: 19.45

Lost Highway (15 år)
Klassiker
NYPREMIÄR TORSDAG!
Thriller
RIGOLETTO: To 17.15

Sanjuro: Yojimbo 2
Klassiker
Äventyr (15 år)
VIP, 18 år
RIGOLETTO: To 15.15

**Spider-Man: Across
the Spider-Verse** (7 år)
Animerat, Action, Äventyr
sv tal
HERON CITY: 15.00, 17.50
To 14.50, 17.40
KISTA: 13.00, 14.00
SCANDINAVIA: 11.45, 14.15,
18.30, 21.15
SERGEL: On 14.50, 17.50
To 14.50, 17.40
SICKLA: 15.00
SÖDER: 13.00
TÄBY: 15.10
VÄLLINGBY: 14.25
eng tal
HERON CITY: 14.40, 17.45,
20.45

KISTA: 16.20, 19.50
RÅSUNDA: To 18.45
SCANDINAVIA: 12.15, 21.45
SERGEL: 15.10, 17.15, 20.30
SICKLA: 17.40, 20.45
SÖDER: 14.20, 17.40, 20.50
TÄBY: 17.50, 20.50
VÄLLINGBY: 16.35, 19.30
eng tal, iSense
SCANDINAVIA: 14.30, 17.45
eng tal, VIP
HERON CITY: 15.25
SCANDINAVIA: 12.00, 15.15

The Boogeyman (15 år)
Skräck, Thriller
HERON CITY: 20.40
SCANDINAVIA: 19.00, 21.45
SERGEL: 18.20, 20.50
SÖDER: 21.30

The Flash (11 år)
Action, Äventyr, Fantasy
HERON CITY: 15.10, 18.05,
21.00
KISTA: 17.20, 20.40
SCANDINAVIA: 15.15
SERGEL: 14.45, 17.50, 21.10
SICKLA: 18.10, 20.30
SÖDER: On 18.00, 20.45
To 17.00, 18.00, 20.45
TÄBY: On 18.15, 19.50
To 18.10, 19.50
VÄLLINGBY: 17.25, 20.10
iSense SCANDINAVIA: 21.30
VIP, 18 år
RIGOLETTO: 20.30
VIP
HERON CITY: 21.15
SCANDINAVIA: 21.00

**Transformers:
Rise of the Beasts** (11 år)
Action, Sci-Fi
HERON CITY: On 18.40, 21.30
To 15.30, 18.40, 21.30

KISTA: 14.20, 21.00
SCANDINAVIA: 14.45, 18.00,
21.00
SERGEL: 14.40, 18.30, 21.20
SICKLA: 21.00
SÖDER: On 13.20, 16.30, 18.10,
20.40 To 16.30, 20.00
TÄBY: 20.30
VÄLLINGBY: To 20.30
VIP
HERON CITY: 18.25
SCANDINAVIA: 22.00

Satyaprem Ki Katha
Romantik (15 år)
eng text
HERON CITY: 19.30
KISTA: 19.40

Sick of Myself (11 år)
Svart komedi
STURE: 18.00

**Den lilla
sjöjungfrun** (7 år)
Äventyr, Fantasy, Familj
sv tal
HERON CITY: 14.45, 17.40
KISTA: 12.10, 15.20
SCANDINAVIA: 11.30, 14.45, 18.00
SERGEL: 14.20
SICKLA: 14.40
SÖDER: 15.00
TÄBY: 14.55
VÄLLINGBY: 15.10
eng tal
GRAND LIDINGÖ: To 18.25
HERON CITY: 15.15, 17.00, 20.00
KISTA: 17.50
RÅSUNDA: On 18.45
SAGA: 14.15, 17.15, 20.30
SCANDINAVIA: 14.15, 17.30, 20.45
SERGEL: On 16.30, 19.45, 21.10
To 16.30, 19.45, 20.50
SICKLA: 18.00
SÖDER: 14.40, 17.45
TÄBY: On 17.40 To 17.10
VÄLLINGBY: 18.10
eng tal, VIP
SCANDINAVIA: 11.20
Mamma Mu hittar hem
Familj, Animerat (0 år)
sv tal SERGEL: 16.00
Ruby - Havsmönstret
Animerat, Äventyr, Familj (7 år)
sv tal KISTA: 12.10
SCANDINAVIA: 12.30
SERGEL: 15.30
SÖDER: 12.30
Vatten över
huvudet (0 år)
sv tal KISTA: 12.10
SCANDINAVIA: 12.30
SERGEL: 15.30
SÖDER: 12.30
KISTA: 12.40

**Underhållande
film**

Asteroid City (7 år)
Komedi
GRAND LIDINGÖ: On 16.40
RÅSUNDA: 16.00, 19.00
SERGEL: 13.00, 15.40, 18.10, 20.45
STURE: 16.00, 19.00
SÖDER: On 13.10 To 13.10, 18.10
VÄLLINGBY: On 14.15
VIP, 18 år RIGOLETTO: 14.45
SCANDINAVIA: 11.30, 18.00

Beit El Ruby (15 år)
Komedi
eng text
HERON CITY: 18.15, 20.45
KISTA: 18.20, 20.50

BlackBerry (0 år)
Biografi, Komedi, Drama
VIP, 18 år
RIGOLETTO: On 17.30

No Hard Feelings (7 år)
Komedi
RIGOLETTO: On 15.45, 18.30,
21.15 To 15.45, 18.45, 21.15
GRAND LIDINGÖ: On 19.00
To 16.05

Den tysta flickan (0 år)
HERON CITY: 15.30, 18.30, 21.00
KISTA: 17.30
RÅSUNDA: 16.30
SERGEL: On 16.20, 19.00, 20.20,
21.30
To 16.20, 18.50, 20.20, 21.20
SICKLA: 18.00, 21.20
SÖDER: 15.40, 18.50, 21.20
TÄBY: On 17.30, 21.15
To 17.30, 21.10
VÄLLINGBY: 17.45, 21.00

**Barn- och
familjefilm**

Aja baja Alfons Åberg
Knattebio (0 år)
Barn, Knattebio
GRAND LIDINGÖ: On 15.40

**Bamse
och vulkanön** (0 år)
Barn, Familj, Animerat,
Knattebio
sv tal
HERON CITY: 14.30
KISTA: 12.00
SCANDINAVIA: 12.00
SERGEL: 13.15, 14.30
SÖDER: 12.30

Bara knyt, Alfons! (0 år)
Knattebio
Barn, Knattebio
KISTA: 12.15

**Tänkvärd
film**

Aftersun Drama (0 år)
STURE: 18.30

Close Drama (11 år)
SAGA: 13.15

De åtta bergen (0 år)
Halva priset med Biopasset
Drama
STURE: On 15.00 To 15.20

Den tysta flickan (0 år)
Drama
STURE: On 15.30

**Harold Frys oväntade
vandring** Drama (11 år)
SAGA: 12.45, 15.15, 18.15,
21.00
SÖDER: On 13.50, 17.00,
20.20 To 13.50, 20.20

Korsett (11 år)
Biografi, Drama, Historia
SAGA: On 13.45

**Madeleine och
taxichauffören** (11 år)
Drama, Komedi
SAGA: To 13.45

The Whale Drama (11 år)
Oscarsvinnare!
Halva priset med Biopasset
SAGA: 16.30

**PENSIONÄRS-
ERBJUDANDE**
Kaffe
på filmen
Vi bjuder dig som är
pensionär på kaffe.
Dessutom får du
10% rabatt
på din biobiljett.
Alla filmer. Alla dagar.

Åldersgränser på bio:
(0 år) Ingen åldersgränser.
(7 år) Kan även ses av yngre barn i vuxens sällskap.
(11 år) Kan även ses av barn från 7 år i vuxens sällskap.
(15 år) Kan även ses av barn från 11 år i vuxens sällskap.

FILM SOM STANNAR KVAR LÄNGRE

Läs mer på filmstaden.se/utmärktfilm

Våra biografer är kontantfria.
Köp biljetter på filmstaden.se eller i appen.

SVENSKA BIO

Välkommen till
Stockholms
kvalitetsfilmbiografer

5-6 juli

Grand Sveavägen 45

Kassan öppnar 12.00

Asteroid City
Komedi av Wes Anderson
12.30, 15.30, 17.30, 21.00

De åtta bergen
Halva priset med Biopasset
Drama av Felix Van Groeningen
15.00

**Harold Frys oväntade
vandring**
Drama av Hettie Macdonald
14.45, 18.10

**Indiana Jones and the Dial
of Destiny**
Action, Äventyr av James Mangold
On 17.50, 20.00
To 12.30, 17.50, 20.00

Sick of Myself
Svart komedi av Kristoffer Borgli
12.45, 20.30

Victoria Götg 67

Kassan öppnar 12.00

Aftersun
Drama av Charlotte Wells
16.00, 18.15

Asteroid City
Komedi av Wes Anderson
13.45, 16.00, 18.15, 20.30

Beau Is Afraid
Drama, Komedi, Skräck
20.00

BlackBerry Biografi, Komedi
20.30

**De tre musketörerna
- D'Artagnan**
Halva priset med Biopasset
Action, Äventyr
On 12.30, 17.30
To 12.30, 15.00, 17.30

De åtta bergen
Halva priset med Biopasset
Drama av Felix Van Groeningen
14.00, 17.45

**Harold Frys oväntade
vandring** Drama av Hettie
Macdonald
15.40, 18.00

**Indiana Jones and the Dial
of Destiny**
Action, Äventyr av James Mangold
13.30, 16.30, 19.30

Natten till den 12:e
Crime, Drama, Thriller
12.30, 15.00

Sick of Myself
Svart komedi av Kristoffer Borgli
13.00, 20.15

Suzume Äventyr, Anime
jap tal 17.30, 20.00

Tår Drama, Musik av Todd Field
20.45

The Banshees of Inisherin
Komedi, Drama
13.45

**Kommande film
FÖRKÖP PÅGÅR!**

**Mission: Impossible – Dead
Reckoning – Part One**
Smygpremiär 11 juli
Premiär 12 juli
Action, Äventyr, Thriller

BIOPROGRAM
ONSDAG 5 JULI
zita.se • 08-23 20 20
Birger Jarlsgatan 37

Kassan öppnar kl 15.30

Harold Frys oväntade resa... 18.00
Sick of myself... 18.15
Blomster... 18.30
Asteroid City... 20.15
Ellos Eatnu – Låt älven leva... 16.00
På Hvittfeldska bodde vi... 16.15
Innan, nu & då... 20.00
Normal... 16.30
Enys Men... 20.30

Kommande på Zita:
Marinette 14/7
Houria 21/7
Oppenheimer (35mm) 21/7
War Poney 4/8
Tsumo 11/8
se program & köp biljetter på zita.se

**BIOGRAFEN
STURE**

Biografen för kvalitetsfilm
Birger Jarlsgatan 41, Stureplan

Program 5 – 6 juli

Aftersun 18.30 (0 år)

Asteroid City 16.00, 19.00 (7 år)

De åtta bergen (0 år)
On 15.00 To 15.20

Den tysta flickan
On 15.30 (0 år)

**Everything Every-
where All at Once**
To 15.00 (11 år)

Sick of Myself
18.00 (11 år)

BIO BISTRO CAPITOL BISTRO

ETABL. 1926

Onsdag 5 juli

Öppnar 30 min före 1:a föreställning
**Indiana Jones and the Dial
of Destiny** 17:30, 20:50
**Harry Potter och den flammande
bägaren** 17:45
No Hard Feelings 18:00
Asteroid City 18:00
**Spider-Man: Across the
Spider-Verse** 20:30
Air 20:30
Asteroid City 21:10
Med reservation för ändringar
1= I salong 1-4 kan dine-in-platser
bokas, med servering från bistroen.

CAPITOLBIO.SE S:T ERIKSGATAN 82

LYNA KHOURI RACHIDA BRAKNI
HOURIA
EN FILM AV MOUNIA MEDDOUR
PÅ BIO 21 JULI

FAMILJ

Tf chef för familjeredaktionen: Ulrika Ringö, 08-738 15 62. E-post: familj@dn.se. Webb: dn.se/familj
Annonser: familjeannonser@dn.se, 020-89 89 89 Vardagar 8.15-17.00.

DN gratulerar.

Artisten och låtskrivaren Py Bäckman har gjort allt från visor till rock och psalmer. Nu fyller hon 75 år.

Foto: Lena Nilsson

Py Bäckman vet direkt när hon tror på något

Det finns tre saker som har präglat Py Bäckman: kyrkokören, doften av terpentin och mammans kärlek till djur. Nu fyller en av Sveriges största hitmakare 75, men i själen är hon en evig tonåring.

● Låt oss börja med doften av terpentin. Py Bäckman växte upp i Iggesund i Hälsingland med sin mamma, mormor och morfar. Både Pys mamma och morfar var skickliga tecknare och målade även i olja. – Jag satt ofta och tittade på, det var bra underhållning. Vårt hem var väldigt skapande, det fanns många idéer och mycket inspiration. Varje gång jag känner doften av terpentin är jag tillbaka till när de ställde upp sina tavlor på stafflierna. Det var så harmoniskt och trevligt. Det man lär sig som barn danar en, säger Py Bäckman.

I dag är hon själv konstnär, vid sidan av musikskapandet. Hon målar i både olja och akvarell, gärna med katter som motiv. Inspirationen är bland andra den egna Snoken som smyger runt i huset och i trädgården. Egentligen är det inte Py som äger honom, han har själv valt att flytta in hos henne.

– Han hoppade upp i blomlådan och knackade på rutan. Nu har han varit hos mig i nästan nio år. Ägarna har försökt ta tillbaka honom men han återvänder hela tiden. Hos dem heter han Morris och hos mig Snoken – för han går här och snokar runt.

Kärleken till djur och natur går inte att ta miste på när Py Bäckman pratar.

– Mamma visade mig djuren. Jag minns en gång i skogen när vi plötsligt såg en huggorm på en sten. Mamma doppade bröd i mjölk och gav ormen, som slurpade i sig. Det var stekhet och han var ju törstig. Ormarna bits bara när de blir räd-

da, de är inte ondskefulla – det är snarare människorna som är det.

Py frågade då och då under barn- domen vem hennes pappa var men fick inget svar från sin mamma. För några år sedan gjorde hon ett dna-test och det matchade med en för Py okänd kvinna som också bodde i Stockholm.

– Det visade sig vara min systerdotter! Jag hade en halvsystem som bodde i Gamla stan. Jag fick också veta att jag har en bror i Trollhättan. Alla vi tre syskon har olika mammor, säger Py Bäckman och fortsätter:

– Pappa hann jag ju aldrig träffa, men enligt min syster är det jag som är mest lik farsan. Det hade varit roligt att snacka med honom. Jag har några av hans brev, han var fantastisk på att uttrycka sig, kultiverad och beläst. Han umgicks med Klara-bohemerna och var otroligt snygg.

Förra våren gick Py Bäckmans syster hastigt bort i cancer, precis när det börjat lära känna varandra ordentligt.

– Det var väldigt, väldigt sorgligt. Det blir tyst i luren en stund, fågelkvittret bryter igenom intervjun.

– Vi tyckte verkligen om varandra. Det var tur att jag hann träffa henne.

Py Bäckmans andliga grund lades redan i barndomen. Hon läste Gustaf Fröding och Dan Andersson, och inte minst sjöng hon i kyrkokören i Iggesund.

– Egentligen har vi väl alla tankar om evigheten och vad som är meningen med allt, vad vi ska utträta när vi är här.

Som barn var hon med i en upp-

75 Py Bäckman
Gratuleras till:
Fyller 75 år den 5 juli.

Gör: Artist, låtskrivare och sångerska.

Bor: I Järfälla och i Stavsnäs i Stockholms skärgård.

Familj: Dottern Åve, barnbarnen Otto och Harry, brodern Henry, systerdottern Veronica och hennes barn och katten Snoken.

Om att fylla 75: "Jag känner mig som en tonåring i själ och hjärta även om kroppen håller på att nedmonteras."

Så firar hon födelsedagen: I Stavsnäs tillsammans med dottern och barnbarnen. "Vi kanske tar båten till Sandhamn och äter middag."

Tittar på: "Jag har följt 'Glamour' sedan 1980-talet. Jag vet ju att det är rätt dåligt, men ändå kan jag inte sluta. De är så duktiga på cliffhangers! Jag tittar mycket på History Channel också, och håller mig allmänbildad."

Favoritsyssla hemma: "Måla! För det är ju inte roligt att diska. Och dammsuga låter så illa."

sättning av Johannespassionen i kyrkan. De övade ett helt år.

– När det var färdigt blev det så andäktigt. Jag kom på där och då att man kan göra vad man vill med musik.

De senaste åren har Py Bäckman sjungit i närmare 400 kyrkor i Sverige och Norge. Hennes musikkarriär är lång och vindlande – allt började när hon som 9-åring blev upptäckt av en radiokanal och fick sjunga i "Hylands hörna" 1957.

I tonåren bytte hon visorna mot rock, fyllde arenorna och blev Sveriges rockdrottning. Med åren började hon skriva fler låttexter men också göra musik som Melodifestivallåten "Stad i ljus". Den finns numera med i "Psalmer i 2000-talet", liksom tre andra av hennes sånger. Även de älskade låtarna "Koppången" och "Gabriellas sång", som inte är skrivna som psalmer, sjungs ofta i församlingarna.

Vad tror du att dina framgångar beror på?

– Jag har en förmåga att göra rätt grej vid rätt tillfälle. Jag vet direkt när jag tror på något, till exempel Nordman som jag skrev texterna till. Där kände jag från början att det skulle bli stort, säger hon och fortsätter:

– Ofta blir jag som kvinna förminskad och kallad "duktig" när jag gjort ett bra jobb – som om det var oväntat, att ingen förväntade sig att en kvinna skulle kunna vara upphovsperson till både text och musik när det gäller en superhit. Men det är inte tur, det är skicklighet.

Viktoria Hansén/TT

FAMILJEANNONSER

Dödsannonser och Bröllopsannonser 020-89 89 89 må-fr 8-17 eller familjeannonser@dn.se
Övriga privatannonser 020-89 89 89 eller dn.se/annonsera

DÖDA

Vår kära

Barbro Magnusson

f. Andersson

* 22 januari 1930

Tärnsjö

† 1 juni 2023

Hägersten

har lämnat oss i stor sorg och saknad

J A N

Monica

Släkt och vänner

Du var omtänksam, hänsynsfull och godhjärtad

Begravningen har skett inom familjen.

Vår kära

Marianne Munter

* 17 december 1932

† 19 juni 2023

har lugnt och stilla somnat in och lämnat oss i stor saknad och sorg

ANNIKA och PETER

MIKAEL och EVA

Övrig familj, släkt och vänner

Gråt inte längre vid min grav jag finns ej där, har gett mig av
Med tusen vindar blåser jag, är daggens glimt en solig dag, är solsken över mognad säd, är färgers spel i höstens träd.

Begravningen äger rum i Mariakyrkan, Skogås fredag 7 juli kl.10.00.

fenixbegravning.se

/minnessidor

Valfri klädsel.

I stället för blommor,

tänk gärna på Hjärnfonden.

Vi tackar personalen på Villa Tärnö.

Fenix Family

Information: dn.se/annonsera

DN

Vår älskade mamma och vän

Marianne Nauclér

* 14 september 1941

har lämnat oss i sorg och oändlig saknad men i ljus och kärleksfullt minne.

Stockholm 19 juni 2023

CAROLINE och CHRISTER Eric Emily

NICLAS och MARIA

Engla Loke Tuva

CECILIA och PÅR

Sebastian Erik Olivia

TOBIAS och LISA

Ossian Othilia Felicia

LENA och Masha

Släkt och vänner

När mammor dör, då förlorar man ett av väderstrecken. Då förlorar man vartannat andetag: då förlorar man en glänta. När mammor dör, växer det sly överallt.

(G Thunström)

Minnesstunden äger rum i den

15 september kl 14.00

i Heliga Korsets Kapell,

Skogskyrkogården Enskede.

Efteråt fortsätter minnesstunden i en annan lokal.

O.S.A. till

marianne@dn.se senast den 15 augusti.

Tänk på Svenska Röda Korset

BG 900-8004

eller Läkare utan gränser

BG 900-6032

Vår kära Mamma, Mormor, Farmor och Gammelfarmor

Greta Åman

* 9 oktober 1937

har idag stilla insomnat

† 27 juni 2023

LISE-LOTTE och LASSE

KAJ och CARINA

Barnbarnen

Barnbarnsbarnen

Släkt och vänner

Kära lilla Greta,

Nu är din stråvan slut.

All smärta är borta och du får vila ut.

För allt vi vill dig tacka för kärlek rik och stor

För omsorg och all möda

Tack kära, kära

Begravningen äger rum i kretsen av de närmaste.

www.ignis.se

Hjärt- Lungfonden

90 SVENSK INSKÄDNINGSKONTROLL

VÄLJ MINNESGÅVAN MED HJÄRTAT

Ring 0200-88 24 00 eller hjart-lungfonden.se/minnesgava

KORSORD

Onsdagskrysset. 27

Svårighet ●●●●

Anna Mannheimer fyller 60 år i dag. Vad heter SVT-programmet, lett av David Batra, där Anna medverkade i våras för att få bukt med ett problem hon hade? (1) Vem hade Anna en populär podd med mellan 2017 och 2021? (2)

ÄR EN DEL KLACK-AR	ÖVER-JÄST ÖL	I HOP MED LATTJO	JÄTTESTO-RA ORMAR	BETECK-NING FÖR RAD	2	FLYG MED FLOT	FÄR GOLFARE OMÖJLIG BOLL	HAR NÄSTAN ALLA VAROR
DRIVA MED ÄR REPLIK								
TRÄFFEN	LÖSÖRE		KRYDD-VÄXT	GJORDE GULD-KALVEN NÄ!				TID FÖR KVAL?
VAR-DAGS-TING						PRE-POSITION GE STRYK		
DEN KAN INGÅ I EN GRUPP			EGGRED-SKAPET					
RABATT-VARA		KAN TALARE I DEN ÄR HON OFTA						ÄR KLOT-GRÄSET
SES I GIZA	HÄFTIGT STRÖM-MA	GOD TON?	OWENS STÖRST AV ALLA OXDJUR			ÄR VISSA ANGE-LÄGEN-HETER		
1								
FRÅGAR OM FÖRENING RÄTT I ASIEN				DÄRFÖR SKÄKTA		HÖRS FRÅN VISS GÖK		
						VINKEL-ENHET		
						DONERA AB-SORBERA	PASTAR BURMA	
STÄR FRÄMFÖR SPEGEL I SATIR			BÄRS I LUMPEN DEN RINGLAR FRAM					DIT-SATTA
SIR JOHN	BÄL-VÄXTER	TAKNOCK HAR MAN NAGOT MED OVÄN		SLOPADE FINNAR HAR SPARARE		GNY SKEN SOM SOLEN		
FÖLJER IDAG				ALLTID I TOPPFORM KRAN PÅ SPETS		JOR-DENS GUDIN-NA		
				SKRU-PULÖST TILL DET STÄLLET				STÄR MED TVÄTTEN
RAMAR IN RUM	VÄR-GUMMA	SKÖNVÄXT ÄR HÖ ENLIGT BIBELN				HÖR TILL DE FEM KRUSAR YTAN		
HÄRJAT					GAV LIND-RING			
					VITT MINERAL			SÖMNIKT BAND?

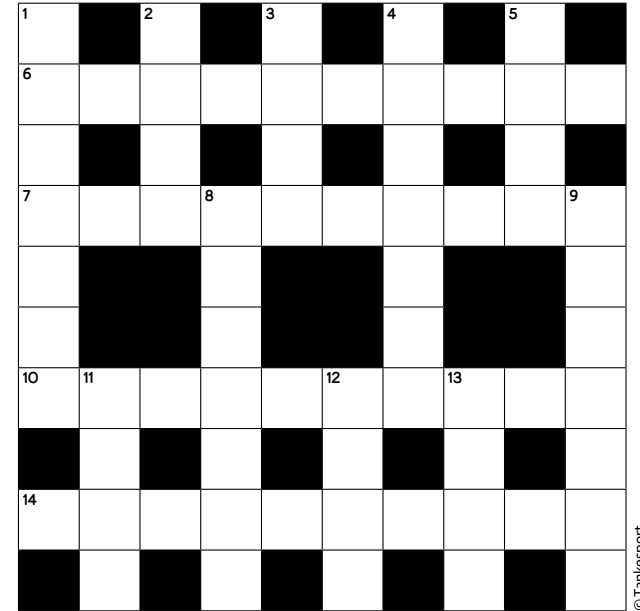
Konstruktör: Magnus Avesson • Foto: Morgan Norman/SVT • © Tankesport

Frågor om korsorden?

Kontakta DN:s korsordsredaktion: korsord@dn.se
Lösningen till dagens kryss publiceras lördag 22 juli och går även att hitta på DN.se/dagenstidning

Dagens bryderi.

Svårighet ●●●●

VÅGRÄTT

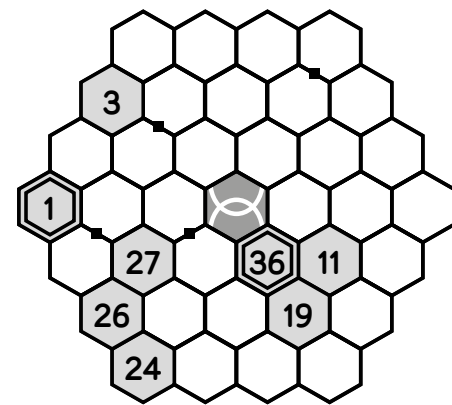
- 6. Attityden
- 7. Lapplänning?
- 10. Han styr i kapseln?
- 14. Hen besvarar kuggfrågor?

LODRÄTT

- 1. Tillfällen
- 2. Dressar
- 3. Mankemang
- 4. Jordens längsta bergskedja
- 5. Homeros blixtslungare
- 8. Ätit middag
- 9. Utsäts ägg för?
- 11. Livmedikus Munthe
- 12. Ostdistrikt
- 13. Tolv i program

Rikudo.

Svårighet ●●●●

För in siffrorna från 1 till 36 i nummerordning i rut-mönstret. Ett visst antal siffror är redan givna. Fyrkanten mellan två rutor indikerar att siffrorna är i följd.

Sudoku. Varje våg- och lodrät rad, och varje block, ska innehålla siffrorna 1-9. Varje siffra får finnas med en gång per rad och block.

9	1	3	7	5	2			
6			9		5			
2		4		1		9		
				8		4	7	
9	8							2
	7	5	1		6			
3				8		9		6
		9		7		8		
6	5	8	2			7		

		4	3	5				9
	5		2		6	3		
				9		6		
		3		2	9		7	
8								1
						1		
		5		8			4	
						2		
9		4					8	6

	8			5				7
			3					2
		9						8
5	6			3				2
						8		
			7					
		2						4
		7		4	9		6	
		3		8				

Lösningar. Här publiceras lösningar från tisdag 4 juli.

Lätta

2	5	3	8	1	6	7	9	4
1	7	4	3	9	5	2	6	8
9	8	6	2	4	7	3	5	1
4	9	8	1	6	2	5	7	3
5	1	7	4	3	9	8	2	6
6	3	2	7	5	8	4	1	9
7	4	5	9	8	1	6	3	2
3	6	9	5	2	4	1	8	7
8	2	1	6	7	3	9	4	5

Svåra

4	6	2	9	1	8	5	3	7
5	9	8	6	3	7	2	1	4
7	3	1	4	2	5	9	8	6
3	5	9	8	7	6	1	4	2
8	4	6	2	9	1	7	5	3
1	2	7	5	4	3	6	9	8
9	8	4	7	5	2	3	6	1
2	1	5	3	6	4	8	7	9
6	7	3	1	8	9	4	2	5

Supersvåra

2	8	3	1	7	4	6	5	9
1	5	4	6	8	9	7	2	3
9	7	6	5	2	3	8	4	1
7	1	9	3	5	8	4	6	2
3	4	5	2	9	6	1	8	7
6	2	8	7	4	1	9	3	5
8	9	2	4	1	5	3	7	6
4	6	7	9	3	2	5	1	8
5	3	1	8	6	7	2	9	4

Tectonic

3	1	3	1	4	3	2	3	2
4	5	4	5	2	1	4	1	5
1	3	2	3	4	5	2	3	4
2	5	1	5	1	3	1	5	2
1	4	2	4	2	5	4	3	1

Bryderi

L	F	R	A	N	S	I	G	A	
I	E	E	E	A					
K	A	T	A	P	U	L	T	E	N
G	O			F		L			
R	A	U	L	L	I	S	E	N	
A	T	R	A		P	E	N	N	I
E	G				U		O		
T	R	O	S	S	A	T	S	E	R
G	K			Y					
T	E	K	O	K	A	R	E	A	

RADIO 5 JULI

P1

5.29 P1 Morgon.
5.30 Ekot. Senaste nyheter-
na varje timme från Ekot.
5.35 Ring P1.
5.46 Andakten i P1. Petrus
tårar – Werner Jeanrond.
Varför gråter Petrus? Det
undrar teologen Werner
Jeanrond när han läser i Mar-
kusevangeliet.
5.55 Sjöväder. Översikt, var-
ningar och regionala väder-
prognoser från SMHI för ett
dygn framåt.
5.59 P1 Morgon.
9.30 Ring P1. Med Emmy
Rasper. Ring oss på 020-22
10 10 och tyck till!
10.00 Ekot. Senaste nyhe-
terna varje timme från Ekot.
10.04 Plånboken.
10.34 Allvarligt talat.
11.00 Ekot. Senaste nyhe-
terna varje timme från Ekot.
11.03 Europapodden.
11.33 Ekot.
11.34 Ljudböcker från
Radioföljetongen. Romanen
om Olof: Slutspel i ungdom-
men, del 18.
12.00 Tolvslaget.
12.01 Dagens dikt. Författa-
re och skådespelare läser
poesi från nu och då, när och
fjärran.
12.08 Vetenskapsradion
Forskarliv. Vi möter en fors-
kare som berättar om vägen
till och genom forskningen.
12.30 Ekot 12:30. Nyheter
och fördjupning – från Sveri-
ge och världen.
12.55 Land- och sjöväder.
Översikt, varningar och regi-
onala väderprognoser från
SMHI för ett dygn framåt.
13.00 Sommar i P1: PM Nils-
son. Journalisten om ålfiske,
naturens dragningskraft och
den ständiga längtan till
hemtrakten.
14.30 Bödelarna. 2. En bödel
på rymmen. Om de som vän-
der på att vara utfrys av
sambal och slår mynt av
behöringskräcken. Hör den
nästan Hollywood-aktiga
historien om bödeln Håkan!
Dessutom: hembesök -

**P111.03 "Europa-
podden".**

hemma hos bödeln.
15.00 Ekot. Senaste nyhe-
terna varje timme från Ekot.
15.03 Radiosporten.
15.04 Talkshow i P1. En
aktuell och personlig talk-
show måndag till torsdag.
Programledare: Katherine
Zimmerman.
15.55 Sjöväder. Översikt,
varningar och regionala
väderprognoser från SMHI
för ett dygn framåt.
16.00 Ekot. Senaste nyhe-
terna varje timme från Ekot.
16.02 Studio Ett. Fördjupa-
rens stora händelser i Sve-
rige och världen.
17.45 Ekot 17:45. Nyheter
och fördjupning – från Sveri-
ge och världen.
18.05 USApodden.
18.40 Dagens Eko.
19.00 Ekot. Senaste nyhe-
terna varje timme från Ekot.
19.03 P3 Dokumentär. För-
intelsen del 2 av 5: Förintel-
seläger och flyktförsök.
19.50 Svenska fyror. Sand-
hammaren och skeppskyrko-
gården. Den röda fyren i
skogsbrynet vakar över
Österlen och den vackra och
vidsträckt stranden.
Men man får inte luras av
idyllen. Här vilar en skepps-
kyrkogård.
20.00 Ekot. Senaste nyhe-
terna varje timme från Ekot.
20.03 Klassiska krysset.
20.35 Vetenskapsradion
Forskarliv. Vi möter en fors-
kare som berättar om vägen
till och genom forskningen.
20.55 Klartext.
21.00 Ekot. Senaste nyhe-
terna varje timme från Ekot.

21.03 Ljudböcker från
Radioföljetongen. Romanen
om Olof: Slutspel i ungdom-
men, del 18.
21.29 Ring P1. Med Emmy
Rasper.
21.40 Kulturnytt.
21.45 Tankar för dagen. Bo R
Holmberg - En sommar för
länge sedan. - Det är dig hon
vill prata med, sa han och
pekade på mig. Det är du som
är ämlligast.
21.50 Land- och sjöväder.
Översikt, varningar och regi-
onala väderprognoser från
SMHI för ett dygn framåt.
22.00 Ekot 22:00. Nyheter
och fördjupning – från Sveri-
ge och världen.
22.10 Radiosporten.
22.12 Studio Ett. Direktsänt
aktuellt magasin.
23.00 Ekot. Senaste nyhe-
terna varje timme från Ekot.
23.07 Sommar i P1: PM Nils-
son. Journalisten om ålfiske,
naturens dragningskraft och
den ständiga längtan till
hemtrakten.
0.00 Sommar i P1: PM Nils-
son. Journalisten om ålfiske,
naturens dragningskraft och
den ständiga längtan till
hemtrakten.
0.35 OK Boomer.
1.00 Ekot. Senaste nyheter-
na varje timme från Ekot.
1.02 Talkshow i P1.
1.55 Dagens dikt.
2.00 Ekot. Senaste nyheter-
na varje timme från Ekot.
2.02 USApodden.
2.40 Dagens Eko.
3.00 Ekot. Senaste nyheter-
na varje timme från Ekot.
3.02 P3 Dokumentär. Husby-
kravallerna.
4.08 Sången om ett land.
Tjeckoslovakien - sången
som delades på mitten.
4.20 Sången om ett land.
Österrike - sången som blev
könsneutral.
4.30 Fosterlandet.
5.00 Ekot. Senaste nyheter-
na varje timme från Ekot.
5.02 Vetenskapsradion Fors-
karliv. Vi möter en forskare
som berättar om vägen till
och genom forskningen.

P2

6.00 Ekot.
6.05 Klassisk morgon.
7.00 Klassisk morgon. Per-
nilla Eskildsdotter, Lisa Tilling,
Keith Foster och Martin Eke-
holm startar dagen med klas-
sisk musik.
10.00 Ekot. Senaste nyhe-
terna varje timme från Ekot.
10.03 Klassisk förmiddag. 1.
Karol Szymanowski: Roxanas
sång ur "Kung Roger". Ida
Haendel, violin, Adela
Kotowska, piano (04'42) 2.
Erland von Koch: Gitarrkon-
sert. Göran Söllscher, gitarr,
Jan Risberg, dirigent, Sonan-
za (22'05) 3. Cécile Chamina-
nade: Pianonsonat c-moll.
Joanne Polk, piano (16'38) 4.
Wolfgang Amadeus
Mozart: Symfoni nr 40
g-moll. Antonello Manacor-
da, dirigent, Kammerakade-
mie Potsdam (26'42) 5.
Anna-Lena Laurin: Leon. Duo
Delinquo (15'38) 6. Gabriel
Fauré: Violinsonat nr 1 A-dur.
Gil Shaham, violin, Akira Egu-
chi, piano (25'50) 7. Florent
Schmitt: Oranie et le prince
d'amour. Joann Falletta, diri-
gent, Buffalo Philharmonic
Orchestra (17'46) 8. Carlos
Salzedo: Sonat för harpa och
piano. Yolanda Kondonassis,
harpa, Kathryn Brown, piano
(12'55) 9. William Byrd:
Mässa för 3-stämmig kör
(17'25).
13.00 P2 Klassiskt.
17.00 Kulturnytt.
17.06 P2 på hemväg. Najad-
nymfer och foreller. I kväl-
lens P2 på hemväg söker vi
svalka bland fontäner och fis-
kedrag. Cécile Chaminades
lilla najadnyf Kallirhoe visar
sina sköna konst och Franz
Schuberts bjuder på en liten
Forellkvintett. Med Emelie
Sigelius.
19.00 Ekot. Senaste nyhe-
terna varje timme från Ekot.
19.03 P2 Musikhistoria.
20.00 Konsert i P2. Berg-
ström & Söllscher spelar
Bach, Beatles och Brouwer.
Ett möte på Helsingborg
gitarrfestival mellan Göran
Söllscher och Mats Berg-
ström bjuder på allt från Bach
till Birger Sjöberg och The

Beatles. Den nystartade
gitarrfestivalen i Helsingborg
i mars 2022 bjöd på konser-
ter med flera namnkunniga
musiker. Programledare:
Martin Gribbe.
21.24 Konsert i P2. Sån-
ger av Szymanowski och Wagner.
Programledare: Martin Grib-
be.
21.56 P2 Bonus. Comedian
Harmonists. De sex skön-
sjungande männen i Comedi-
an Harmonists gjorde brak-
succé i Tyskland på 20- och
30-talet.
22.00 Musik mot midnatt. I
programmet spelas: 1. Mau-
rice Ravel: Gaspard de la nuit
2. Germaine Tailleferre:
Harpkonsert 3. Program-
ledare: Lars Erik Andrenius.
0.00 Notturmo. Bjuder dig på
unika liveinspelningar av
känd och okänd musik från
hela EBU.

P3

5.59 P3. Isak Lindström.
P3-profiler guidar dig genom
den bästa musiken.
7.00 Morgonpasset i P3.
Med Torbjörn Averås Skorup,
Linnea Henriksson och Assia
Dahir. Kom in i värmen! Varje
morgon i P3 är en fartfylld
resa, full av intryck.
10.30 P3. Samir Yosufi.
P3-profiler guidar dig genom
den bästa musiken.
13.00 P3 Nyheter.
13.02 P3. Heaven Small.
P3-profiler guidar dig genom
den bästa musiken.
15.30 Eftermiddag i P3. Med
Johannes Cakar och Camilla
Fågelborg. Ditt sällskap,
överallt.
18.00 P3 Nyheter.
18.02 P3. Jonas David.
P3-profiler guidar dig genom
den bästa musiken.
20.00 Ekot. Senaste nyhe-
terna varje timme från Ekot.
20.03 P3 Mix.
21.00 Ekot. Senaste nyhe-
terna varje timme från Ekot.
21.03 P3 Lounge. P3
Lounge med Sihel - Afro-
beat & R'n'B. Maxat med ny
R'n'B och Afrobeat av topp-
klass när DJ Sihel mixar musi-
ken för bästa loungevibben!
Artister som hörs bla: SZA,

Fireboy DML och Babyface!
22.00 Ekot. Senaste nyhe-
terna varje timme från Ekot.
22.03 Radiosporten.
22.05 Morgonpasset i P3.
23.00 Ekot. Senaste nyhe-
terna varje timme från Ekot.
23.07 Tankesmedjan. Syl-
vass satir om nyheter, politik
och en hel del kändisar.
0.00 Ekot. Senaste nyheter-
na varje timme från Ekot.
0.02 Vaken. Med Isabelle
Berglund och Calle Nilsmo.
Musik, tävlingar och samtal.
Ett program för dig som är
vaken, helt enkelt.

P4 STOCKHOLM

5.59 Morgon i P4 Stockholm.
Med Fredrik, David, Victoria
och Thindra. Starta morgo-
nen på det bästa sättet: till-
sammans med oss! Nyheter
från länet, världen och Stock-
holmstrafiken.
10.00 Ekot. Senaste nyhe-
terna varje timme från Ekot.
10.03 Historierummet.
Johan III, del 1.
10.15 Förmiddag i P4 Stock-
holm. Med Alexander, Sonja
och Simon. Vi är ditt sällskap
på förmiddagarna - du hör de
senaste nyheterna om Stock-
holm och världen hos oss.
13.00 Ekot. Senaste nyhe-
terna varje timme från Ekot.
13.02 Radiosporten.
13.04 P4 Extra. Med Karin
Frick. En mix av de hetaste
personerna och nyheter från
jordens alla hörn.
14.59 Eftermiddag i P4
Stockholm. Med Ylva, Sara
och David. Ditt sällskap på
väg hem. Vi uppdaterar dig
om läget i Stockholm, trafi-
ken och i världen - med
nyhetsfördjupningar och
dagens viktigaste händelser.
21.03 Karlavagnen. Sveriges
största samtalsrum - där
lyssnarnas berättelser är allt!
Måndag-fredag & söndag
21:40 till midnatt. Ring
020-22 10 30.
0.00 Ekot. Senaste nyheter-
na varje timme från Ekot.
0.02 Vaken. Med Isabelle
Berglund och Calle Nilsmo.
Musik, tävlingar och samtal.
Ett program för dig som är
vaken, helt enkelt.

Albatros

HALVPENSION

Alexander den Stores fotspår

Historisk kulturodyssé till Medelhavets bortglömda pärlor: från Skopje till Thessaloniki och Istanbul.

När Alexander den Store för drygt 2300 år sedan erövrade en stor del av Främre Orienten och Centralasien var det med stark kulturell förankring i sitt grekisk-makedonska hemland. Detta är en tidsresa till den värld som Alexander färdades i – Makedonien, Grekland, Turkiet.

Vi besöker viktiga städer från antikens grekiska, romerska och senare bysantinska och osmanska riken, med mängder av UNESCO-upplevelser – bland annat de makedonska kungagravarna i Vergina samt flera byggnader i Thessaloniki och Istanbul. Det ges också tid att njuta livet i de vackra medelhavsomgivningarna med bl.a. vinprovningar, basarbesök och den vackra Ohrid-sjön – och med få andra besökare har vi allt nästan för oss själva!

Vi bor uteslutande på 4-stjärniga hotell, har halvpension inkluderat och färdas i bra och bekväma bussar.

Allt detta får du: Svensk reseledare • Flyg t/r • Utflykter enligt program • Boende på bra hotell i dubbelrum (tillägg för enkelrum) • Halvpension (frukost dagligen, lunch dag 2-4, samt middag dag 1-2, 4, 6-8) • Skatter och avgifter

9/10 dagar | Stockholm 19/9 2023, 27/4, 20/9 2024

Från endast **15 998 kr**

SKANNA QR KOD och läs mera

albatros.se | 08-52 50 38 68
Med förbehåll för tryckfel och utsålda avgångar. Annonskod: DNTV

	SVT1	SVT2	TV3	TV4	KANAL 5
	 <p>20.00 Updrag granskning ...</p> <p>6.00 Fiskesnack (R) 6.15 Fråga doktorn 7.00 Morgonstudion 10.00 Hemmagympa med Sofia (R) 10.20 Heartland 11.05 Vår tid är nu (R) 12.05 Den svenska dansbandshistorien (R) 12.35 Muren (R) 13.35 Drömlandet (R) 14.05 Älgvandringen: Tittarnas höjdpunkter (R) 14.10 Kärlek kostar kilon (R) 14.40 Carmen curlers (R) 15.35 En natt i Casablanca F Amerikansk komedi från 1946. I rollerna: Groucho Marx, Chico Marx, Harpo Marx. 17.00 Den blomstertid (R) Svensk dokumentärserie från 2023.</p>	 <p>20.00 Muhammad Ali</p> <p>13.45 Gudstjänst (R) 14.30 Annie Ernaux: Super 8-ären (R) 15.30 Museet (R) Dansk dokumentärserie från 2023. 16.00 Rapport 16.05 Grön glädje (R) Norskt trädgårdsmagasin från 2009. 16.30 Världens historia: Mysteriet Tutankhamon (R) Fransk dokumentär från 2022. 17.25 Världens historia på tre minuter (R) Fransk historiserie från 2021. 17.30 Nyhetstecken Även 6/7. 17.40 Uutiset 17.50 Oddasat</p>	 <p>20.00 Stugfixarna Norge</p> <p>6.00 America's funniest home videos 6.55 Pacific Blue (R) 7.50 Million dollar listing Los Angeles (R) 8.40 Svenska truckers 9.35 The mentalist (R) 10.35 Million dollar listing Los Angeles 11.35 Below deck Mediterranean (R) 12.40 Lyxfällan (R) 13.50 The real housewives of Beverly Hills 14.50 NCIS 15.55 The mentalist (R) D Amerikansk kriminalserie från 2012. 16.55 Below deck Mediterranean Amerikansk realityserie från 2020.</p>	 <p>20.00 Marko & Irma</p> <p>6.10 Home and away (R) 6.35 Köket 6.45 Nyhetsmorgon 10.05 Sjuksystrarna på Fredenslund (R) 11.55 Tillsammans med Strömstedts (R) 12.55 Sommar med Ernst 13.55 Sommar med Ernst 14.55 En plats i solen (R) 16.50 Bytt är bytt (R) Svensk underhållning från 2018. Del 10 av 10. 17.50 Mandelmans gård (R) Svensk dokumentärserie från 2019. Del 1 av 8. Gustav och Marie besöker ett fjälljordbruk för att titta på en ny tjurkalv.</p>	 <p>20.00 Sommaren med släkten</p> <p>6.00 House hunters international (R) 6.20 Älskar, älskar inte (R) 7.05 Vem tror du att du är? (R) 7.45 Välkommen till Köping (R) 8.30 Sofias änglar (R) 9.20 Wahlgrens värld (R) 10.20 Grey's anatomy (R) 11.30 Vägens hjältar (R) 12.35 Havets hjältar (R) 13.35 Sommaren med släkten (R) 14.50 Vägens hjältar (R) 15.55 Tunnelbanan (R) Svensk realityserie från 2013. Del 4 av 10. Även 6/7. 17.00 Gränsbevakarna Australien (R) Australisk dokumentärserie från 2012. Del 16-17 av 20.</p>
18-20	<p>18.00 Rapport 18.15 Lokala nyheter 18.19 Sportnytt 18.25 Stoptid (R) Svensk sportserie från 2017. Del 18 av 52. Osannolika spurter. Även 28/7. 18.30 Engelska Antikrundan Brittisk antikvitetsserie från 2022. Del 2 av 19. Dyffryn Gardens. Även 6/7. 19.30 Rapport 19.55 Lokala nyheter</p>	<p>17.55 Friidrott: Grand Prix Folksam Grand Prix. Från Sola Arena, Karlstad.</p>	<p>18.00 Lyxfällan Svensk livsstilsserie från 2018. Del 7 av 16. Dragshowartisten Stefan aka Madame Heinz har trots sina tre jobb svårt att få det att gå runt. 19.00 Vänner Amerikansk komediserie från 1996. Del 5-6 av 25. The one with Frank Jr. Phoebes halvbror är på besök och Phoebe erbjuder sig att ge honom massage men de har lite svårt att prata med varandra. Även 5/7.</p>	<p>18.25 Lotto, Joker och Drömvinsten Svenskt spelprogram från 2023. 18.30 Mandelmans gård, forts (R) 18.50 Keno 19.00 TV4Nyheterna 19.20 TV4Vädret 19.30 Halv åtta hos mig (R) Svensk matlagningsserie från 2021. Del 3 av 72.</p>	<p>18.10 Vägens hjältar (R) Svensk dokumentärserie från 2020. Del 16 av 21. Ett livsavgörande beslut. Stephie är först på plats vid en olycka i Södra Länken och i väntan på ambulans tvingas hon fatta ett livsavgörande beslut. 19.05 Över Atlanten (R) Svensk underhållning från 2022. Del 7 av 11. Ingen kommer tro på det här. När det står klart att dricksvattnet inte kommer att räcka hela vägen ställs allt på sin spets.</p>
20-22	<p>20.00 Updrag granskning sommar S Svenskt samhällsprogram från 2023. Del 2 av 8. 21.00 Tillbaka till framtiden: Filmen som blev ett fenomen Fransk dokumentär från 2022. 21.50 Lokala nyheter 21.55 Nordic beats Svensk musikdokumentärserie från 2023. Del 4 av 6.</p>	<p>20.00 Muhammad Ali (R) Amerikansk dokumentärserie från 2021. Del 2 av 8. I slutet av 1962 rankades han som en av de stora utmanarna i tungvikt, samtidigt som boxningen hade nått ett nytt lågvattenmärke. 20.55 Tänk om (R) Del 2 av 54. 21.00 Aktuellt 21.25 Sportnytt 21.40 Bardot D Fransk dramaserie från 2023.</p>	<p>20.00 Stugfixarna Norge (R) Norskt inredningsprogram från 2017. Del 4 av 8. I Krageros fantastiska skärgård ska Halvor och killarna förvandla ett gammalt båtshus med uteplats till ett sommarparadis i äkta Hamptos-stil. Även 9/7. 21.00 NCIS D Amerikansk kriminalserie från 2022. Del 20 av 22. NCIS arbetar för att lösa mordet på en senators dotter som har ett rebelliskt rykte och många följare på nätet.</p>	<p>20.00 Marko & Irma (R) Svensk livsstilsserie från 2023. Del 1 av 6. Irma har känt att det börjat lukta konstigt i huset. Varken Marko eller Irma kan renovera hus, så ber de sin vän Håkan om hjälp. 21.00 Hudson & Rex D Kanadensisk dramaserie från 2022. Del 2 av 20. Punch drunk glove. Charlies okända bror anklagas för att dödat sin tidigare boxningsmotståndare.</p>	<p>20.00 Sommaren med släkten (R) Svensk komediserie från 2020. Del 5-6 av 11. Faster Birgittas sommarhus. Nora fyller år och när hennes nya kille dyker upp får hennes föräldrar en chock. Repris från 21/6. Även 7/7. 21.05 Stugdrömmar (R) Svensk livsstilsserie från 2023. Del 7 av 12. Hallands Väderö. På unika Hallands Väderö finns en stuga som förr använts av forskare. Programledare: Sofia Wistam. Även 8/7.</p>
22-24	<p>22.25 Rapport 22.30 Folkmordet i Rwanda (R) Svensk dokumentärserie från 2019. Del 2 av 2. 23.00 Superföräldrar (R) Svensk utbildningsserie från 2022. Oron för framtiden är stor bland många NPF-föräldrar. Vi tittar på vilka utmaningar en ung vuxen med en NPF-diagnos står inför. 23.30 Allsång på Skansen (R) Svensk musikunderhållning från 2023.</p>	<p>22.30 Drömmarnas hus D Tysk dramaserie från 2022. Del 2 av 6. Grünberg kämpar desperat för att få finansiering till sitt varuhus, samtidigt som expedienterna redan startat upp sitt arbete. Även 6/7. 23.20 Nordens okända krig (R) Finsk dokumentärserie från 2022. Del 2 av 6. Den norska kusten och Narvik blir krigsskådeplats när Tyskland och Storbritannien försöker få kontroll över den svenska järnmalmen. Även 8/7.</p>	<p>22.00 Alert: Missing persons unit D Amerikansk kriminalserie från 2023. Del 9 av 10. Briana. När en brud försvinner på sitt bröllop får Mike och Kemi reda på att kvinnan levde ett bedrägligt liv. Även 6/7. 23.05 Vänner (R) Amerikansk komediserie från 1996. Del 5-6 av 25. Phoebes halvbror är på besök och Phoebe erbjuder sig att ge honom massage men de har lite svårt att prata med varandra. Även 8/7.</p>	<p>22.00 TV4Nyheterna och sporten 22.25 TV4Vädret 22.30 The pact D Brittisk dramathriller från 2022. Del 2 av 6. Connor kommer närmare Megan och Jamie, samtidigt som matriarken Christine gör allt för att bestrida hans anspråk. 23.50 The rookie (R) D Amerikansk kriminalserie från 2019. Nolans upptäckt är större än han trodde och han inser nu att den kan ställa liv och karriär på spel.</p>	<p>22.05 Alla mot alla med Filip och Fredrik (R) Svensk frågesport från 2022. Del 31 av 64. Lina Thomsgränd och Sven-Göran Eriksson ställs mot bästisburen Henrik Larsson och Henrik Johnsson som hittat en ny metod för att arbeta fram svaren. 23.20 Jeopardy! (R) Svensk frågesport från 2023. Del 10 av 13.</p>
NATT	<p>0.30 Morden i Midsomer (R) D Brittisk kriminalserie från 2022. Del 2 av 4. The debt of lies. Estate Challis Court är ett inhägnat bostadsområde för pensionerade poliser. Repris från 4/7. 2.00 Kärlek kostar kilon (R) Dansk realityserie från 2021. Del 1 av 6. Du älskar mig inte varje dag. Repris från 19/7. Även 8/7. 5.15 Heartland (R) D Kanadensisk dramaserie från 2017. Del 5 av 18. Measuring up. Repris från 5/7.</p>	<p>0.15 Möte med (teckenspråk) (R) Sverigefinsk intervjuiserie från 2023. Del 9 av 18. Hållbar livsstil. Repris från 3/7. Även 7/7. 0.45 Snackis (R) Norsk pratshow på teckenspråk från 2021. Del 11-12 av 12. Teckenspråkets paradox. Även 6/7. 1.15 Au pair i Panama (R) Finsk dokumentärserie från 2022. Del 3 av 9. En jätteskenhelig kärning. Även 6/7. 1.45 Sportnytt 2.00 Nyhetstecken</p>	<p>0.05 Brottskod: Försvunnen D Amerikansk kriminalserie från 2007. 1.00 NCIS (R) D Amerikansk kriminalserie från 2021. 2.00 NCIS: Los Angeles D Amerikansk kriminalserie från 2018. 3.00 The equalizer (R) D Amerikansk kriminalserie från 2021. 4.00 Summer house 5.00 Svenska Hollywoodfruar</p>	<p>0.40 Sisi D Tysk dramaserie från 2021. Del 3 av 6. 1.40 En plats i solen (R) Brittisk livsstilsserie från 2022. 3.30 Återskaparna England (R) Brittiskt underhållningsprogram från 2021. 4.25 Unga föräldrar (R) Svensk dokumentärserie från 2017. 5.05 Kärleken flyttar in (R) Svensk realityserie från 2020. 5.40 Home and away (R) D Australisk dramaserie från 2018.</p>	<p>0.10 Naked attraction UK (R) Brittisk realityserie från 2017. 1.25 Alla mot alla med Filip och Fredrik (R) Svensk frågesport från 2020. 2.30 Superstars 2023 (R) Svensk underhållning från 2023. 3.30 Havets hjältar (R) Svensk dokumentärserie från 2020. 4.25 Tunnelbanan (R) Svensk realityserie från 2013. 5.30 House hunters international (R) Amerikansk realityserie från 2011.</p>

SVT24

20.00 Räddningshundarna. Norsk dokumentärserie från 2022. Del 2 av 8. **20.40** Begävnings baksida. Svensk kortdokumentär från 2023. **20.55** Fotboll: Spanien-Ukraina. U21-EM. Semifinal 2. **23.00** Älskade Samir - syntolkat. Svensk dramaserie från 2023. Del 2 av 7. **23.20** Allt om porr - syntolkat. Svensk samhällsserie från 2022. Del 7 av 8. **23.35** Hitta hem - syntolkat. Svensk dramaserie för nyanlända från 2022. Del 9 av 15. **23.55** Folkmordet i Rwanda - syntolkat. Svensk dokumentärserie från 2019. Del 2 av 2. **0.25** Kreativa par. Finsk porträttserie från 2022. Del 4 av 6. **0.55** Den svenska dansbandshistorien. Svensk dokumentärserie från 2020.

TV FINLAND

10.30 Gårdshuset på Strömsö. **12.00** Jägarliv. **12.30** Universitetets djursjukhus: Hunden Milo, förlamad vid en kollision. **13.00** Hjalte-rekryten. **14.20** Yles morgon - bästa bitarna. **15.15** A-studion. **16.00** Namnsdagsgratulationer: 5.7. **16.01** Lilla Tvåan. **16.25** Pro arte utili: Villa Mairea. **16.45** Bilbabbel. **17.15** Vintagevärlden. **17.45** Fältväbel Körmö och Marskalkens stav. **18.15** Stuntfarmen. **18.29** Yle Nyheter TV-nytt. **18.47** 8 minuter. **19.00** Tervo & Halme på jakt efter sann finskhet. **19.29** Yle Nyheter 20.30. **19.55** Sportrutan. **20.05** Här under Polstjärnan. **20.55** Resa med Ella: Det romerska Frankrike. **21.25** Sommar med rötter: Emilia Amper, Womex 2019.

NRK1

7.00 Nyhetsmorgen. **10.05** Sykkelsommer. **17.50** Oddasat - nyheter på samisk. **17.55** Tegspråknytt. **18.00** Dagsnytt 18. Del 133 av 255. **19.00** Dagsrevyen. Del 186 av 365. **19.30** Distriktsnyheter. Del 126 av 251. **19.40** Eit enklare liv. Del 6 av 10. **20.25** Munter mat. Del 5 av 6. **21.00** Dagsrevyen 21. Del 186 av 365. **21.15** Sykkelsommer. Del 3 av 52. **22.30** Ekstase - historia om nordisk elektronika. Del 1 av 6. **23.00** Kveldsnytt. Del 186 av 365. **23.15** Sov godt med Michael Mosley. **0.05** Hævvi. Del 6 av 10. **0.30** Året var 1973. **1.30** På tykk is - med drager over Grønland. Del 3 av 3. **2.15** Black Widows. Del 3 av 8. **3.35** Trillingliv. **4.15** Hygge i hagen.

DR1

6.00 Naturtid. **7.00** Tv avisen. **7.15** Explainer. **7.20** Stockholms blodige bandekrig. **7.50** Aftenshowet. **8.45** Løvens Hule Storbritannien. **9.45** Husdrømme på Sicilien. **10.15** Auktionsommer. **11.15** Antikkrejlere. **12.00** Tv avisen. **12.15** Tennis: Wimbledon. **13.30** Tennis: Wimbledon. **14.20** Tennis: Wimbledon. **16.00** Tennis: Wimbledon. **17.30** Tennis: Wimbledon. **17.50** Fotboll: Danmark-Spanien. **18.45** Tv avisen. **18.55** Fotboll: Danmark-Spanien. **20.00** Giv os naturen tilbage. **20.30** Fede forhold. **21.00** Tv avisen. **21.20** Med livet i hænderne. **21.50** Beck. **23.20** Gift ved første blik USA. **0.45** OBS. **0.50** Braveheart.

AXESS

7.00 Tidig konst under luppen. **8.00** Franska atomubåtar. **9.00** En midsommarnattsdröm. **14.00** Archimboldo - renässansens surrealist. **15.00** Martin av Tours. **16.00** Adam Smith för nybörjare. Del 1 av 2. **17.00** Cannabis som läkemedel. Dokumentär från 2018. **17.30** Stockholms bokhelg 2023. **18.00** Nytt ljus över Dödahavsruellarna. Italiensk dokumentär från 2019. **19.00** Framtidens energikällor. Del 4 av 4. **20.00** Idiotten. Rysk dramaserie från 2003. Del 3 av 10. **22.00** Barnkorståget. Del 1 av 2. **23.00** Fyra kapitel ur brittisk historia. Brittisk historiserie från 2022. Del 4 av 4. **23.50** Masterworks. **0.00** Ideas and influences on Eranos. Del 3 av 3.

TV6

21.00 Seeking justice

- 6.00 Våra värsta år**
6.30 Just shoot me (R)
7.30 Community (R)
 Amerikansk komediserie från 2014.
8.30 Seinfeld
 Amerikansk komediserie från 1994.
9.00 Pacific Blue (R)
 Amerikansk dramaserie från 1996.
11.00 Ink master (R)
 Amerikansk realityserie från 2019.
13.00 Alone
 Amerikansk realityserie från 2018.
14.00 NCIS: Los Angeles (R)
 Amerikansk kriminalserie från 2019.
16.00 SEAL team (R)
 Amerikansk dramaserie från 2022. Del 3-4 av 10. Bravo Team får några osannolika allierade när de skickas till norra Syrien för att spåra upp de ansvariga för attacken mot USS Crampton.

18.00 The mentalist (R)

- Amerikansk kriminalserie från 2012. Del 19 av 22. Red Letter Day. CSI-teamet kämpar för att lösa mordet på ägaren till en turiststad med Wild West-tema. Repris från 4/7.
19.00 The mentalist
 Amerikansk kriminalserie från 2012. Del 20 av 22. Red Velvet Cupcakes. En kvinna dör efter att ha pratat med en kärleksrådgivare på radio. Även 6/7.

20.00 Hawaii five-0

- Amerikansk kriminalserie från 2017. Adams ansats att bryta öns organiserade brottslighet går snett med stora konsekvenser när hans vapen i form av dödlig kloringas hamnar i fel händer.
21.00 Seeking justice
 Amerikansk action från 2011. Läroaren Will Gerards liv slås i spillror en kväll när hans fru blir brutalt överfallen och våldtagen, något han inte kan glömma eller förlåta.

23.20 Breaking bad

- Amerikansk kriminalserie från 2010. Del 3 av 13. I.F.T. När Walt avslöjar Skylers bluff och flyttar hem utan hennes samtycke funderar Jesse på att återgå till langning. En mexikansk kartell väntar på sitt tillfälle att hämnas. I rollerna: Bryan Cranston, Aaron Paul, Anna Gunn. Även 6/7.

0.25 Brottskod: Försvunnen

- Amerikansk kriminalserie från 2007. Del 5 av 18.
1.25 The shield
 Amerikansk kriminalserie från 2005. Del 13 av 13.
2.30 Hawaii five-0 (R)
 Amerikansk kriminalserie från 2017.
3.30 Breaking bad (R)
 Amerikansk kriminalserie från 2010.
4.35 Brottskod: Försvunnen (R)
 Amerikansk kriminalserie från 2007.
5.30 Mr Mayor
 Amerikansk komediserie från 2021.

MEZZO

- 11.38** Christian Zacharias at the Gianadda Foundation: Tchaikovsky, Schubert. **13.30** She composes like a man: The Main Stage. **13.58** She composes like a man: The Salon. **14.26** She composes like a man: The Genius. **14.54** She composes like a man: The legacy. **15.22** Cathrine Winnes conducts the Swedish Radio Symphony Orchestra. **16.32** Jimmy Witherspoon Quartet and Rozaa Wortham - Lugano Jazz Festival. **17.40** Rocío Molina, Guitar Trilogy III: Vuelta a uno. **19.05** Ana Morales: Peculiar at the Nîmes Festival Flamenco. **20.30** Die Frau ohne Schatten by Strauss at Baden-Baden. **23.30** Emile Parisien celebrates the 40 years of Europajazz.

SVT BARN

18.30 Sommarlov

- 6.30 Draken Vanessa** (R)
6.35 Hej Jycke (R)
6.45 Smurfarna (R)
6.55 Greta Gris (R)
7.00 Fåret Shaun (R)
7.10 Superkaninen Simon (R)
7.15 PAW Patrol (R)
7.25 Pyjamashjältarna (R)
7.35 Bluey (R)
7.45 Milo (R)
7.55 Paddingtons äventyr (R)
8.10 Octonauterna (R)
8.25 Biet Maya (R)
8.35 Heidi (R)
9.00 Sommarlov
9.03 Grizzly och lämlarna
9.20 Babylons stol
9.35 Big Top Academy
10.00 Lilla Aktuellt
12.25 Abel och Fant (R)
12.35 Pippi Långstrump (R)
13.00 Andys förhistoriska äventyr (R)
13.15 Andys akvatiska äventyr (R)
13.30 Läskigt men roligt (R)
13.35 Robbi robot - nordsamiska (R)
13.50 Djupet (R)
14.15 Theodosia (R)
14.35 MI High (R)
15.00 Kompisar på nätet (R)
15.25 Blue water high (R)
15.50 Holly Hobbie (R)
16.15 Malory Towers (R)
16.45 Den ostoppbara gula yetin
17.00 Ett fall för KLURO (R)
17.10 Claude (R)
17.25 Charlie och Lola (R)
17.35 Greta Gris (R)
17.40 Regnbågsstadens hjälte (R)
17.55 Fåret Shaun (R)
18.00 Första gången (R)
18.05 Superkaninen Simon
18.10 Brandman Sam (R)
18.20 Hej Jycke (R)
18.30 Sommarlov (R)
18.33 Grizzly och lämlarna (R)
18.50 Babylons stol (R)
19.05 Big Top Academy (R)
19.30 100 saker att göra före high school (R)
19.50 Småkryp (R)

DISNEY CHANNEL

- 9.20** Lab Rats. **10.10** Gabby Duran & de omöjliga. **11.00** Viking Skool (Shorts). **11.05** Descendants 2. **12.55** Descendants - Den onda världen. **13.10** Hamster & Greta. **14.00** The Villains of Valley View. **14.50** Miraculous: Ladybug & Cat Noir på äventyr. **15.40** The Ghost and Molly McGee. **16.30** Lab Rats: Elitstyrkan. **16.55** Viking Skool (Shorts). **17.01** The Villains of Valley View. **17.50** Familjen Green i Storstan. **18.40** Gabby Duran & de omöjliga. **19.30** Lab Rats. **20.45** Bunkd. **21.10** Miraculous: Ladybug & Cat Noir på äventyr. **22.00** Lab Rats: Elitstyrkan. **22.50** Raven's home. **23.35** Bunkd. **0.00** Ugglehuset.

ANIMAL PLANET

- 6.00** My cat from hell. **7.40** Dr Jeff: Rocky Mountain vet. **8.30** Extinct or alive. **9.25** Amanda to the rescue. **11.15** Dr Jeff: Rocky Mountain vet. **12.10** Extinct or alive. **13.05** Amanda to the rescue. **14.00** Zoltan the wolfman. **15.00** Criskey! It's the Irwins. Del 1. **16.00** Dr Jeff: Rocky Mountain vet. Del 5. **18.00** Extinct or alive. Del 7. **19.00** Amanda to the rescue. Del 5. **20.00** Jungle Shark. **21.00** Deadliest Shark. **22.00** The last Alaskan. **23.00** The aquarium. **0.45** The last Alaskan. **1.30** Amanda to the rescue. **2.15** The aquarium. **3.45** Dr Jeff: Rocky Mountain vet. **4.30** Extinct or alive. **5.15** Amanda to the rescue.

TV4 FAKTA

- 6.00** 112 - på liv och död. **8.00** Familjen Annorlunda. **9.00** Veterinärerna. **10.00** 112 - på liv och död. **12.00** Veterinärerna. **13.00** Bygglov. **14.00** 112 - först på plats. **15.00** Djurskyddarna. **16.00** Veterinären på Bondi Beach. **17.00** Bygglov. **18.00** 112 - på liv och död. **19.00** Inside the ambulance. **20.00** 112 - på liv och död. Svensk dokumentärserie från 2011. Del 23 av 36. **21.00** Veterinären på Bondi Beach. Australisk dokumentärserie från 2021. Del 15 av 15. **22.00** 112 - först på plats. **23.00** 24 Hour baby hospital. **0.00** Veterinärerna. **1.00** Familjen Annorlunda. **2.00** Bygglov. **3.00** 112 - på liv och död. **5.00** Bygglov.

KUNSKAPSKANALEN

20.10 Sanningen om ...

- 15.00 Vetenskapsfestivalen 2023**
15.45 Humanist- och teologdagarna 2023
17.00 Historier från Norge runt (R)
17.05 Arkitektens hem (R)
17.35 Livet medan vi dör (R)
18.35 Övergivna byggnader (R)
 Brittisk faktaserie från 2019.
19.20 Lemurernas ö (R)
 Australisk dokumentärserie från 2020. Del 1 av 5.
20.10 Sanningen om skönhetsingreppen (R)
 Brittisk dokumentärserie från 2020. Del 2 av 2. Michael Mosley undersöker hur man skapar en "Love Island-rumpa" och får bekanta sig med en metod som tar bort celluliter för gott.
21.00 Världens historia: Mysteriet Tutankhamon (R)
 Fransk dokumentär från 2022. För exakt 100 år sedan upptäcktes farao Tutankhamons grav. Det är den mest välbevarade egyptiska graven som någonsin hittats.
21.55 Dokument utifrån: Kina och uigurernas tragedi (R)
 Fransk dokumentärserie från 2022. Del 2 av 2. Den uiguriska minoriteten i västra Kina utsätts för ett systematiskt förtryck.
22.50 Australiens djurvärld (R)
23.45 Motströms på Donau (R)

KANAL 9

- 6.00** Diners, drive-ins and dives. **6.45** Wheeler dealers. **7.35** Fast n' loud. **8.25** Gold rush. **9.20** Dödlig fångst. **10.20** Wheeler dealers. **11.25** Alaska: The last frontier. **12.30** Salvage hunters. **13.30** Wheeler dealers. **14.30** Ullared. **15.35** Gränsbevakarna Australien. **16.35** Trafikpoliserna Danmark. **17.40** Böda camping. **18.35** Ullared. **19.45** Oslopolis. **20.50** Gränsbevakarna Australien. Amerikansk realityserie från 2017. Del 27 av 30. **22.00** American pie 2. **23.55** Trafikpoliserna Danmark. **0.55** Tunnelbanan. **1.55** Trafikpoliserna Danmark. **2.50** Law & order: Special victims unit. **3.50** The walking dead. **4.45** Dödlig fångst. **5.45** Gärdsgårdsserien.

TV12

- 6.00** Robinson - Gränslandet. **7.00** Polis på plats. **8.00** Gränsbevakarna USA. **9.00** 112 - på liv och död. **10.00** Polisens biljakter. **12.00** Kronofogden knackar på. **13.00** Nya trafikpoliserna. **14.00** 112 - på liv och död. **15.00** America's funniest home videos. **16.00** Polisens biljakter. **18.00** Kronofogden knackar på. Brittisk realityserie från 2016. Del 21 av 24. **19.00** Trav: V86 Direkt. **22.00** America's funniest home videos. **23.00** Heathrow. **0.00** Breaking news in Yuba County. Amerikansk komedi från 2021. I rollerna: Allison Janney, Mila Kunis, Regina Hall. **1.55** The secrets we keep. **3.55** America's funniest home videos. **5.00** Gränsbevakarna USA.

NATIONAL GEOGRAPHIC

- 6.00** Food Factory USA. **7.00** Wicked tuna: Nord vs syd. **9.00** Fången på främmande mark. **11.00** Dränerade världshav. **13.00** Europa från ovan. Del 3 av 6. **14.00** To catch a smuggler. Del 1 av 15. **15.00** Haverikommissionen. Del 7 av 10. **18.00** Europa från ovan. Del 3 av 7. **20.00** Inkafolkets försvunna tempel. **21.00** Lawless Island. Del 7 av 16. **22.00** Alaska: The Next Generation. Del 3 av 20. **23.00** Haverikommissionen. Del 5 av 10. **0.00** Hitlers sista fäste. Del 1 av 6. **1.00** Andra världskriget från ovan. Del 6 av 6. **2.00** Fången på främmande mark. Del 3 av 10. **3.00** Nazisternas megabyggen. **4.00** Sekunder från katastrof. **5.00** Haverikommissionen.

DISCOVERY

- 6.00** Gold divers. **6.50** Tanked. **7.40** Gold rush: White water. **8.30** How do they do it? **9.25** Wheeler dealers. **10.25** Salvage hunters: Classic cars. **11.25** Alaskan bush people. **12.25** Gold rush: Parker's trail. **14.35** How do they do it? **15.40** Salvage hunters. **17.50** Wheeler dealers. Brittisk motorserie från 2013. Del 7 av 15. **20.00** Salvage hunters: The restorers. Del 7. **21.00** Inside the heist. Del 4. **22.05** The men who sold the World Cup. **23.10** Alaskan bush people. **0.15** Dual survival. **1.20** Inside the heist. **2.25** The men who sold the World Cup. **3.30** Expedition unknown. **4.35** Salvage hunters: Classic cars. **5.35** Shed And Buried.

SJUAN

20.00 Trädgårdsmästarna

- 6.00 Husakuten** (R)
7.00 Trädgårdsmästarna (R)
8.00 Veterinärerna (R)
9.00 Taronga Zoo (R)
10.00 En plats i solen (R)
12.00 Husakuten (R)
13.00 Home and away
14.00 Frankie Drake mysteries (R)
15.00 Lilla huset på prärien (R)
16.00 Det okända (R)
17.00 House (R)
18.00 Frankie Drake mysteries (R)
 Kanadensisk kriminalserie från 2019. Del 2 av 10.
19.00 Taronga Zoo (R)
 Australisk dokumentärserie från 2020. Del 6 av 16.
20.00 Trädgårdsmästarna
 Brittisk trädgårdsserie från 2022. Del 20 av 35. Kevin och Yvonne är nyinflyttade till Newbury, men de gillar inte alls sin tråkiga trädgård.
21.00 Husjägarna - Danmark
 Dansk livsstilserie från 2022. Del 2 av 12.
22.00 Ett lik i trädgården (R)
 Amerikansk dokumentärserie från 2021. Del 3-4 av 16.
0.00 Mördare inför rätta (R)
1.00 House (R)
1.55 Det okända (R)
2.55 Mördare inför rätta (R)
5.00 Judys domstol (R)

TV10

- 6.00** Superfraktarna. **7.55** Det stora fyndkriget. **9.40** SOS Alaska. **11.45** Kanadas dödliga motorväg. **14.00** The curse of Oak Island. **15.00** Pawn stars. Amerikansk realityserie från 2021. Del 2. **16.00** Det stora fyndkriget. Amerikansk realityserie från 2016. Del 29 av 30. **18.05** American pickers. Amerikansk realityserie från 2015. Del 1. **20.00** Alone. Amerikansk realityserie från 2018. Del 1 av 12. **21.00** Pawn stars. Amerikansk realityserie från 2021. Del 3. **22.00** Guldjägarna i Australien. Australiensisk dokumentärserie från 2020. Del 4. **23.05** The curse of Oak Island. **23.55** Alone. **0.55** Mountain men. **2.55** Ice road truckers. **4.00** The curse of Oak Island.

BBC NORDIC

- 6.00** The great British bake off. **6.50** Dynasties. **7.50** David Attenborough's Natural curiosities. **8.15** Antik roadshow. **9.10** DIY SOS: The big build. **10.00** The great British bake off. **10.55** Dynasties. **11.55** Pointless. **12.40** Would I lie to you? **13.40** Antik roadshow. **14.30** The great British bake off. **15.25** Dynasties. **16.25** Pointless. **17.10** Antik roadshow. **18.00** DIY SOS: The big build. **18.50** The great British bake off. **19.45** Pointless. **20.30** Would I lie to you? **21.00** QI. **21.30** Top gear: Planes, trains and automobiles. **22.20** Trawlermen: Hunting the catch. **23.10** Föränderlig planet. **0.10** Would I lie to you? **0.40** QI. **1.10** Top gear: Planes, trains and automobiles.

TV8

20.00 NCIS

- 6.00 Masterchef UK** (R)
7.55 Jamie's quick & easy food
8.30 En plats på landet (R)
9.25 Antiques roadtrip (R)
10.30 Dr Phil (R)
12.35 NCIS (R)
13.35 Grey's anatomy
14.35 McLeods döttrar
15.45 Doc Martin (R)
18.00 Antiques roadtrip
 Brittisk antikvitetsserie från 2020. Del 15 av 25.
18.55 En plats på landet
 Brittisk livsstilserie från 2022. Del 38 av 55.
20.00 NCIS
 Amerikansk kriminalserie från 2017. Del 5 av 24. När en saknad officer från M16 sammankopplas med mordet på en sergeant skickar Gibbs Quinn och Bishop till Philadelphia.
21.00 Impossible builds
 Brittisk livsstilserie från 2018. Del 5 av 8.
22.10 George Clarke's old house, new home
 Brittisk realityserie från 2020. Del 5 av 5.
23.15 The affair
0.45 Grey's anatomy (R)
1.40 McLeods döttrar (R)
2.50 New Amsterdam (R)
4.50 Mel Robbins

KANAL 11

- 6.00** 90 days to wed. **7.35** Caribbean life. **8.20** Fixer upper. **9.05** 100 day dream home. **10.05** Home town. **11.05** Fixer to fabulous. **12.10** Flip or flop. **13.10** First time flippers. **14.05** Caribbean life. **15.00** Fixer upper. **16.00** 100 day dream home. **17.05** Fixer to fabulous. **18.10** Flip or flop. **19.00** My 600-lb life. **20.00** Dr Pimple popper. Amerikansk realityserie från 2020. Del 11 av 21. **21.00** Fixer to fabulous. Amerikansk livsstilserie från 2022. Del 10 av 16. **22.10** Fixer upper. **23.25** Naked attraction UK. **0.25** Evil lives here. **1.25** The perfect murder. **2.25** Nightmare next door. **3.25** Evil kin. **4.25** Caribbean life. **5.20** Flip or flop. **5.45** Parterapi.

TV4 FILM

- 6.05** Star file. **6.20** 10 truths about love. **8.20** Romantic rewrite. **10.10** Lyckan, kärleken och meningen med livet. Amerikansk romantiskt drama från 2010. I rollerna: Julia Roberts, Javier Bardem, Billy Crudup. **13.10** Battle of the year. **15.35** Concussion. Amerikansk sportdrama från 2015. I rollerna: Will Smith, Alec Baldwin, Albert Brooks. **18.15** Legenden om Zorro. Amerikansk äventyr från 2005. I rollerna: Antonio Banderas, Catherine Zeta-Jones, Giovanna Zacarias. **21.00** Mordande legend. Amerikansk skräckfilm från 1998. I rollerna: Jared Leto, Joshua Jackson, Alicia Witt. **23.05** Desperado. **1.20** Donnie Brasco. **3.55** On set.

SEAT
Arona
 Style TSI 95 hk
 Privatleasing fr. **2.595,- /mån***
 Pris **252.000,-**
 Ink. Komfortpaket

[seatsthl.se](https://www.seatsthl.se)

Bländad körning 5,4 l/100 km, CO2 123 g/km. *36 mån/1000 mil/får. Monadskostnad vid en första förhöjd leasingavgift om 10.000,-. Privatleasingkostnad utan första förhöjd leasingavgift: +300,-/mån. Bilen på bilden är extrastyckad.

SEAT TRYGGHET
3 ÅR SERVICE GARANTI
ÅRS FRI VÄGASSISTANSSEAT STOCKHOLM
SÄTRA TÄBY SÖDERTÄLJE

Kåseriet.

Sanna: Hon menade kalkylen men jag tänkte på familjen

När jag var barn ritade jag hus, hittade på planlösningar. Ibland till lägenheter, men oftare var det villor med flera våningar. Jag möblerade alla rummen noggrant, använde linjal och rätt mycket suddgummi, eller suddigum som det hände att man sa om någon minns. Jag tyckte om att fantisera om vilka som bodde där. Det var inte lika självklart vem jag själv var – ett av barnen? Mamman?

Vi är väl ingen familj, sa jag en gång till min egen mamma, det är ju bara du och jag?

Först senare förstod jag varför hon blev ledsen och att en familj visst kan bestå av två.

Det tyckte jag inte då och drömde om att vara fler.

När representanter för olika yrkesgrupper kom till det gymnasium jag gick på rätt många

år senare pratade jag med några arkitekter. Kom av diverse skäl på andra tankar och ångrar inte vad det blev av mig. Tror jag har rätt jobb, även när jag svär över texter och deadlines, och även om det aldrig tycks bli lättare att skriva. Tvärtom.

Fattar ni det, att det blir svårare? Vad är det för jobb?

Det enda som är svårare än att skriva långt och bra är att uppfostra barn. Det betyder inte att det är lätt att skriva kort, det kan vara ännu svårare. Men den korta processen går oftast över lite snabbare. Barn vet man aldrig var man har, bra hoppas man att de har det, får det.

Nu kom jag ifrån ämnet.

Aldrig trodde jag att jag skulle ha ett eget hus, än mindre egen familj, men fick båda. Hur nu det kunde gå till, jag hade ju ingen aning om hur man höll ihop en sådan stor.

Det var så dags nu, föll en kommentar när vi med bebisarna kravlande vid fötterna skulle ta och gifta oss.

Ja, precis, sa jag och log och var lycklig, man ska inte bry sig om allt som sägs, skål och välkommen till festen.

Det var nog bra att jag inte blev arkitekt, för när vi gjorde skisser till sommarhuset visade det sig att jag tänkte helt fel som utgick från en rektangel. Arkitekten började inifrån, med något slags punkt, varpå hon lade till våra, som hon uttryckte det, "behov".

Vi får se hur stort det blir, sa hon nöjt medan vi stammade "budgeten, budgeten".

Det ska nog gå vägen, försäkrade arkitekten och menade kalkylen men jag tänkte mest på familjen.

Kristall, heter det visst i år, ja i dag faktiskt, för den som räknar och inte skriver.

Sanna Torén Björling
sanna.bjorling@dn.se

En oplanerad värmebölja stängde ner Frankrikes planerbara och väderberoende kärnkraft.
Henrik Stawe

Dagens datum:

Den 5 juli 1948 kör en buss av vägen och ner i älven Ranelva, strax nordost om Mo i Rana i Norge, då fordonets främre vänstra däck exploderar. Av de 21 ombord mister 16 livet, samtliga sydsamer på väg hem efter ett samemöte i Tromsø. Fyra av de omkomna i det som kommit att kallas Dunderlandsdalsulykken återfinns aldrig.

Spänning på hög nivå

Månen hänger på en klart skör (el)tråd. Fångat av fotografierande Gunnar Holm på Fårö.

Namn och Nytt i DN sedan 1909
Redaktör: Kalle Holmberg E-post: non@dn.se Telefon: kl 13-15: 08-738 10 19

NAMN OCH NYTT

Vem hundens bästa vän är vet katten.

Nära till

I lust och nöd ...
Thomas v Gegerfelt

Vem kattens bästa vän är vet fåglarna.

Å yrkets vägnar

Alkohol i samband med arbete ökar risken för olyckor!
Varning härmed utfärdad till alla bartendrar.
Peter Hansson

Ur ordboken

Egoism: mejeri.
Leif på Blidö

Ett ur ur led

Jag har ett batteridrivet, digitalt solur.
Mulna dagar visar det precis var solen skulle ha befunnit sig.
R Haglund, Nykvarn

Är familjen

Persson Sveriges största säljägare?
undrar Bo Hedefalk

Regn är inte väderlöst.

Roger Simonsson
Sthlm

Tors hammars oerhörda kraft.

Blixt och dunder, röt kapten Haddock

● Häromdagen slog blixten ned i vår sommarstuga på Vindö. Det kan låta som ett alldagligt konstaterande kring väderläget i allmänhet.

Jag kan försäkra – så var det inte alls.

Det är sommar och semester och ingen kan begära att jag stiger upp, trots att klockan är tio på förmiddagen. Jag ligger kvar och drar mig i dunluffet med min digitala morgontidning. På avstånd hör jag ett åskmuller. Fem minuter senare börjar det regna häftigt, och ytterligare ett åskmuller mullrar, nu betydligt närmare. Någon blixt syns inte eftersom det ju är fullt dagsljus. Strax efter avtar regnet nästan till uppehåll.

Plötsligt exploderar en kraftig bomb mitt i sovrummet, samtidigt som hela fönstret för en kort sekund blir bländande kritvitt med inslag av rött och orange. Huset skakar på sin grund och jag lyfter 40 centimeter från madrassen. (Nej, det där sista kanske inte är helt sanningsenligt, men jag kan lova att det kändes så.)

Men upp ur sängen för jag förstås och sprang runt i hela huset för att se om det brann någonstans, beredd att slita fram eldsläckaren i hallen. Lyckligtvis syntes varken rök eller eld. Inte heller gästhuset strax intill stod i lågor.

Nu började de närmaste grannarna höra av sig i luren. En av dem hade stått i sitt kök och sett med egna ögon hur blixten slagit ned hos oss.

I mörker får blixten huvudrollen i dramat.

Foto: Aaron Vincent Elkaim/AP

– Är allt okej? undrade han med oro i rösten. Jag försäkrade honom att så var fallet.

Den andra grannen sa att de inte hade någon ström längre och att deras bägge mobilladdare hade brunnit. Jag kollade och hade heller ingen ström. Gick in i elskåpet och kunde konstatera att jordfelsbrytaren hade slagit ifrån – precis som den ska, antar jag.

Men att även grannarna hade påverkats, hundra meter bort, kändes märkligt. Tänk ändå vilken oerhörd kraft som måste finnas i Tors hammare!

Dessutom slogs pumpen i vår gemensamma brunn ut, så nu hade ingen av oss vatten i kranen. Lite mer bekymmersamt, måste man erkänna. Den mest företagsamma av grannarna ringde direkt till Vattenfall och vår lokala rörmokare. Bägge anlände nästa dag och satte allt i ordning igen.

Så nu kan vi alla leva lyckligt här efter. För blixten slår ju aldrig ned två gånger på samma plats. Eller?

Harald Bugge, fn Vindö

Angående en låååång från Harrys penna

"Folkhushållningskommissionsdistriktsuppsyningsmannen" figurerar i Harry Martinsons "Vägen ut" (1936) som jag just läst om.

Pär Frank

Angående råååål

I sammanhanget brukar man påpeka att i Danmark skulle det heta raaaaaaal. Det hävdar Ralf Sandman i Norrköping, apropå "å en masse", NoN den 4 juli.

Angående själv och ensam

Gun Alström uttrycker starkt gillande av Tommy Lundqvists undran: "Var du ensam själv eller var du själv ensam?" (NoN den 4 juli). Hon skriver: "Bra, Tommy, då är vi åtminstone två som vet skillnaden på själv och ensam." NoN-red anar att duon kan vänta sig anslutning från fler.

Sommartider hej, hej ...

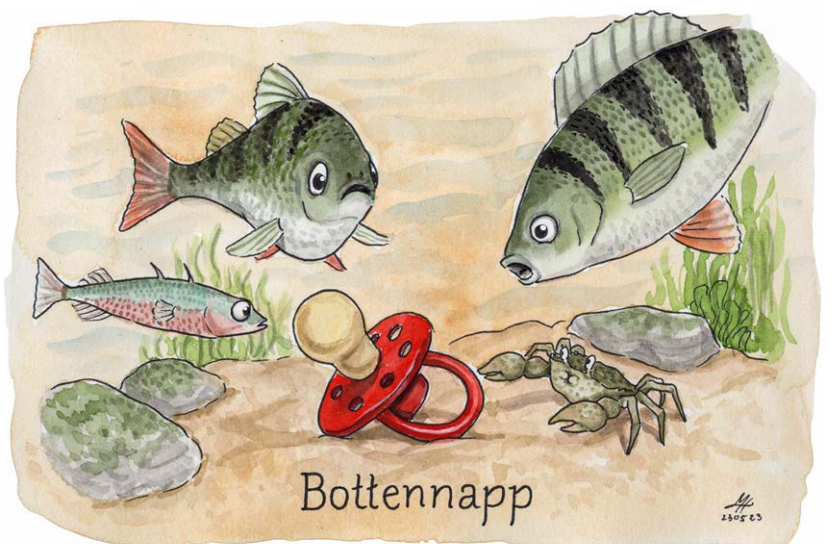
● "Semester på Styrösö", med årsbestämning som tillägg – här "2023". Det enda Mats Ridelius, sin vana trogen, har att säga år efter år om sina återkommande fotografiska föreviganden av lyckad semester på Sveriges framsida.

Eller är det något här som NoN-red helt missuppfattat?

Visdomsord?

Det
Tänks
Sägs
Sånt som inte bordes
Jan Kaldner, Kalmar

BOKSTAVLIGT MÅLAT. AV MARIA HELLQVIST

Bottennapp

Fler bilder på bokstavligtmatat.se